

Zeta wadons

jauneklēem un jaunatim dīh-
wes zihnās un kārđinaschanās.

==

Sarakstijis J. Ehrmanš,
:: Arimuldās draudzes māģitajs. ::

==

Trešķais isdeņums.

Arimuldā, 1922. gadā.

65-3 y
L 300

LASITAV
Durb
L 100
2

Zēla wadons

jaunekleem un jaunavam
džihwes zihnās un fahrdinašchanās.

Sarakstijis

J. Ehrmans,

Krimuldas draudzes māhžitajs.

Zihnees labo tixibas zihnischanos,
jagrahš muhšhigo džihwibu, uš ko
tu aridsan ešī aizinatš un ešī ap-
leezinajis labu leezibu daudš leezis
neeku preekšhā. 1 Tim. 6, 12.

Trefšhais isdowums.

Krimuldā, 1922. gadā.

L-21

03100 30880

F2150

L. V. B.	
№	In. 170537

28

Drufats K. Pauglīča
drufatavā, Vimbafhofā. :

Breeschwahrds pirmam isdevumam.

Scho grahmatinu eimu šarakstijis teem jauneem draudjes lozekleem, kas kà peeangušchi zilweti šahjas dšihwes zekà un Kristus karotaju pulkā. Lihdš šchim wini, kà jauni kozini tehwa mahjas dahrsā, tika apkopti, štuteti un no wišām wehtram šargati. Nu štutes teef pa leelakai dalai atnemtās un behrns šahjas kà peeandšis zilwefs zihnu un gruhummu pilnaja dšihwē. Taisni šchini pahrejas laikmetā, no behrnibas uš jaunibu, no atkaribas uš iwabadibu, kahrдинаšчанu un breešmu ir daudš, tā ka dašchs labs no šchaurā zeka nomaldas un eet bojā. Šchi grahmatina grib buht zeka wadons tahdām jaunām dwehselem, grib tās tizibā štprināt, uštizibā nu pašahwibā ušturet un pee ta west, kas ir „zelšch, pateesiba un dšihwiba“. Bet Deews tas šlungs lai juhs wišus, mihtee jaunee zelineeki, šchegli un uštizigi šargā un štprina, ka pee wika paleekat un zeka mehrki šajneedjat.

Ta šlunga šchelaštiba un mihleštiba lai ir ar mums wijeeem !

Šarakstlajs.

Breekſchwahrds otram iſdewumam.

„Zela wadoni“ pehz wina iſnahſchanaſ laifrakſtoſ loti atſinigi apſpreeda un taſ ari muhſu tautà atrada laipnu uſnemſchanu. Taſ mani ſkubinaja pehz pirmà iſdewuma iſpahrdojchanaſ fertees pee otra iſdewuma klaja laiſchanaſ. Otraiſ iſdewumſ paplaſchinatſ neween ar diwàm jaunàm nodalam: „Godà tehwu un mahti“ un „Swehtiigi firdeſchliſhſtee“, bet ari ar maſeem ſtahſtineem un lihſſibam, kaſ pahrrunatoſ dſihweſ jautajumſ wairaf apgaiſmoſ un paſſaidroſ.

Lai Deewſ palihdi, ka ari ſchiſ otraiſ iſdewumſ ſtiyrina muhſu jaunatni tizibaſ zihnà un dara droſchus winaſ ſokuſ ſchanraja dſihwibaſ un pateeſibaſ zela.

Krimuldaſ mahzitajmuiſchà,

februari 1913. g.

Sarakſtitajs.

Breekſchwahrds treſcham iſdewumam.

Ar ſihkeem pahrgroſijumeem un papildinajumeem „Zela wadonſ“ iſnahſ treſchà iſdewumà.

Deewſ lai paſchfir wina gaitu un ſwehti wiſuſ toſ, kaſ dſihwà tizibà un ſwehta Kriſtuſ mihleſtibà grib uſwahret paſauli un eemantoi muhſchigo dſihwibu.

Krimuldaſ mahzitajmuiſchà,

nowembri 1921. g.

Sarakſtitajs.

1. Uj preefschu, uj augichu!

Klaujait mani, juhs beewbijgee behrni, un augat kà rose, pee upes stahdita. Dodeet labu imarschu kà mihrats, un seedeet kà lilija, dodeet labu imarschu un teizeet ar bseeimam, slawejeet to Kungu par wiseem wina darbeem.

Sihrata gudr. gr. 39, 13, 14.

Kad zelineeks nonahk tahdà weetà, fur zeli jehfiras, tad winjch dajchahrt ihiti nejin, pa kuru zelu eet. Tà kà padoma mekledams tas skatas uj wijàm pujem, lai waretu ijsinat pareijo zelu un sajneegt jawu mehrki. Zit preezigs winjch buhs, ja tahdà brihdi peeštahjees winam uštizams draugs un dos labu padomu, tà ka jchaubas beigjees un zelineeks ar pateizigu un preezigu prahtu warès drojschi pa pareijo zelu tahlaf jtaigat.

Ari tu, mihltais eejwehtitais behrns, stahwi tahdàs zela-juhtis. Uj tewis stahw nostaiigatais zela gabals, tawa behrniba, tawà preefschà atrodas tahljch zeksch, plajchà zihna un gruhtumu pilnà dsihwe, furà tu zaur jawu eejwehtijchanu efi eestahdits kà peeaudsis draudjes lozeklis. Schini brihdi es gribetu tew peeštahjees kà uštizigs draugs un jirinigà mihlestibà tew teikt fahdus nopeetnus wahrds, lai taws dsihweš zeksch buhtu pilus jwehtibas un tu weenreis nofluhtu pee jawa mehrka, pee muhschigas dsihwoibas. Labs wahrds atrod labu weetu. Kà man winjch nahk no firds, tà lai winjch ari tawà firdi atrod atbalji, ka waram buht weenoti brahtu mihlestibà, fwehtà Gara sadraudsiabà un drojschà zeribà.

Atskatišimees, zela-juhtis stahwedami, drušku uj nostaiigato zela gabalu. Tur mirds rihta saules iposchumà tawa

behrniba. Zif dandi ſchehlafiibas un mihleſtibas Deews tew ir jau ſchini laikā parahdijis! Winſch tew dewis dſihwibu un wejelus lozektus, no breeſmam tewi ſargajis un no ſauna glahbis. Tew warbuht bija tehwa nams, fur mihlas rofas par tewi gahdaja, fur wezafu azis par tewi bija nomoda. Un ja tu biji bahra behrns, tad tomehr debeſu—Tehws tewi naw aijmirſis un pee wina galda weenmehyr eji bijis paehdis. Sem wina patwehruma un ſargajchanas wareji wafaros meerigi apgultees, ſinadams, ka Iſraēla ſargſ neznanſch un neguf, un zaur wina ſpehku atfal rihtos wejels un preezigſ uſzeltees. Pat preefa un laimes brihſchu neztruhka tawā behrnibā, fur ſtaigaji kā pa pukainām plawam un ehnaianām birſtalam. Saleez tadehl jawas rofas un ſafi noſirds ar tehniau Dahwidu: „Kas ir tas zilweks, ka tu wian peemini, un tas zilweka behrns, ka tu winu uſluhko?“ Dahw. dj. 8, 5. Bateiz ar weztehwu Zehkahu, ſazidams: „Eſ emu maſ pret wiſām apſcheloſchanam un pret wiſu uſtizibu, ko tu ſawam kalpam eji darijis.“ 1. Moj. 32, 10.

Bet neween par tawu meeſu Deews ir gahdajis, bet ari par tawu dwehſjeli. Swehtā kriſtibā Deews tewi eeſtahdijis kriſtigas draudjes ſkaiſtajā dahrjā, fur jaunekli ang kā koti, kaſ ſlahditi pee uhdens upem, un jaimawas ſeed kā ſahrtās roſes un ſmarſcho kā ſchliſhtas lilijas. Schini dahrjā Deews ari tew, kā ſawam behrnam, liſa ſpihdei ſawai ſchehlafiibas jaulei un ſazinaja tewi ar ſawu debeſu raju. Un tadehl, ka tawas tizibas ſaknes bija wehl wahjas, iſturibas zelus ſihks un paſtahwibas jari teewini, tad Deews tew dewa ſtutes un aſpaiduſ, kaſ no ſahrdinaſchanu un breeſnu wehtram tewi ſargaja. Tawi mihſtee wezafi, tawi ruhpigee ſtolotaji un gahdigee kriſttehwi un kriſtmahtes tewi audſinaja, ſargaja un wadija. Wini tewi mahzija, mihtot jawu Peſitaju, kaſ tewi mihlejis ar muhſchigu mihleſtibu, tewis

dehl iſzeetis kaunu un apjmeeklu, mofas un kruſta nahwi, lai tewi daritu bagatu, taiſnu un ſwehtu. Wini ſwehtā kuhgſchanā par tewi ſawas rokās pazehluſchi un par tawu dwehſjeli nomodā bijuſchi, lai tu kā jehrinſch paliktu pee ſawa labā gana, klaufitu wina balſij, ſtaigatu winam pakal un meelotos uſ wina ſahlainām ganibam. Nedſi, tā taws ſlungs zaur taweem wezateem un audſinatajeem par tewi gahdajis! Waj to wiſu peeminot tew naw jaleezina ar pateizibu un ſwehtu preeku:

„Jeſu, tu par ſawu jehru
Man uſnehmis jau maſu behnu,
Man kriſtij's, mahzij's, ganijis;
Wahjich un grehzigš eſmu dſimis,
Bej tewis buhtu nahwē grimis,
Bet tu, ſlungs, mani ſchelojis.“

Un nu atminees ſawas eejwehtiſchanas deenas! Wina ſtahw kā gaiſcha, nihliga ſaules deena katram zilwekam atminā lihds pat ſirmam wezumam. Winu eedomajotees tew tā ir, it kā buhtu taws dſihwes ſeedons ſchini deenā bijis wiſjaukaks, ſirds tik ſchtihſta, nihleſtiba tik ſwehta, tiziba ſupra un zeriba droſcha. Ar ſwehtu bijajchanu un tomehr ar leelu preeku tu ſtahweji ar ziteem mahzibas behrneem ſwehtu drehbēs ſawa Deewa nama altara preekchā un dſeedaji ar aiſgrahbtu ſirdi, ſpehzigām ehrgeltu ſkanam wilnojot, paſiſtamo eejwehtiſchanas-deenas dſeejmu: „Swehta, ſwehta ir ſchi deena.“ Pehz mahzitaja eejwehtiſchanas runas tu tad kopā ar ziteem behrneem draudjēs preekchā apleezinaji to tizibu, uſ kuru biji kriſtits, un atjaunoji pats ſawu deribu ar Deewu. Tu ſolijees turetees pec tās tizibas, kura teef apleezinata un ſludinata ewangeliumatizigā. Utera draudſē, ſawam Peſtitajam pakal ſtaigat paſemibā un paklauſibā, Deewu nihlet no wiſas ſirds un ſawu tuwatu kā ſewi paſchu un uſtizigi leetot tā ſlunga ſchehlāſtibas lihdsjeklus, proti

wina ſwehtos wahrduſ un ſakramentus. Tad mahzitajs tewi eefwehtija ar teem wahrdeem: „Nemeet to ſwehto Garu; ſargajchanu un glahbaſchanu no wiſa launa, ſpehku un palihgu uj wiſu labu no Deewa ta Tehwa, ta Dehla un ſwehtà Gara ſchehligàs rofaſ.“ Tà tu tiki uſnemts par pilnigu draudjes lozekli un par farotaju ſwehtà tizibaſ fara. Uj tawu apleezibu un ſolijumu Deews atjaunoja ari ſawas apſolijchanas un ſazija uj tewi toſ wahrduſ: „Kalni atfahpjees un pakalni ſchaubiſjees, bet mana ſchehlaſtiba no tewiſ neatkaſhpjees un mana meera deriba neſchaubiſjees.“ Eſj. 54, 10.

Tagad tu ſtahwi uj dſihwes zela, furà tew jaluhko tiſt uj preekſchu. Gan tu warbuht eſi ſkolu pabeidſiſ un kaſhdà amata waj dſihwes fahrtà ſtahjees, bet mahzitees zilwekam buhſ wiſu muhſchu. Wiſj jau paſaulè eet uj preekſchu; kaſ uj weetas ſtahw, ſlihd atpakat. No ſehklinas iſaug ſteebriſ un ſteebriſ djen wahrpu, furà rodas jauni graudi. Sihlà, neſpehzigà atwaſite top pamajaſ par leelu fokū, kaſ arween wairaf augluſ neſ. Wijur attihſtiba, wiſur augſchana. Kaſ wairſ neaug, taſ pamajaſ nomirſt. To leez wehrà, tu zilweka behrne! Tawà leelà dſihwes ſkolà, furà eſi eeſtahjees, ir daſchadaſ klaſeſ un ſchſiraſ. Daudiſ dedſibaſ un puhliu wajadjeſ, lai tiſtu uj preekſchu. Luhko wiſàſ leetàſ tapt pilnigiſ, neapmeerineeſ ar nepilnigam ſinaſchanaſ. Iſmahzeeſ ſawu amatu pamatigi, ſtrahdà ſawu darbu apſinigi, neeſi nekur pawirſchſ. Sawuſ walaſ brihſchuſ iſleeto ſarunadameeſ ar prahtigeem zilwekeem, laſidamſ derigaſ grahmatas un tà papildinadamſ ſawu iſglichtibu un ſawas ſinaſchanaſ.

Bet zilwekam jazenſchàſ neween uj preekſchu, bet ari uj augſchu. Dwehjele ir nahkuſi no Deewa un ta ilgojaſ atkal atpakat tiſt pee Deewa. Kà taſ, kaſ aiſgahjiſ uj tahtu, ſweſchu ſemi, weenmehr ilgojaſ peh3 dſimteneſ kal-

neem un lejam, domās tur kawejas un grib wismaļ weenreij
 dsimtenes smiltis duļet, tā ari fristigs zilweks gan pehž
 ņawas meejas ir zeeļhi ļaistits ar ņho paļauli, bet wina
 dwehjeles dņiļwes ņpehķs ir meklejams jadraudņibā ar Deewa
 un ņhe wirs ņemes winņeh ir ņweļhineeks un peemahjotajs.
 Tadehļ ari apuļtuls Paļwils ļaka: „Muļhu dņihwoļhana
 ir debeļis“ un mehs dņeedam: „Muļhu zekļh uļ augļhu
 eet, ņheitan eļam mehs tit weeļi.“ Taws gala mehrķis
 naw nahwe, kaps un truhdi. Nahķs leelā augļhamzelļhanās
 deena, tad Deewa haļune no debeļim atļfanēs un tas Zil-
 weka dehļs nahķs ar leelu ņpehķu un godibu lihdj ar ņweh-
 teem engeļeem. Tad ņtahwēs wiļi apļfaidrotās meeļās ta
 preeļhā, kas teeļās dņihwus un miruļhus. Wiļa tawa
 dņihwoļhana, tawi darbi, domas un wahrdi buhs kā atwehrtā
 grahmata ta preeļhā, kam azis ir kā uguns leeļmas.
 Beļž ņha debeļu ļoga taiņnā ņpreeduma tee, kas wina
 preeļhā buhs ņapulzinati, eees waj nu muļhļigā dņihwo-
 ļhanā, waj muļhļigā paļuļhanā. Kas buhs dņihwā ļakara
 biļis ar ņawu ņungu un Beļtitaju, kas buhs zihuiļees, uļ-
 wahreļis un lihdj galam pastahweļis, tas eemantos to
 walstibu, ko tas ņungs ir ļataiļis teem, kas winu mihto.
 Bet neatgreeļigee grehziņeeķi, netizigee un Deewa ļaimotaji
 eees muļhļigās moķās, kur winu tahrs nemirņt un winu
 uguns neiļdņeeņt. Tas, miļlais behrs, ir beidļamais,
 wiļupehđigais mehrķis. Uļ winu raudņidamees kuhđj un ļaki:

„Dod man daļu pee ņhis ļaimēs,
 Wiļur, ņungs, ar tewi eet;
 Peesķaiti pee ņawas ļaimēs,
 Dod man tur ir tahdu weet',
 Ka pee tewis waru kluht,
 Muļhļigi pee tewis buht.“

Kur jaules ņītee ņtari wirņu ņpīhd, tur wiņs aug un attīņtās, kur gaiņmas truhtņt, tur wiņs nihtņt un bojā eet. Tā ir plaņchā Deewa dabā, tā ir ari zilweku dņihwē. Sche ņlītā jaule ir mihteņtiba, kas pluhņt no lihdņzilweku un audņi-nataju ņirdim. Kas mihteņtibas jaule augdams ij dņihwes ehuas ahrā tiņis, tas nem lihdņ turpmatā dņihwē laimes un meera pilnu ņirdi, dedņibas un ņpehta pilnu garu. Daņcha laba ņirds palitufi aukņta, zeeta, ņehriga weenigi aij mihteņtibas truhtuma behrnibā, waj wehlatā dņihwes zihnā.

Kur tahdus pakrehņli auguņchus ņtahdus redņi, tur eeschehlojees par teem un luhko par labu greeņt to, ko lihdņzilweki pee wineem grehkojuņchi.

Peņtitajs pats tewi uņ to ņkubina, ņazidams:

„Do juhs darijuņchi weenam no ņcheem maneeem wis-majakeem brahņeem, to juhs man eņat darijuņchi.“

* *

Kriņtigs zilweks lihdņinajas ņwezei: tifaņi pamajam ņawus meeņas un gara ņpehtus iņtehredams tas ņpīhd. Winņch lihdņinajas mehneņim, kas waj nu aug, waj dilņt. Uu tā ka mehneņis ir pats no ņewis tumņchs un tifaņi jaules apņpīhdets war tapt par ņpīhdekli tumņchā naņti, tā ari kriņtigs zilweks, buhdams no dabas tumņchs, war ziteem tapt par gaiņchumu un rahdit zetu uņ debefim, ja tas ņawa Peņtitaja gaiņchumā ņtaigā un no wina top apgaiņmots.

* *

Kā gan fugineeks atrod pareiņo zetu, braukdams uņ plaņchās juhras, kur naw ne zeta rahditaju, ne zitu ņimju? Waja adata, ņaukta magnaņta adata, rahda winam zetu. Scheņi adatai ir ta ihpaņchiba, ka ta ar weenu galu rahda uņ ņeemeleem. Ja to nowehriņch no ņeemela puņes, tad ta nemeerigi ņchandas ņchurp un turp. Tā ir ari ar zilweta

firdi. Tahlu ir naktotne un apšlehpta, tahlu ir mihjchiba; kã zilweks špehtu dšihwes juhrã atrajt ihsteno zelu, ja firds nedšihtos pehz Deewa? Ari firds top par magneta adatu zaur Deewa mihlestibu; ta šcho mihlestibu šajuht un ar pretmihlestibu pehz winas zenšchas. Tã ta atrod zelu zaur wišã breejmam un gruhtibam, lihđi kamehr ta ir drojcha pee Deewa ta Tehwa firds.

Pašihstamais glejnotajs Ludwigs Richters raksta par kristigo tizibu šefojchus wahrđus: „Wisweenfahrschako kristigo tizibu war praktiški tã apšihmet: Deewu mihlet par wišãm leetam, tuwako kã šewi pašchu; tizet uš Ņešu Krištu un zaur winu panahkt Deewa šehlastibu un peedošcham.

Behz ta katram wakarã buhtu japahrbandas, lai winšch šinatu, kã ir ar winu. a) Waj biju ustizigs Deewa luhgšchanã, deenã uš winu weemehr azis pazelot? Waj dariju wina prahtu un meerigi padewos wina wadibai? b) Kã išturojos pret šawu tuwaku? Waj bija mihlestiba eefich wiša ta, ko dariju, runaju un domaju? c) Šchinis divãs leetãs šewi pahrbandidams jutišchos peejpeešs, pee Ņešus Krištus luhgt peedošcham par grehkeem, maldišchanos waj trušfumeem.

Tã atradišchu Deewa meeru, un Deewa un Krištus mihlestiba arween wairošees.“ Tã jadomã un šarunã ihstam kristigam zilwekam.

* *

Kristigs zilweks ir kã mehnešis; ja winšch neaug, tad tas dilšt, bet šahwet uš weetas tas newar.

(G. Frommels.)

Tehwa wahrdi deklam.

Pasihstamais djeemineeks Pauls Gerhardts ihji pirms jawas nahwes rakstija jawam wehl nepeeanguſcham deklam jekojchus pamahzibas wahrduſ: 1) „Redari neka laima, domadams, ka tas paliks apſlehpts, wiſs nahſs-gaiſmâ. 2) Sawâ amatâ un fahriâ neduſmojees. Ja dujmas tewi grib ja-farſet, tad zeet kluſu un nerunâ agrak neweena wahrda, pirms neeſi noſkaiſijis deimit hauſchtus un tizibas apleezibu. 3) Klaunees meejas fahribu dehl, un kad tu fahdreij nahkſi tais gados, kur tu weureiſ laulibâ dojees, tad dari to ar Deewu un eewehrojot deewbijigu, uſtizigu un ſaprahtigu laujchu padomu. 4) Dari zilweſeem labu, kaut wini tew to tuhliu newar atmafjat, jo debejſ un ſentes Raditajſ tew ſen to ir atmafjajis, tewi radidams, tewim ſawu Dehlu dah-wadams un tewi ſwehtajâ kriſtibâ peenemdams par ſawu behrnu. 5) No ſkopuma behdj kâ no elles. Peetez ar to, ko ar godu un labu ſirdsapſinu eſi eemantojis, kaut ari daudj nebuhtu. Bet ja Deews tew wairak peeſchfir, tad luhdj wina, lai tewi paſargâ no laizigas mantas aplamas leetoſchanaſ. Kopâ ſanemot: Luhdj Deewu uſtizigi, mahzees kaut ko kreetnu, dſihwo ſahtigi, kalpo godigi un paleez uſtizigs ſawai tizibai un apleezibai, tad tu wareſi no ſchis paſaules ſchirtees labprahtigi, preezigi, ſwehtigi. Amen.“

Ideali.

Zehli kâ dſimtenes deewnami
Gai ir tew mehrki un darbi!
Zihnees ween taiſni un atlahti,
Kaut uſbruhſ pretneeki ſkarbi.

Stahwi kà klints, kas wiluus schel
Grehku un launumu straumè!
Kaut ta ar' uhdenus wirjü wel,
Droichu pamatu gaumè!

Skaidra kà jelts lai ir tawa firds,
Schlihta kà sivehtrihta rafa;
Kad winà faulites stari mirds;
Laba, ja truhkums ko prafa.

Mihstas kà wihtolu puhpolits
Lai ir tew weenumehr rofas!
Waidjinsch tad mihli tifs nogiaudits
Teem, kam ir ruhpes un mokas.

Staigà kà mihliga engela tehls,
Kaut ari japanes jaimi!
Dshwè tad buhs tewim mehrkis zehls,
Wairojot preeku un laimi.

2. Diwi zeti.

Mehs redjejam, ta zilwfs war pee diwejada mehrka
kluht. Tagad apskatijim tos abus zelus, pa kureem zilwefi
staigà. Weens zelsch wed uj debejim un uj muhschigu dsih-
wojchannu; otrs zelsch wed uj elli un uj muhschigu paju-
schannu. Pestitajs par scheem abeem zeteem jafa tà: „Tee
wahrri ir plati un tas zelsch ir plats, kas aijwed uj pa-
juschannu, ut to ir daudi, kas zaur teem eeces. Un tee
wahrri ir schauri un schauris ir tas zelsch, kas aijwed uj dsih-
wibu, un to ir mas, kas to atrod.“ Mat. ew. 7, 13. 14.

Platais pajuschannas zelsch koti wilina un ir patihkams
zilwefa meejas prahtam. Winam naw ne sehtas, ne grahwju;
tas ir koti plats un lihdjens, tà fa staigatajs war pehz
patifschannas padotees pajaules preekeem un jawam meejas
kahrribam. Leeli bari tehredami, smeedamees un preeza-
damees pa wiku eet. Tur ir wispirms tahdi, furu Deews

r wehders un furu prahts nešas ņj pašaules leetam, kas tā bagatais wihrs lihdsibā dšihwo ifdeenas fahrumā un lihgmibā, waj ari ar mantaskahrigo tihruma ihpašchneeku domā tīfai par mantas krahschanu un šchkuhnu ustaišichanu, šazidami ņj šawu dwehšeli: „Dwehšele, tew ir leels mantas krahjums ņj daudj gadeem: duši, ehđ nu djer un lihgmiojees!“ Luhl. ew. 12, 19. Tahlat tur atrodam rupjus grehzineekus, kas tihšchā prahtā Deewa hauschlus kahjam min, šawu širdsapšiu cemidšina un tad ņj šawu meesu sehj, tā fa pee wineem ir redšami meejas augli, tā: „laulibas pahrfahpšchana, mauziba, nešchihstiba, beškamiba, elka-deewiba, burwiba, cenaidibas, bahrschanās, nihdešchanās, duimibas, fildas, šchfelšchanās, wiltigas mahzibas, škandibas, šlepfawibas, plihtešchanas, rihšchanas, un kas šcheem lihdsigi.“ Gal 5, 19—22. Wišpehdigi atrodam ņj plata zela tos, kas gan ahrigi peeklahjigi un godigi dšihwo, bet kas aiš netizibas waj angštprahības un pašchataišnibas pašchi grib buht par zela-rahđitajeem un glahbejeem. Wineem tas wahrds no ta krusā ir waj nu apgrehziba, waj gefiba; tadeht ari wiņu taišniba naw labaka par rakstumahžitaju un warišeju taišnibu Pestitaja laikā un tee debeju walstibā nenahšs.

Ari tewi, mans mihtlais behrns, aizinās un wilinās, štaigat pa šcho plato zelu. Tas brečimigais cenaidneeks, kas apfahrt eet tā ruhzojchš lauwā un meklē, furu tas aprihtu, tas meklēs ari tewi fahrdinat un šamitat. Winšch tew grehku rahđis tīfai tā šaldu, eekahrojāmu ahbolu, bet šlehpš tew to tahrpu, kas tur eekšchā ir, un to ruhktumu, kas wehlat nahš. Uu ja tu buhši wina fahrdinašchanaī padewees un grehku darbs buhs padarits, tad winšch tewi beedēs ar grehku šodu, daris tawu širdi mastizigu un iššamišchdu, lai tu padaritu grehku luhko šlehyt un aplaht ar jānu noseegumt. Winšch tawas launās ceraschās, tawas

fahribas, rūpes un tavu wehleschanos luhkos ijdibinat un tewi lihds beidsamam dwaščas wilzeenam raudsis apnahnit ar to, ko tu labpraht redsi un dsirdi, ar šaldeem glaimēem un jaukeem solijuneem. Ja tu ween nebuhsī nomodā, tad fahrdinatajš luhkos tewi eemidsinat, tavu firdsapšinu apreizinat, lai waretu tad tewi šawā tihflā cewilft. Tadehš:

„Waktē, ka tew šahtanas

Guloščam neuskriht,

So bej peekuschanas tas

Melē tewi apriht.“

Un Deews to nešehlo,

Kas us grehtu zīšam

Gul bej behdam wišām.“

Ari pašauļe tewi fahrdinās uš kaunu. Biltigi draugi tew peestahsees un ar šaldeem glaimu wahrdeem tihkos tewi nowehrst no šchaurā zela, tew leclu godu un daudš preeku apšolidami. Wini luhkos warbuht tawus tizibas pamatus šatrizinat, Deewa wahrdu nizinadami, weegprahtigi par Deewa šodu un pastara teeju runadami un tizibu par šapneem un tufšheem mahneem nosaukdami. Un ja wišs tas nefa nelihdjes un tu tomehr wineem neklausīši, tad wini tewi išimees, nizinās un warbuht pat wajās. Mā šagteem gaišma ir pretiga, tā pašauļes behrneem šchaurā zela štaigataji. Bats Pestitajs ir šazijis: „Ja juhs buhtu no pašauļes, tad pašauļe mišletu, kas winai peeder; bet kad juhs neesat no pašauļes, bet es juhs ešmu išredsejis no pašauļes, tapehš, pašauļe juhs eenihšt.“ Zahua ew. 15, 19.

„Waktē, ka tew pašauļe

Mesaguhs! ar waru,

Ka tew neškreem dwehsele

Šihds ar pašauļ's baru.

Turees ween šatru deen!

Preti šaimotajeem,

Dwehš! maitatajeem.“

Wispehdigi muhs fahrdina pašchu meeja, kas štahw draudšibā ar welnu un pašauli, „jo meejai gribas pret garu un garam pret meeju, un tee štahw weens otram preti.“ Gal. 5, 7. Ja oglēs nebuhs dširšteles, tad waretu puhšt wiši welni, un tomehr newaretu uguni ušpuhšt. Ja tawa šrds buhtu šchšhšta, tad newaretu fahrdinatajš nefa panahšt. Bet tawa meejas fahriba, mantas fahriba un augštprahtiba ir tās dširšteles, kas fahrdinašchanas brihdi ušleesmo. Tu luhšo jewi pahrrunat, ka šchis waj tas nedarbs neešot nekahšs grehšs, ka zilweks nemaj newarot kā šwehtulis dšihwot, wajagot ari wismaš jaunibā baudit dšihwes preefus. Tadeht

„Watic, eši nomoda

Pats par šawu meeju.

Ne pašaudē drošchumā

Šchchlaštibas teeju!

Špihtiga, wiltiga,

Tahda muhsu daba, —

Sati, waj ta laba?“

Es tewi luhdju, pamahzu un tew peefodinaju, mihlais fristigais karotajs, šargees no plata zela! Lai gan daudj pa wiņu štaigā, lai gan warbuht ari tawi radi, draugi, pašihštami, warbuht pat tawi wezati, brahli un mahjas pa wiņu eet, tad tomehr tu šini, ka wiņšch beidšās pee breešmiga bešdibena, kur wairs glahšchchanas naw. Nešati ari, ka dašcheem pa wiņu štaigajot labi klahjas, ka tee ir bagati, godati, un war ikdeenas dšihwot fahrumos un preefos. Neašmiršti, ka wiņu gods ir kā ehna, kas paacet, wiņu mantas ir truhdi un pelni, wiņu dšihwibā kā puke laukā, kas šchodeen šeed un rihtu jau ir nofaltuši, bet wiņu gals ir muhšchiga nahwe. Repeewilatees! Deews nelaujas apšmeetees. Šo šo zilweks šehj, to tas ari plaus. Ja kas šehj uš šawu meeju, tas no meejas plaus šamaitašchanu.“

Gal. 6, 7. Weena weeniga dwehjele; ja ta jaudeta, kas tad wehl tew atleef? Weens weenigs Deews; ja wiensch taw's eenaidneeks, kas tad tewi glahbs?

Schaurais zelich no ahreenes neisrahdas jauts un patihkams. Jau tee wahrtri, pa kureem jaet uf schaurà zela, ir schauri. Tikai tas, kas pateesà grehku noscheloschanà grib atgreestees un atstah't wezos grehkus, gan pasaul'es preekus un fahribas, gan sawu angstprah'tibu un pasch-taj'nibu, war eeeet pa scheem wahrteem. Tew jatop glusch'i masam un pasemigam, jaatsihst jaws nespehks un japataujas uf to, kura spehks eefsch nespehzigeem warens parahdas, tad ween ware'si ussah't scho zelu staigat. Tadehl nenem lihdi Saula paschtaj'nibu; kurà tas Kristus draudsi wajaja, bet Pawila pasemibu, kurà wiensch jafa: „No Deewa schehlastibas ejmu, kas es ejmu.“ Menahz ar tahdu firdi, kahda wari-sejam bija, bet ar muitineeka pasemigo prah'tu. Nebihstees ari no schaurà zela gruhtibam. Tur buhs tew preekshà behdu ehkshchi un dadshchi, pee kureem daschu labu reisi kahjas taps eewainotas. Buhs daudj jakahpi pàr stahweem ruhpu kalneem un jastaigà pa dsikàm ajaru eelejam. Tew kà Kristus mahzklam buhs jazeesch un jan'es krus'ts, kauns un ap'smeeklis, jo mahzektis naw augstaks par sawu mahzi-taju, nedj kalps par sawu fungu, un Pestitaj's ir jazijis: „Kas manim grib nah't pafak, tas lai aisleedj pat's sewi, lai nem sawu krus'tu un lai staigà man pafak.“ Mark. ew. 8, 34. Bet lai wijs tas tewis nemas neatbaida. Bes krus'ta naw krona un bes zihnas naw uswaras. Tàs behdas, kas tew sche jazeesch, ir weeglas un ih'sas, salihdsinot ar to godibu, kas mums debeju walstibà ir jataisita. To kaunu un ap'smeeklu, kas tew jan'es Kristus dehl, bagatigi uss'wer tas meers un preek's, kas tizigà dwehjele mahjo. Kursh zilweks gan tikdaudj buhs zeetis un zihnijees, kà Bahwils?

Wínsch bija zectumos un nahwes breesmās, wínsch tapa
 ſchaufsts un afmineem mehtats, wínsch bija iſſalkſchanā un
 iſtwiſkſchanā, ſalkſchanā un plikumā. Bet waj kahdreif
 Bahwils ir kurnejis un waidejis par to, ka eefahzis ſchaurō
 zeku ſtaigat, waj wínsch preeku un zeribu ſaudejis? Nekad
 ne. Pat Romas zectumā ſehdedams un ſawu nahwes ſpree-
 dumu gaididams wínsch war zitns eepreezinat un ſtiprinat,
 ſawām draudſem grahmatas rakſtidams un peenemdams
 katru, kas pee ta nahza. Staigā ari tu tā ſawu ſchaurō
 zeku kà ſweſchineeks ſchini paſaulē, kà zelotajs uſ Tehwa
 mahjam. Neaiſmirſti, ka tawas mantas ir tikai zelofchanas
 lihdsjekti, tawi draugi ſchini paſaulē tikai zekā-beedri un tawa
 meeſa zekā drehbe, kuru reiſ ar zi u pahrmainiſi. Skatees
 weenmehr uſ zekā mehrki, kas tew pretim mirds, uſ kalna
 galu, kur jaunā Jeruſalente ſtahw, pee kuras wahrteem jau
 ſanahſuſchi praweeſchi, apuſtuli un ziti Deewa leezineeki,
 warbuht ari tawi wezaki un ziti dahrgi peederigi. Ja
 fauns un apſmeekls tew ſchai zekā jazeeſch no teem, kas
 gribetu tewi wilinat uſ plato zeku, tad neaiſmirſti, ka tee,
 kas goda kronim pretim eet, wiſos laifos ir bijuſchi „it kà
 noſtumuſchi, bet weenumehr preezigi, it kà nabagi, bet
 daridami daudj bagatus, it kà tahdi, kam naw neneeka un
 kam tomehr ir wiſas leetas.“ 2. Kor. 6, 10. Weens
 otram rofu ſneegdami un kopigi ſtiprinadamees eepreezina-
 ſimees ar teem wahrdeem:

„Zuhs mihlee, droſchi eefim,
 Pats Jeſus eet ar mums!
 Kur gruhtu ſoli ſperſim,
 Wínsch pats buhs patwehrums,
 Wínsch pats muhs droſchina.
 No wina mihlā waiga,
 Teem, kas ſche gruhti ſtaigā,
 Naht debefſ-wehſmina.“

* *

Zif maj ir to zilweku, kas ari wehlatos dšihwes gados paglabajušchi ņirdi behrnibas tizibu neaištiku un nešchaubigu. Tee lihdsinas jaukeem augteem ņaules apšpihdetā nokalnē, kas pašargati no wehtram un no ņalnas. Bet zif daudj ir to, kas wehlatā dšihwē, lasidami daščhadus rakstus un ņatfdamees ar netizigeem zilwekeem, top no ņchaubišchanās wiņkeem ņčurp un turp mehtati. Tas debeņu Tehws grib, lai wina behrni zaur zihnišchanos uahktu pee ušwaras. No fuga, kas tīfai droščā ostā ņtahwejis, newarešim ņazit, ņa wiņšč ir ņtīprs un droščs. Tīfai kad tas uš plasčhās juhras buhs pahrzeetis wehtras un wīlnus un wefels atkal pahrnahzis atpakal, mehš ņinašim, ņa wiņšč išturigs. Tā ari tīfai ta zilweka tiziba buhs nešchaubiga, kas ņčurp un turp mehtats no fahrdinašchanas wehtram un netizibas wiņkeem, tomehr buhs pahrbaudišchanā paštahwejis, nemdams lihdi dšihwes juhrā Peštitažu par ņtuhrmani un wina wahrdu par zela rahditaju jeb kompažu.

* *

Šas atņgahjis uš tašlu, ņwešču ņemi, tam prahts tīhko pehz dšimtenes, pehz tōs wectinas, fur wina ņčuhplis ņtahwejis un fur tas ņawu behrnibu pawadijis. Zif mihta ir katra ņina iš dšimtenes, zif labpraht domas tur kawejas, ņā ņirds ahtraf pukst, peeminot dšimteni. Daščs labs dšihwes wakarā atgreesčas no ņweščuma uš tehwižu, lai waretu tur dšihwi beigt un dšimtenes ņmiltis dušet.

Waj ar zilweka dwehšeli naw tāpat? Ta ir nahfuši no Deewa un ilgojas atkal pehz Deewa, ta ir nemeeriga, ta zensčas un meklē, ilgojas un maldas, kamehr ta meeru atrod eefšč Deewa, ņā upe, kas juhrā eetezejuši, wairs nešteidšas starp ņaweem krašteem arween tašlak un tašlak. Un zif daščhadi Deewu meklē! Paģans to dara, ņaweem

elkeem kalpodams un upuredams, dabas pehtitajs dabu ipehtidams un wiju leetu pehdejo zehloni mekledams, pašanles gudrais wijas grahmatas lasidams un pateesibu isdibinadams. Bet wiji jchee zeki rahda tikai Deewa pehdas, pee wina pašcha wehl tee newed. Tikai Jezus Kristus, kas no ta Tehwa nahzis, kas mihlestibu un pateesibu sludinadams, jchelaftibu un gajnamu rahdidams muhs darijis par Deewa behrneem, war muhs pee Tehwa west. Tikai tas, kas jwehtos rakstos mekle, kas lasa tas grahmatas, ko debešu Tehws jaweem behrneem jweschumâ rakstijis, war atrast jawas dwehseles dsinteni.

„Deews ir tewi rabijs
Un tu gars no wina Gara.
Kristus tewi pestijs,
Zew' par Deewa behrnu dara.
Jesu mekle weenigu,
Sawu gajnu muhichigu.“

* *

Gan foks luhjt, ja jeemelis winu lihds pat jerdei krata ; bet winsch war ari luhjt no jwehtibas jmaguma, no jelta angleem, kas wina jaros. Paşjuduşcho dehlu wareja gan posts un bads west pee grehku atsihschanas, bet jirds winam luhja tad, kad tehws steidsjas winam pretim, to ikuhpstija un jwehtku drehbes winam dahwinaja.

3. Paleez pee jawa Pestitaja!

„Un nu, behrnini, paleekat eelsch wina :
lai, kad winsch parahdisees, mums ir droshiba
un mehs no wina netopam fauna listi wina at-
nahschanâ.“

1. Jahna 2, 28.

Zif dandj jeedu pawajara redjam pee auglu fokeem, bet tikai kahda dala no teem attihstas par labeem angleem.

Zitus ir jālna nomaitājusi, tārpī jāgraušūchi waj ari wehtras nobirdinajuščas. Daudj behrnu eestahjas školu jemakās klasēs; newis wiši no wineem školu pabeidj, dašchi eepreekšch ištahjas waj nomiršt. Tā ari ir ar šchaurā zela štaigatajeem. Veelā pulkā usjahk va šcho zelu štaigat, bet weens pehz otra nomaldas, zelā patriht, atiehsčas un eešnauščas un tā zela mehrki nešasneeds. Waj eejwehtito behrnu pulku usštatot newitus neujmahzas tās druhmās domas, ka daudji no teem paliks zela jahkumā waj pušzelā, nomaldijušchees, nonihkušchi, bojā gahjušchi? Uš wineem šihmešees tee wahrdi, ko tas Rungs leef rakštit Laodikejas draudsei: „Es sinu tawus darbus, ka tu neeši ne aukšts, ne karšts. Kad tu nu eši remdens, un ne aukšts, ne karšts, tad es tewi išpļaušchu no šawas mutes.“ Jahna řar. gr. 3, 15. 16.

Tas tew, miškais behrns, buhs par atbaidošchu preekšch-šihni un tu waizafis ar pušktošchu širdi: „Kā waretu palikt uš dšihwibas zela, kur lai nemu špehku kahrđinaschanās paštahwet?“ Ku, ar šawu špehku to nešpehši, jo tas ir ļoti wahjšch. Ar šawu padomu ween zela mehrka nešasneegši, jo eenaidneeki ir wiltigi un ļauni. Bet nebihštees, tew grib lihđj eet par zela wadoni taws Pestitajs, kas ir šazijis: „Es esmu pašaulēs gaišchums. Kas man eet pakal, tas neštaiģās tumšibā, bet tam buhs dšihwibas gaišchums.“ Jahn. ew. 8, 12. Kā tehws behrnu nem pee rofas un tam neween zelu rahda, bet to ari štutē un tā no klupšchanas šargā, tā dara ari miškais Pestitajs ar teem, kas winu peenem par zela wadoni un beedri. Wjšch jau tew eet pa preekšchu un aizina tewi, pakal eet wina pehdant. Naw neweena gruhtuma, ko wjšch, muhsu brahlis, nebuhtu zeetis; naw neweenas nastas, ko wjšch nebuhtu nešis. Šahrđinaschanās wjšch paštahwejis un gruhtās pašrbandižchanās

ſawam debefu Tehwa prahtam padeweës. Uu waj buhtu gan kahds tikums, kahda laba ihpaſchiba, fo tu no ſcha deewiſchâ Mahzitaja newaretu mahzitees? Winſch bija uſzihtigs ſtrahdneefs, kas iſleetoja katru deenu un katru ſtundu, wiſur ſwehtibu neſdams un zilwekeem palihdsedams. Zif leela bija wina mihleſtiba neween uſ drangeem un peederigeem, bet ari uſ eenaidneekeem! Scho mihleſtibu winſch ſludina wahrdoſ un darboſ un noſauz to par ſihmi, pee turas paſihſchot wina mahzekluſ. Uo kahdu paſemibu, lehnprahtibu un pazeetibu winſch wiſur rahdijis, gan ſawuſ mahzekluſ audſinot un winu augſtprahtibu, ſchaubiſchanos un netizibu paneſot, gan ari noſtumwſchuſ eepreezinadams, ar muitineekeem un grehzineekeem ſarunadamees un wajaſchanaſ zeeſdams! Gan ari zilweſi war mums weenâ un otrâ ſinâ buht par preekſchſihmi; bet tikai eekſch Jeſuſ Kriſtuſ ir wiſu tikumu pilniba. No wina war mahzitees behrni patlauſibu un paſemibu, jaunekki un jaunawas ſirdſ ſchſihſtibu un deewbijibu, ſeewas lehnprahtibu un pazeetibu, wiſhri darbigu, zentigu garu, wiſi mihleſtibu uſ Deewu un tuwaku un uſtizibu lihds pat nahwei.

Beſ preekſchſihmes winſch dod ari ſpehku tam, kaſ pee wina turas. To winſch leezina taiſ jaukoſ wahrdoſ: „Eſ eſnu taſ wiſhna-koſ, juhſ tee ſari; kaſ paleek eekſch maniſ un eſ eekſch wina, taſ neſ daudſ augluſ; jo beſ maniſ juhſ neneeka neſpehjat darit.“ Zahna ew. 15, 5. Stauehr ſarſ ir weenots ar foku un no ta war ſmelt ſpehku un ſulu, taſ war ſalot, augt un augluſ neſt. Nozehrt to waj nolauſ, tad winſch noſaltis. Ari Beſtitajſ ween tew war ſpehku dot un dſihwibu. Winſch ſtiprina noguruſchâſ kahjaſ un pazel ſlahbanâſ rokaſ. Wina meers nahſ ſchaubigâ un bailigâ ſirdi un dara to droſchu un preezigu. Wina aziſ

buhš par tewi nomodâ, deenâ un nakti, wina baljš tewi modinâš no grehku meega un aizinâš uš jaunu zihnu un ušwaru.

„Jesus rofa šipra ir,

Ta man tura, ta man glabâ;

Wiašč mans droščais palihšs ir,

Par man miris krusa stabâ.

Wiašč nekad man neatstahj, —

Ta ir mana zeriba.

Kad mans zelšč pa tumšu eet

Neredju, kur kahju leefu,

Un man bailigam jau šcheet,

Reželâ ka maldos, steegu, —

Wiašč mans gaischums tumšibâ, —

Ta ir mana zeriba.“

Bet ja tu šawâ dsihwê buhtu nomaldijees no šchaurâ zela, ja buhtu bridis pa grehku dubleem un kaunuma duhšnaineem purweem, ja pat zilwefi par tewi kaunetos, tewi lahderu un ištumtu no šawas šabeedribas, tad tomehr neišfamijees un nedomâ, ka tew wairs glahšchanas naw. Taws Pestitajs tomehr tewi gaida, wiašč tewis neatstums, ja tu atgreesijees un ar šalaustu širdi un tizibâ uš winu tam tuwošees, jo wiašč ir šazijis: „Kas nahk pee manis, to es neišmetišchu ahrâ.“ Zahna ew. 6, 37. Wiašč jau ir tas šchehlširdigais šamareetis, kas šaštto šafeen, atšpirdsina un apkopj. Wiašč ir tas labais gans, kas no klišdušcho awi meklê, to zel uš šaweem kameescheem un nes atpakal pee ganamâ pulka. Tas, kas kaundarim pee krusa staba atwehra paradihšes wahrtus, tas ari tewi peenems, ja luhgdamees rokas uš winu pazelši un patwehrumu pee wina mekleši. Tikai tiščhâ prahtâ winu nenizini un nemin wina šchehlštibu kahjam, ka tawa širds neapzeetinajas un tew wairs naw eespehjams atgreesšees.

Ja tu sawam Pestitajam pakaf staigaji, tad tew netruchs neneeka. Klaut ari tu sche wirs jemes buhtu jems un nabags, tad tomehr tu ka Deewa behrns efi bagats un augstas kahrtaš. Klaut tew nebuhtu ne tihroma, ne mahjas, ne naudas, ne mantas, tad tomehr tew ir debeju mantas, taišniba, meers un preeks eeksch iwehtà Gara, kas naw uš iweramas ar wišas pašaules jeltu. Uu ja tew sche buhtu jawahrgst un jazeešch, pee Kristus tew buhs godiba un preeks muhschigi. Tadeht šolees ustizigi sawam Pestitajam pakaf staigat, šazidams :

„Jesu, tewis neatstahschu,
Tewim weenam kalpoichu.
Tew es širdi dahwinaschu,
Tawus zelus staigaschu.
Tu dod ipehtu manam garam,
Manai dwehj'lei dšihwibu,
It ka wišna toks dod saram
Dšihwibu un auglibu.“

* *

Dšejneeks Tenišons staigaja kopà ar kahdu augstu weeši pa dahršu, šarunadamees par dašchadàm leetam. Te uš reiši wina weešis palika stahwam pee šmaršchigas pufu dobes. „Es jums jau šen gribeju waizat,“ tas eesahka bej kahda šakara, „to juhs ihšteni domajat par Jesu Kristu?“ Dšejneeks tuhlin neatbildeja; domàs nogrimis tas ar šawàm leelàm, mirdšošchàm azim raudšijàs uš kahdu škaištu roši, un uš to rahdidams tas teiza: „Kas šaule šchai pukei, tas ir man Jesus Kristus. Wiasch ir manas dwehjeles šaule, bej wina newaretu es ne domat dšihwot.“ — Waj ari tu to wari leezinat par šawu dšihwi?

* *

Sweedu karala Gustawa Abdolfa šaldati mehdja šazit: „Muhju karala deeneštà war gan tikt iwehts, bet ne bagats.“

Teescham jauka leeziba par scha karala deewbijibu un taijnibu, kas mehdja sajiti: „To wairaf Deewa luhgichanas, jo wairaf uswaras; kas Deewu luhdšis, ir jau pa pušei zihnijees.“ Wina kara-wihri nebija ne dedfinataji, ne laupitaji, ne plih-tetaji, fà ziti šaldati tani laikā; wišur waldija stingra kahr-tiba un taijniba.

Kas Jezum Kristus tam debešu kehniam grib kalpot un wina karogam eet pakal, tas ari war gan šwehts kluht, bet ne bagats. Kristus kara-wihrs newar lepotees ne ar laizigu mantu, ne ar pajaules godu. Wina manta ir tikai uftizeti podi, par kureem tam weenreis buhs jadod atbildiba. Wina gods daudšreij pajaules preekšā pahrwehšchas par kaunu un apšmeeklu. Bet šwehts tas war tikt, kas Jezum kalpo, laimigs un preezigs. Tas šajuht širdi meeru un laimi, pret kuru wišas pajaules bagatiba ir tikai neeks. Waj to šklaidri neleezina apustuls Pahwils? Šuršch zilweks gan tik daudj buhs zeetis un zihnijees, fà šchis Deewa wihrs? Bet waj kahdreij Pahwils ir kurnejis un waidejis, waj kahdreij wišch tizibu un zeribu šaudejis? Nekad ne. Un kadeht wišch to špehja, kadeht wina preeka awots neiššihka un wina meeru neweens newareja atnemt? Kaddeht, ka Jezus Kristus bija wina špehzigais kehnisch un winam sem scha kara wadona zihnotees nebij to bištees. Wišch wareja gawiledams sajiti: „To labo zihnišchanos ešmu zihnijees, tezeschanu ešmu pabeidšis, tizibu ešmu turejis. Toprojam man ir nolikts tas taijnibas kronis, fo man tas klungs, tas taišnais šogis, dos winā deenā.“ — Waj tu ari, mihtlais brahli, mihtā mahja, negribi scha kehnina deenestā stahtees? Dari to, ja gribi šche ihstenu preeku un laini panahkt un weenreis šwehts tikt.

Grafs Zinzendorfs, Hernhutes brahku draudjes dibinatajs, redseja Diseldorfas pilsehtâ krusâ sistâ Pestitaja glejnu, jem kuras bija lasami tee wahrdi: „To dariju preeksch tewis, ko dari tu preeksch manis?“ Schee wahrdi darija leelu eespaidu us Zinzendorfu, tas apnehmâs wisus sawus spehkus un sawu dsihwibu nodot Pestitajam un wina walstibas ijplatiskanai. Grafa Zinzendorfa dsihwes gahjums un wina juhtu pilnâs dseejmas, no kurâm daschas ari muhsu dseejnu grahmataâ atrodamas, dod leezibu, ka winisch sawu apnemshanos ijpildijis. Kad tas wehlaſ zekodams nonahza kahdâ lauku weesnižâ, tad tas tur weesu istabâ weens pats buhdams un Pestitaja bildi pee ſeenas redjedams parakstija jem tâs ſhos jau minetos wahrduš. Behz wairak gadeem winam atkal gadijâs ſhini weesnižâ eegreestees. Weesnižas ihpaſchneeks un wina ſeewa tam nahza preezigi pretim un firjnigi pateizâs par to parakstu, ko tas pee pirmâs zekoschanas wineem jem krusâ sistâ Pestitaja glejnas bija atstahjis. Schee wahrdi ari winus bija modinajuſchi no lihdſſchinejâs weenaldbibas un tos ſkubinajuſchi, darbos un wiſâ dſihwê rahdit un leezinat, ka grib to mihlet, kas muhs wisus papreeksch ir mihlejis.

* *

Kad kahdâ mahjâ maſs behrninisch peedsimst, tad winisch neš lihdſ ſweizinajumu no ſawa Naditaja ſaweem wezakeem brahleem un mahjam. Tâ ari Jezus behrns peedsindams Betlemes ſilitê ir ſweizinajumu no ſawa debesu Tehwa lihdſ nefis wiſai paſaulei. Winisch ir ſludinajis, ka nu Deewa ſchehlaſtiba ir atſpihdejuſi un wiſeem peſtiſchanu atnejuſi.

* *

No kahda Deewa-wahrdu mahzitaja mums ſtahsta, ka tam arween bija klaht maſa grahmataka. Tur eekſhâ bija tikai trihs lapas, un wiſas trihs tihri tulkſhas. Pirmâ lapa

bija glujchi melna fà vgle, otrà farkana un treschà pilnigi balta. Natru deenu tas mehdja scho favado grahmatu apskatit; beidjot tas atklahja schàs grahmatas noslehpmaino nosihmi. Winich fazija: „Sche ir melnà lapa — tee ir mani grehki un Deewa dujmiba, kuru ar faveem darbeem esmu nopelnijis. Es skatos un skatos un domaju, ta naw wehl deeigan melna, lai apsihmetu manus grehku parahdus, lai gan ta tif melna, zif ween war buht. Sarkana lapa mau atgahdina Kristus jalihsinamo upuri un wina dahrgàs asinis. Es uj to labpraht skatos un raudu, un atkal skatos. Baltà lapa apsihme manu dwehseli, kas ir masgata Jesus asinis un baltata darita nekà sneegs.“ — Masà grahmatà bija wairaf eefschà, nekà daschà beesà sehjumà.

* *

Ja apskatam zilweka dsihwi wehrigàm azim, tad redjam, zif mas ir to, kam zeribas, gaismas un preeka pilna firds. Zif daudj kurneschanas un waideschanas, tumshibas un ismijuma! Waram droshchi apgalwot, ka pesimijms ir weena no eewehrojamakàm muhsu laiku sihmem. To fastopam neween leelo kulturas tautu modernà filosofijà un dsējà, ari muhsu tautinas literaturà pesimijma ehnas redsamas. Skahds no muhsu daudsinateem dsějneekeem dsēed: „Nu manim wairs nawa nefa, nefa; ne meera, ne laimes, ne preeka, ne mihlestibas, ne zeribas, kur sawu galwu lai leeku?“ Skahds zits atkal waimanà: „Tumshiba, kur ween tif skatàs, aufstums wijur, kur ween eet. Mi, uj wisas pajauls plaschàs naw neweens, kam laime seed.“ Nà tas naht, ka firdis tif mas meera un laimes, mihlestibas un zeribas? Zilweki aismirujchi tam pakal staigat, kas ir fazijis: „To es uj jums esmu runajis, lai jums meers buhru eefsch manis.“ Jahna ew. 16, 33. Kas tikai pajauls leetam

pakat ikreen, tas dsihwo kà bej mehrka, nesinadams, no kureenes tas nahzis un uĵ kureeni ees. Bet ja dsihwes mehrka naw, tad naw ko brihnitees, ka tumſiba un aufstums wijur, kur ween eet. Tad, sinams, augstakais dsihwes ideals ir ehst, dsert un dsihwes preekus lihdi dibenom baudit. Un ja dsihwe ir apnikuĵi, ja newar wairs neka baudit, tad jau war katru brihdi ſcho pašauli atstahst, dsihwes pawedeenu pahrgreeſhot. Kà pawisam zitadi domà un juht tas, kam Jezus Kristus palizis par gaiſchumu un zela rahditaju! Tas ſina, ka winſch no ta Tehwa nahzis un atkal reiĵ turp atgreesiſees. Winſch ſtaigà arween gaiſchumà, wina zelſch eet arween uĵ augſchu un tas war ar Dahwidu ſazit: „Tas Klungs ir mans gaiſchums un mana peſtiſchana, no ka man bihtees? Tas Klungs ir manas dsihwibas ſtiprums, no ka man bailotees?“ Dahw. dj. 27, 1. Gahdà, ka ari tawà ſirdi ſchis gaiſchums eefſchà ſpihd, tad tu buhſi preezigs zeribà, pazeetigs behdàs, paſtahwigs luhgſchanà, ſinadams, ka teem, kas Deewu mihlè, wiſas lectas nahſt par labu.

* *

Ir nelaimigi zilweti, kam jau gihniĵos laſama iĵſamiſchana. Katrs gaiſmas ſtars teem paſjudis. Ap wineem ir tifaĵ naſts un neweena zeribas ſwaigſnite teem neſpihd. Winu ſirds lihdsinas kapam, winu dsihwe iĵpoſtita un tuſſcha. Un tomehr pilnigu peſtiſchanu war atraſt katrs zilwets, kas ar grehku noſcheloſchanu tuwojas ſawam Peſtitaĵam. Winſch atpeſti no grehku parahda un dara to, kas bij ſarkans kà aſinis, baltu kà ſneegu. Winſch dſeedina ſalauſtàs ſirdis, atſwabina tàs no winu naſtas, ſchahwè winu aſaras un padara, ka winu azis atkal redĵ muhſchigas ſchehlaltibas ſihmes. — Kad kalna=razeĵs pa ſchauru ſpraugu ir dewees ſemes dſilumos, tad winſch no apaſſchas pa ſchauru zaurumu redĵ pat deenas laika ſwaigſnes pee debefim.

Tās ir eepreezinoschi. Tā tad jwaigšnes pee debešim stahw, faut tās arī neredšam. Bet ko no augšcheenes redset newar, tas taisni tur apakšhā top redšams. Ja tadeht tewi Deews wed dšikumos, tad pazel šawas azis uš augšchu un škatees pahri par gaišmas un preeka pilno pašauli uš deewiškšas šchehlastibas muhšchigām jwaigšnem. Tās mirdš arī preešch tewiš.

* *

Katrs gan laisam šawam laizigam waldneekam labprahht atkautu, weenu muišchu dahwinat, un nebuhtu nemaš par lepnu šcho dahwanu peenemt. Bet kad debešu waldneeks mums grib dahwinat muhšchigu dšihwošchanu, tad winam wehl jaluhdš, lai to peenemam. Un zif daudš tahdu, kas preešch ta par lepneem!

* *

Zebšchu tu eši tika: kā kahda pufe šem tuhštošchām, tad tomehr winšch tew dod rašu un šauli; un faut tu buhtu gluišchi weentulš, weens nahht istabā, leet šawu rofu ap tewi un šaka: Es esmu tawš Deews.

(E. Frommels.)

Xristus taws glahbejs.

Škotijas kalnos esot retš putnš, kas šawas olas dehjot uš stahwo klinšchu kalnu šchaurām malam. Tā ka šchās olas kā reti gahrdumi ir loiti dagrgas, tad drošchširdigi wihri nebihstas ne no kahdām breešmam, winas meklejot. Tee štiprina augšchā uš flints wirwi un laišchas pee tās jemē gar stahwām flints šeenam, šem furām rehgojas dšili besdibeni. Pee šchās wirwes tee tik ilgi šchurp un turp šchuhpojas, kamehr war faut fur nostahtees uš flints

malas. Slahdam olu mekletajam tas bija ari laimigi ijde-
wees. Bet tikko tas bija spehjis nostahtees uj flints malas,
te ari wirwe no rokam ijlihdēja. Breesmigs stahwoflis!
Te winsch pamanija, ka wirwe schurp un turp schuhpodamàs
peenahza wehl deefgan tuwu, bet ar katru brihdi ta wairaf
attahlinajàs un tad wairs nebija eespehjams, to jakert.
Azumirkli wihrs pahrlifa, kas darams, nowehleja jawu dweh-
jeli Deewam, lehza ar wareau lehzeenu uj wirwes pusi,
jakampa to un bija glahbts.

Waj tu nelihdsinajees schim wihram? Wisapfahrt
grehku un nahwes besdibeni, schaura ta weeta flints aijas
malà, uj furas stahwi. Bet Kristus tew jneedj jawu glah-
beja rofu. Waj gribi to atstunt, waj gribi gaidit, kamehr
warbuhjt par wehlu? Tu nesini, zif ilgs buhs taws scheh-
lastibas laiks, fur wari atgreetees no grehkeem un peefertees
jawam glahbejam. Tadehl neapzeetini jawu firbi, fur tewi
Deewa schehlastiba aizina, bet gahda ar jwehtu nopeetnibu,
ka wari jawu dwehjeli glahbt un weenreij swehtigs kluht.

See Jesus esmu drofchs.

Widus-juhras malà Afrikas peefraštè, tur fur juhras
wilni baltàs jmiltis schuhpsta, ir nepahyredsjams masu putniru
bars. Uj reij tee wiši, it kà kahda ueredjama spehka dsihiti,
pazelas gaisà tif leelà skaità, ka tee pat sawli aptumjcho;
tad tee laischas prom pār juhru. Pehz kahda laika putnu
bars greefchas atpakal un nolaischas noguris juhras malà.
Slahdu laiku atpuhtees, tas atkahrto pirmo mehginajumu
un greefchas atkal atpakal. Putnini mehgina juhrai tift
pahri, uj Ciropas kraftu, kurp tos djen wiru instinkts, bet

zefsch ir par tahlu un par gruhtu, tà fa daudsi no wineem nofliht. Kam wehl ir eespehja, tee greefchas atpakal un usmeklè wezo weetu. Waram eedomatees, fa wijsi eetu bojâ, ja tee arween no jauna mehginatu; maseem spahrneem nâw tif daudj spehka, bej atpuhschanâs tift pâr plascho juhru.

Beepefchi augitu gaisâ ir dsirdama fleegfchana. Majee putnini ijssteepj kalfus un fktas uf augfchu. Tur nahf tuwal leeli putni, stahrki un dschrwes leelâ fktatâ. Tiflihdj tee fâfneeguijchi juhreas kraftu, pazelas maso putnu bars, laifchas uf augfchu un katrs no teem ijsmeklè weenu no leeleem putneem, fehjchas uf ta muguras starp winu spahrneem un nonahf bej jebkafdeem puhlineem un bej kahdam breefman meerigi un drofchi fehjshot uf juhreas otra krafta. Kad tas ir fâfneegts, tad tas pateizigi widfchinadams aiftahj fawu neseju un dodas tahfal pa fawu zetü. Tikai zaur to putninfch pâr leelo juhru pahri tizis, fa tas leelam putnam ufstizejâs un lifâs no wina pahri uelit. Kas to nedara, nesafneedj otra krafta.

Tu, zilwefa behrns, efi majais putninfch. Tew jateef pahri pâr nahwes juhreas dsilumeem un plaschajeem uhdeneem. Bet tawi grehki dara tewi tif nespehzigu, fa tu to nespehji. Kas eedomajas, kas ar pascha spehku to warot, tam drihf ween atfal, bejspehzigam un ismifufcham, atpakal jaatgreefchas. Bet weens ir, kas muhs wijsus pahri nes, tas ir Deewa jehrs, kas nes pajaules grehtus. Wifsch katru aizina pee jewis fajidams: „Nahzeet pee manis, es juhsgribu fakraht, fâ wifta fakrahj fawus zahlifchus apafich faweem spahrneem.“ Waj negribi winam ufstizetees un pee wina patwehruma un palihdfibas meklet?

4. Wismihlafà grahmata.

Kas usjahf staigat tahlu zelu, tas nem lihdsj grahmatu, kura smalki aprakstis staigajamais zelich, lihdsj ar eewehrojamakam pilsehtam un upem, kalneem un esereem. Ari tawa dsihwes zela tew ir lihdsj dota zeloschanas grahmata, ta ir tawa bihbele jeb Deewa iwehtee wahrdi. Pats debeju Tehws to mums saweem behrneem sche pasaules iwehchuma lizis rakstis un sche skaidri un saprotami istahstijis mums neween zela mehrki, kas jajasneedj, bet ari mums sche rahdijis, kusch ir pareisais zelich un ka waram uswahret wiskas breefmas un gruhtibas, kas mums zela uskriht. Tadehl Dahwids par scho grahmatu leezina: „Taws wahrds ir manas kahjas ipihdeklis un gaischums us maneem zekeem.“ Dahw. dj. 119. 105. Kas ar scho grahmatu staiga, tam ta ir ka Israela behrneem deena padebeschu stabs un nakti uguns stabs, tas newar malditees un boja eet. Deewa wahrds ir tahtak dsihwibas un spehka wahrds. Tadehl ari Pestitajs jata: „Tee wahrdi, ko es runaju, ir gars un dsihwiba.“ Ka debeju rafa atspirdsina istwihkuschos laukus, ta ka tur mostas jauna dsihwiba, nahf jami asni un rodas kuplas lapas, tapat Deewa wahrdi rada zilweka firdi jaunu dsihwibu. Tee eepreezina noskumuscho, atswabina grehku un launuma jaites jaititos, atnes pasaules wehträs un trokni nomahkteem Deewa iwehto meeru un pilda dwehjeli ar iwehta Gara atjaunotaja un ardsihwinataja spehku. Un droschas ir wiskas tas apsolischanas, ko Deews sawos wahrdos dod. Praweers Esaja jata 40. nod. 8. pantä: „Sahle nokalst, pufe jawihst, bet muhju Deewa wahrds pastahw muhshigi.“ Gadu simtem, ja, gadu tuhstoschi ir pagahjuichi; daudj kas ir mainijees. Bilweku ziltis ir dsimuschas un atkal inihziba grimuschas. Walstibas ir iszehluschas un boja gahjuichas; tautas ir auguichas, jeedejuichas

un wehlat ijmiruschas. Grahmatu kaudjes ir rakstītas, lasītas, un tad agrak waj wehlat aijmirstas un fā nowe-
zojuschas pee malas liktas. Tikai bihbele stahw fā foks,
kura lapas newihst un kura jaknes wehtrā ištura, fā klints
juhra, kura meerigi un drošchi stahw par spihiti wiseem
wikneem. Daschados laikmetos ir paregojuschi bihbelei galu.
18. gadu-šimtena beigās pašihstamais Wolters, ta laika wis-
gudrakais wihrs, apgalwoja, ka pehz 100 gadeem bihbele
buhšhot aijmirsta un nepasihstama grahmata, kas tif wehl
šhur tur starp wežam grabajcham fā leeziba no agrato
zilšču mulkibas buhšhot atrodama. Un tagad? Tagad
atrodas Parijē tais pašchās telpās, kurās Wolters šho pa-
regojumu rakstija, Britanijas bihbeles beedribas bihbelu no-
likstawa, kura katru gadu 150,000 bihbelu no turienes ijplata.
Wolters šen ir miris, bet bihbele, šchis neišimelamais špehka,
dsitas pateesibas un dsihwā uhdens awots, pastahw un pa-
stahwēs uš wiseem laikeem.

Waj tew ari šchi grahmata ir mihta un dahrga?
Waj wari šazit ar tehniuu Dahwidu: „Tawas mutes
banšliba man ir labaka nekā tuhstosčchi jelta un šudraba“
119. D. šf. 2. p. 1816. gadā ušfkrehja kahds šweedru fugis
pee klintainā Škotijas juhras krašta uš jeklumia. Laudis
stahweja gan leelos baros juhmalā, tee gribeja labprahht
palihdšet un bija ari ceraduschi zihnitees ar wiltigo juhru;
bet tif warenos wiktos neweens juhneeks neeedrošchinajās
eekščā dotees. Tā tapa weens gabals pehz otra no fuga
noplehšts un fuga laudis grima weens pehz otra aufstā
dšelmē. Tikai weens jauneklis bija peesehjees ar wirwes
gabaleem pee šalaustā mastā. Šahdu laiku wiktā to dsina
šhurp un turp; wispehdigi tee to ijmeta, kaut gan dsihwu,
tād tomehr beš šamanas juhras malā. Laudis tuhliā slei-
dsās klahht, šneegt winam palihdšigu roku, atraisit to no

maſta un uſpuhſt dſihwibas kwehloſcho dſirkſteli. Te wini pamanija, ka tas ar lafatu bija apſehjis ap ſawu meefu maſu aiſſainiti. Sahka gudrot, kaſ gan tur waretu buht eekſchâ. Weens ſazija: „Ta ir wina nauda,“ otrſ: „tas ir wina pulkſtens,“ trejchais: „tee ir wina fuga-papihri.“ Un wiſi bija aplam minejuſchi, un tomehr ari pareiſi. Ta bija nauda, kura ari tad der, kad wiſſ zits ſawu wehrtibu ſaudejis. Tas bija pulkſtens, kaſ weenigi pareiſi rahda laiku eekſch mums un paſaulê. Tee bija fuga-papihri, kuri rahda, ko mums buhſ ſirdſ kugi lahdet, lai tas lai-migi ſaſneegtu muhſchigâſ jemes malu. Niſſainiti attaiſot, tur atrada daudſ leetotu bihbeli. Jaunekla tehws bija rakſtijis uſ pirmâſ, baltâſ lapâſ to luhgſchanu, lai tas ſtungs palihdſot, ka ſchi dahwana wina dehlu iſglahtu no muhſchigâſ paſuſchanâſ. Uſ pehdejâſ baltâſ lapâſ ta pati roka bija uſrakſtijuſi atgahdinajumu dehlam, ſcho dahrgo grahmatu turet par paſtahwigu padoma deweju, un turklaht to apleezinajumu, ka tehws neeſot warejis ſawu behrnu iſ mahjaſ prom laiſt, winam lihdi nedewis ſcho ſawas mihleſtibâſ wiſlabako fihtu.

Bet ja tu bihbeli teeſcham turi par dahrgu grahmatu, tad neleez winai apputejuſchai ſtahwet plauktâ waj ſkapi; laſi winâ uſzihtigi un ar preeku. „Reflejat rakſtoſ, jo jumſ ſchkeet, ka tur eekſchâ jumſ ir muhſchiga dſihwiba, un tee ir, kaſ leezibu dod no manim,“ ſaka Beſtitajſ. Ko tu ſazitu par behrnu, kaſ tehwa rakſtito wehſtuli atſtahtu nelafitu un wina doto padomu neewehrotu? Un ko gan lai ſaka tawſ debefu Tehws redſedamſ, ka tu nedelam un pat mehneſcheem nenem rokâ tâſ grahmatâſ, ko winſch tew lizis rakſtit? Un tomehr tu ſini, ka tu ſche atrodi atbildi uſ wiſdſilakeem jautajumeem, gar kureem zilwefi jebkad ir nodarbojuſcheeſ. Tu dabû ſche ſinat, kâ paſaule zehlujeeſ,

kur grehks nahzīs, tã zilweks war atrast meeru pajaules nemeerã, tã winšch war palift šadraudšibã ar Deewu un eemantot muhšchigu dšihwibu. Tã daščã bihbeles pantinã ir wairaf gaišmas un pateešibas, nekã zitu grahmatu wejelos šehjumos. Kuru grahmatu gan tu waretu lihđjãš stahdit Jahna ewangeliumam? Jo wairaf tu winã nodšikinajees, jo wairaf gaišmas, dšihwibas un pateešibas tu iš ņcha ewangeliuma wari smelt. Kas gan waretu labaf tehlot zilweka širds dšikumus, winã grehka un nelaimes zehlenus, tã tãš 3 nodafas: 1. Moj. grahm. 3, Jahna ew. 3 un Romeešču grahm. 3? Zif ihšos, kodoligos wahrđos ir ņanemta wišas tikumibas mahzibas Deewa dotos 10 baušchfos 2. Moj. gr. 20. nod.! Zif brihniščki dšiki un djejiški aprakšta Pahwils křistigo mihleštibu 1. Kor. gr. 13. nodatã! Un waj Dahwida škaištãš dšeejmãš naw išteiktas wišas preefu un behdu juhtas, kas zilweka širdi mahjo? Tadeht mehš šaprotam, ka Napoleonam I. uš tahlãš Helenas šalas Atlantijas juhrã wangneezibã ešot bihbele tapa par eepreezinaščanas grahmatu, tã ka winšch kahdã deenã uš ņawu uštizigo pawadoni generali Bertran (Bertrand) ņazija: „Šche uš galda ir grahmatu grahmata. Man nemaj neapniht, winã lašit, un to es daru fatru deenu ar leelu preefu. Muhšu gars netop no ņchãš grahmatas tikai walđšinatš, bet ari pahrwaldits, un širdš zaur winu top ņaištita. No ewangeliuma škaištuma eepreezinatã dwehjele wairš nepeeder ņew paščai; ta pilnigi Deewam padewušees; winšch lofa winas domas un winas špehjas; ta winam peeder.“

Gan ņinams naw wišas bihbeles grahmatas weeuada labuma; jo zilweki ir ņchãš grahmatas ņarakštijušči un wehlařam paaudšem atštahjušči, lai gan šwehtã Gara apgaišmoti un ņw. Gara dšihiti zilweki. Mahlu traufos mehš turam ņcho muhšchigo un deewiščkigo mantu, tã ka ir pateeši

Mahrtina Lutera wahrdi: „Sche tu atradiši autinūs un filiti, kurā Kristus eekchā guleja un uš kureeni ari engelīs ganeem lifa eet. Slitti un weenfahršchi ir šchee autini, bet dahrga ir ta manta, Kristus, kas tur eekchā guk.“ Wezā deriba ar ar šaweem upureem, baušlibu un praweeschu papreekščsludinajchanam tīkai jagatarwoja wišas širdis, kam bija ilgošchanās pehz grehku peedošchanas, meera un šadraudšibas ar Deewu, uš nahtanto Pestitaju. Šaunā deribā stahw apšolitaīs Pestitajs muhju preekščhā kà tas Wahrds, kas tapa meeja un dšihwoja muhju starpā. Tadehl Jeesus Kristus ir šw. rakstu jerde un kodols. Šau pirmā Mošus grahmata wimu šludina un pehdejā nodala bihbelē beidšas ar teem ilgošchanās pilneem wahrdeem: „Teeicham nahz, Kungs Jezu!“ Tadehl tew buhs pehz ta dšihtees, iš šwehteem raksteem luhkot šaprašt mina domas, wina mihlestibu un wina godibu. Bet ar to ween neapmeerinees: Ša gribi, lai tawa tiziba top dšihwa un lai rakstu šinajchana tew palihdš atrast želu uš debesim, tad tew buhs Jeesus Kristus pehdās štaigat, wina mahzibu un preekščšihmi dšihwē eewehrot, ka wari ar Pehteri šazit: „Kungs, tu šini wišas leetas, tu šini, ka es tewi mihleju.“

Lai to waretu panahkt, ir wajadšigs ar bihbeli eepešihtees, šewišchi ar tšhetreem ewangeliumeem, kas mums tehlo Pestitaju dšihwi un darbus šche wirs šemes. Tikai to waram mihlet, ko pašihštam; kam bihbele ir kà aišseegeleta grahmata, tas ari newar pašiht un mihlet to, kas ir šchās grahmatas A un D, eesahkums un gals. Šjaks Nutens, šlawenais angļu dabas pehtneeks, dod bihbeles lašitajeem šchahdu padomu: „Mums ewangeliums naw jalaja tã, kà adwofats laša testamenti, bet tã kà šikumigais mantineeks to laša.“ Adwofats laša ar pehitaja azim, ar aukstu prahtu, beš širds. Wišch rangas uš to, waj testamente

likumigi jastahdita un fà ta buhtu ispidama. Mantineeks lafa testamenti ar preeku un laimes juhtam, sinadams, fa winam wijs tas peeder, kas tur minets. Tà ari Deews jawò leelà testamentè, bihbelè, tewi ezehlis par jawu behruu un jawu debejskfigo dahwanu mantineeku. Lafi wiju ar apdomu, ja wajadsigs, wairaf reijes. Luhdj ari to Klungu, lai winjsch tew dod jawu swebhto Garu, kas tewi wedis wijsà pateesibà un atdaris tawas gara azis. Un ja kas tew to- mehr paleef nešaprotams, tad apmeerinees ar Pahwila wahrdeem: „Tas ir majums, fo sinam, un tas ir majums fa mahzam. Bet kad pilniba nahfs, tad tas, kas ir majums, ijjudis.“ 1. Kor. 13. 9, 10.

Bihbele un wijole.

Neilgi atpafal eegahju jawà dšihwojamà istabà; tur atradàs uš klaweerem bihbele un wijole.

Nebija nefas jewijschs pee schàm leetam; es tàs tah- laki wairs neeewehroju. Es biju apnehmees jawu grah- matu-škapi šakahrtot un patlaban eesahku to darit. Te mani darbà trauzeja mašs sehns, kuru es biju schurp parihkojts, lai winam rahditu bildes. Wina mahte bij nabaga seewa, fura man schad un tad pafalpoja, un sehns bija tapis mans mihlulis. Sawa muhscha pirmos astonus gadus tas bija pawadijis kahdà nabadšigà jemneeku zeema mahjā; tifai preeksch kahdam deenam tas bija uš pilsehtu atnahzis un bija no wijsa ta, fo redseja, gluschi fà apmulšis.

Kà wijsi behrni, tà ari winjsch pastahwigi jautaja, kad tik kant fo jaunu eerandšija. Uš pirstu galeem tas gahja pa istabu, katru leetu labi apškatidams. Pehdigi winjsch palifa stahwot. „Kas tas ir?“ winjsch jautaja. Es winam

faziju leetas wahrdu, het tas tam maj lihdseja. Es winam atlahwu instrumentu panemt un apskatit — winšch kratija galwu un newareja gudrs tapt. „Preekšch kam tas ir?“ tas waizaja tahlaf. „Ar to war jauku mušifu taišit,“ es iškaidroju. Rahdreij tam bija bijuše behrnu stabule un tas atgahdinajās, ka tam bij japuhšch, lai kahdu škanu dsirdetu. Tā tad winšch nedroschi šahka uš wijoles puhst, tomehr beš panahkumeem. Es tam rahdiju loziun — winšch to tureja par pahtagu. Tā tad mans majais draugs wehl nebija ne Joachims, ne Sarajate.

Te nahza patlaban mans dehls, winšch bija gluschi labs wijolneeks, un es winam liku drušku špehlet. Winšch nehma „pahtagu“ un šahka špehlet.

Es noškatijos sehna, kà uš wina gihmja mainijās pahrsteigums, brihnischanās un leels preeks. Lai gan wina aušis wehl nebija attihstitas, tad tomehr tas šaprata škanu jaukumu. Manam dehlam bija arween tahlaf jaspehlē, tas sehnam gaušchi patika. Tad winšch gahja uš mahjam stahstit šawai mahtei par wišeem teem brihnumeem, kurus bij peedsihwojis.

Ba to laiku grahmatas bija šakahrtotas, te es wehl eeraudšiju bihbeli stahwot un panehmu to, gribedams winu aridšan plauktā list, te mani atkal trauzeja, šchoreij kahds augšts weešis.

Tas bija šlawens wihrs, mahšklineeks, augsti mahzits, gaušchi laipns un apdahwinats. Bet es šinaju, ka winšch tizibas eenaidneeks. Tam bija arween bijuši weegla beš ruhpiğa dsihwe, to šchini pašaulē bija daudš apbrihnijušchi un tas nekad nebija par zitu pašauli domajis. Bihbeli rokà turedams, es sehdos tam lihdšās, un mehš kahdu laiku runajām par weenaldisigām leetam; tad es winam stahstiju par notikumuu ar sehnu un wijoli. Winšch širšnigi smehjās,

bet tad peezehlās, peefihmedams, ka bihštotees mani biblio-
tekara peenahkumu ijpildiſchanā trauzejis — grahmatu ſkapis
ſtahweja wehl walā.

Patlaban gribedams atwaditees tas waizaja, neſin
kahdām juhtām ſekodams, kura gan eſot ta pehdiḡā grah-
mata, ko eſ rokā turot un neeſot nolizis. Eſ to winam
ſneedſu. Kad to bija attaiſijis, tas ſmaidija un atdewa
man to atpaſal. Eſ cedroſchinajos ſazit: „Ta ir ta peh-
diḡā grahmata, kaſ jums un man buhſ wajadſiga.“

Winſch to atkal panehma un mekaniſki tanī ſchkirſtija.
Wina azis lidoja pār jaukām apoſoliſchanam, kuras tiſ
daudſeem bija dewuſchas dſihwibu un ſpehtu; uſ winu tās
palifa beſ kaħda eeſpaida. Galwu fratidams tas ſazija:
„Eſ nekad neeſmu warejis ſapraſt, zaur ko ſchi grahmata
no tiſ leela ſwara. Preekſch manis ta ir pilniḡa miħkla.“

Eſ newareju nozeeſtees neſazijis: „D. kgs, juhſ man
atgaħdinat maſo ſehnu, par kuru eſ nupat ſtaħſtiju, kaſ
nekad nebija redſejis wijoli. Winſch neka neſinaja no brih-
niſchfiḡām ſkanam, kuras tai war iſwilinat; winſch neſinaja,
ka tuħkſtoſchu dwehſeles war tapt kuſtinatas un aiſgrahbtas
zaur 4 maſu ſtiħḡu kuſteſchanos; un juhſ — juhſ turat
grahmatu rokā, juhſ ſchfirat lapas apkahrt, juhſ apſklatat
eeſehjumu, juhſ to leekat atkal noſt, juhſ neſinat, kaħdas
ſkanas ta war rabit, kā winas warenee akordi ſirdis war
ſatrihzinat un tās pazelt uſ wiſu, kaſ augiſt, ſwehts un
muħſchigs.“ Winſch palifa brihdi domās nogrimis ſtaħwot,
tad tas ſazija: „Jums taiſniba, juhſu biħbele ir instruments,
kuru eſ newaru ſpehlet — kā to gan mahzās?“ — „Zr
daudſ ſkolotaju,“ eſ atbildeju. — „Zauzeet man to wiſ-
leelako, kaſ wiſlabakoſ ſkolenus iſgliħtojis.“

„Behdas.“

„Tani augstīfolā gan es negribetu jāvū ešjamenu nolikt,“ tas šazija. „Mehs nedrihtstam wis arween jāvūs školotajūs pašči ijwehlet,“ es peesihmeju.

Neti kad es wīnu biju redsejis tif nopeetnu. Wīnšch mau flusjedams šneedja roku un ijšahja ahrā.

* *

Šadādam adwokatam bija ušdewums, šmalķi ijškatit zauri wairaf testamentes un mantoschanas dokumentus. Šchis darbs winam lifās buht loti garlaizigs, tīfai ar mokam tas wareja buht ušmanigš. Peepešči leeta pahrgrosijās: wīnšch arada loti pahrssteigts weenā testamentē šawa pašcha wahrdu. Nu bij ušreis wīša weenalšsiba juduši. Dabujis šinat, ka patš ir leelas bagatibas mantineeks, tas netureja wairs šcho testamenti par garlaizigu, bet lašija katru teikumu ar wisleelako ušmanību. — Šad to eewehrošim, ka ešam eezelti par muhšchigās dšihwibas mantineekeem, tad bišbele taps mums peewilziga grahmata. Mehš to lašijim ar preeku un ušmanību un neatstahšim neewehrotu neweenu apšolišchānu, kaš šihmejas uš muhšu mantojumu.

* *

Šad šlawenais šwaigšchnu pehtitajš profesors Wādlerš Tehrbatā pahrgahja jaunā dšihwokli, tad wīnšch ešot nehmis bišbeli un to kā dahrgako mantu wispirms aišnešis uš jaunuo dšihwokli šazidams: „Starp wišām zitām grahmatam šchai grahmatai pirmai janahš manā namā.“

* *

Starp wišām grahmatam, kuras ešmu lašijis, mau neweena naw dewuši to eepreežinaschānu, ko es šnehslu iš 23. Dahwida dšeešmas 4. panta: „Zebšchu es ari štaigatu nahwes ehnaš eelejā, tatšchu launuma nebihštos, jo tu eši pec manis.“

(Štantš.)

* *

Pee bihbeles iffatrs dšimuns atjaunmošes; katras tautas dšihwiba un špehks bušs allajch atkaribā no ta, fahdu stahwokli jehi tauta eenems pret bihbeli.

Ja mani eeliftu zētumā un es tīfai weenu grahmatu drihštetu tur lihdsnemt, tad es nemtu bihbeli. (Gete.)

* *

Bihbeles lašijchana ir neišmelamais un wišdrošchakais eepreezinajchanas awots. Es ņefa nepašihstu, ko waretu ar winu šalihdšinat. Bihbeles eepreezinajchana ir, jebjchu gan dašchada, tomehr tikpat leela wezajā kā jaunajā deribā. Abās ir Deewa wadijchana un wina augštās domas waldošchā ideja, un no tās iželas reliģiškā firds; prahtā tuhlin dšitā, eelšchīgā, zaur neko neišnihzinamā pahrleeziba, ka ari tas liktenis, kura dehl jazeesch, tomehr ir ušlīkts no pašcha Deewa, ka tas derigs wišpahribai un pašcham zeetejam.

(W. von Humboldts.)

* *

Deewa wahrds ir djeedinajchanas awots, kur naw starpibas, waj augsti mahzits profesojs ij ta djer, waj jemneeks.

(E. Frommels.)

Ta Kunga baušliba atšpirdšina dwehšeli.

Ir zilweli, kas šaka, ka Deewa baušchli un wahrdi ejot gruhta nasta, kas zilwetu nošpeešchot un nelaujot tam brihwi pehš jawa prahta kustetees. Ešot pašaulē dandš weeglaka dšihwe, ja zilweks no baušlibas juhga ejot šwabads. Teeja, Deewa baušchli aprobešcho gan drušku zilweta brihwibu un šawalda wina meejas prahtu. Do zilweks dandšreis šajuht kā šmagu nastu. Bet waj šaldatam kara laukā ari naw janēs plinte un raniza? Waj wišch nejuht ņj šaweem plezeem šcho nastu? Un tomehr šaldots wairs nebuhstu šal-

dats un nekam wairs zihnà pret eenaidneeku nederetu, ja winšch šcho nastu gribetu nost šweest. Ja nu ari tu kà Deewa farotajs zihnàs un kahrđinašchanàs gribi pastahwet un šawus ahrejos un eefšchejos eenaidneekus ušwahret, tad tu newari buht bej Deewa wahrđu jobina un haušlibas brunam. „So Deewa wahrđs ir dšihws un špehzigš un ašafs nekà kahđs abejàs pušs greešigs jobins.“ Ja tu bej šcha eerotšcha štaigaji, tad kritiši eenaidneeka rokàs. Bet ja tu weenmehyr buhši apbrunojees, tad tew naw ko bihtees, un tas, kas tew iškikàs gruhta raiša ešam, taps tew par drošchibu un patwehrumu.

Deewa wahrđs — meera swans.

Swanam tikai nedšihwa wara mehle. Bet kas wina škanas šaprot, tas winàs daudš atrov. Kad festdeenas wakarà atškan no bašnizas miškligš šwans, eejwanidams šwehtwafaru, tad winšch mušs aizina atštaht nedekas darbu, nolikt gruhto nastu, atštaht nedekas raišes un neaišmiršt, ka Deewa laudim atleek šwehta dušešchana. Bet šwehtdeenàs šchis šwans aizina Deewa šaimi uš ta Kunga namu un pee wina šwehtà galda. Bet wehl ir zits šwans, kam wehl gaišchaka škana. Tas naw tikai bašnizas torni, bet katrā mahjā, nešwana šwehtdeenā ween, bet katru deenu. Tas ir Deewa wahrđa meera swans, ewangeliuma gaišchà škana. Kad šchis šwans pašaulē wairaf škanetu, tad buhtu mašaf trošchyna un nemeera, wairaf šatizibas un weenprahtibas. Un ja winšch mahjās wairaf škanetu, tad buhtu tur wairaf mišklestibas un šaderibas. Kad wina škana dširdama mahjā waj bašnizā, tad topam kluši uu preezigi; mums ir it kà Deewa garš, kà miškliga wehšma pār mums nakhtu, mehš kaunamees, ka bijam dušmigi, bailigi waj ijmisušchi.

Swani ſcho meera ſwanu mahjâ, tu mahjas tehws ; ſwani to fluſâ kambari, tu deewiſchkâ dwehjele. „Kriſtus wahrds lai' miht bagati juhſu ſtarpâ, eefſch wiſas gudribas, ka juhſ paſchi mahzatees un paſtubinatees ar ſwehtâm dſeeſmam un pateizibas dſeeſmam un garigâm ſſeeſmam, tam ſungam mihligi dſeedadami ſawâs ſirdis. Kol. 3, 16.

Bihbele.

Deelais pehtneeks un ſinatnes wihrs ſechners iſſafâs par bihbeli ſchahdi: „Reiſ es nahzu kahdâ pilſehtâ, kur bija daudj namu un pilu no keegeleem, kalteem afmeneem un marmora, wiſi ar ſinamu mehrki, ſtipri un fahrtigi buhweti, weens nams otru kraſſchuuma ſinâ pahrspehdams. Bet widû ſtahweja weza buhda, neſmuka, nekam nederiga, ar luhkam, zaurumeem un tumſcheem fakteem, kur neſas kopâ neſadereja ; truhka klamburu, pihlaru, ſtutu ; brihnumſ, ka ta wehl neſagahjâs. Es ſmehjos par ſcho buhdu, puſmejhoniga laika atleekam tahdâ ſkaiſtâ, bagatâ pilſehtâ, un ſaziju: riht ta buhs gruweſchos. Un kad es atkal nahzu pehz ſimts gadeem, tad wiſi nami un pilis bija ſakrituſchi waj pahrbuhweti, un ziti ſtahweja apfahrt zitâ weetâ, pehz jauna plana un preeſch jauneem mehrkeem. Bet wezâ buhda ſtahweja widû, wezâ weetâ, nepahrgroſſijuſees ar luhkam, zaurumeem, tumſcheem fakteem, tahda pati, kâ es to redſeju taiſni preeſch ſimts gadeem, it kâ ſche buhtu ſagrauſis laika jobs, kas wiſu ſagrauſch. Un atkal pehz ſimts gadeem un wehl pehz ſimts gadeem bija arween tâpat: wezâ buhda tahda pati, lai gan apfahrt wiſs jauns. Tad es ſaziju: Winiu tura Deewa ſpehks. Un iſ nameem nahza daſchs labſ ſlimneeks un wahrgulis, tas eelâs ſlimoja un newareja tiht wejels, un neweens ahrſts nepalihdjeja ; bet

kas buhdà gahja, kas pati fà litàs bija labojama, tas tapa wešels un preezigs. Tad es šaziju: Šche mahjo Deewa šwehtiba. Un kad es buhdà eefjchà gahju, es redseju weenu, kas nšlifa šawu rofu šlimeem un nogurušcheem, zaur to wini tapa wešeli; un es pašinu Křistu. Wezà bušda, nederiga zilweku mehrkeem, pehz zilweku domam šliski buhweta, ar šawàm luhkam, zaurumeem, tumšcheem kasteem, truhštošcheem klambureem, pišlareem, štabeem, ta ir bišbele. Ja winu apšata ar zilweku prahtu, tad tur neka naw, kas nederetu mehđitajeem par apšmeeklu, fà tad wina wehl war buht eewehrojama to daudšo grahmatu štarpà, kas tšf škaištas, no jauna šaliktas, piluas štaidras zilweku gudribas, ar šakarà štahwošcheem un labi peerahđiteem teikumeem? Waj tad wina ar weenu weenigu war mehrotees? Un tomehr, wiš raksti, lai tee buhtu wišškaištatee un wišgudratee, lai leelitoš ar to, ka winu mahziba paštahw muhšchigi, tee tomehr nowezo, atštahj weetu ziteem raksteem ar zitu jaunu mahzibu. Šwehtee raksti paštahw un paštahwès tãpat, un Křistus Gars tur eefjchà fà šlungs un šargs arween wišus toš daris preeziguš un wešelus, kas pee wina nahšs šlimi un nogurušchi, tadehl ka wini papreetjch tšf ilgi ahrà ir aptahrt klejojušchi."

5. Dew buhs šwehto deenu šwehtit.

Zilwelam wajaga tahdas weetas, fur tas war no zela gruhribam atpuhštees, zela puteklus nomašgat un jaunu špehku šmeltees, lai waretu drošch un preezigi tahšak štaigat. Tahda atpuhšchanàs un atšpirgšchanas weeta ir Deewa nams. Šche tas šlungs mašgà zekineekam puteklainàs kahjas, šche

wiaſch to ehđina ar debeju maiſi un đſirdina ar đſihwibas uđdeni, wina dwehſeli ar meeru un preefu pildidams. Tadehđ Dahwidſ ſaka 27. đjeejmâ 4. pantâ: „Weenu leetu eſ no ta Ŕunga luhđſoſ, to eſ mekleju tikufchi, ka eſ waru đſihwot ta Ŕunga namâ wiſu ſawu muhſchu, randsit ta Ŕunga laipnibu un peeluhgt wina ſwehtâ weetâ;“ un 84. Dahw. đj. mehſ laſam: „Zit mihligas ir tawas mahju weetas, at Ŕungs Zebaot! Mana dwehſele eefahrojâs un ilgojâs loti pehđ ta Ŕunga pagalmeem, mana ſirdſ un manas meeſas preezajâs eefiſch ta đſihwâ Deewa.“ Bet ta deena, furâ mehſ dwehſeli un meeſu waram atſpirdſinat, ir ſwehtdeena. Tadehđ ſwehtdeenu gluſchi pareiſi ir noſaukuſchi par wiſu deenu troni jeb pehrli, un kahđſ deewbijigs wihrſ ir ſagijis, ka bej ſwehtdeenas muhſu đſihwe buhtu kâ ſtaigaiſhana pa tukneſi, fur naw atpuhſchanâs weetas. Kriſtiga draudje ſcho deenu neſwehti wiſ wezâs deribas ſabata weetâ, newiſ peeſpeeſta, iſpildidama fatru likumu, bet labprahđigi, mihledama Deewu un peepildidama ſawu ſirdſ ilgoſchanoſ. Swehtdeenu ſwehtidami mehſ peeminam, ka Jeſuſ Kriſtuſ, pirmâ nedetas deenâ augſchamzeldameeſ, beidſis ſawu peſtiſchanas darbu, un ſwehto Garu ſuhtidams pajauli atjaunojis un atđſihwinajis. Mehſ Deewam netuwojameeſ tikai kâ radijumi Kaditajam, bet kâ atpeſtiti un iſglahđti behrni ſawam debeju Tehwam, wina luhgdami tizibâ un winam pateiđdami mihleſtibâ.

Bet lai to ſpehtum darit, tad wiſpirmſ ſwehtdeena jaatiſchfir no zitâm deenam ar to, ka wina atpuhſchaſ un atſtahjaſ no laizigeem darbeem. Tahđâ ſinâ ſwehtdeena ir ari zilweta deena un neween ta Ŕunga deena. Kaſ zauru nedeku waiga ſweedroſ ſtrahđâ waj nu ar arflu, waj ar amata rihteem, waj ar rakſtamu ſpalwu, taſ top gurdens un ilgojaſ pehđ duſas un atpuhtaſ. Geſchâs darba deenâs

zilweks daudjreij tà peelihp jemes leetam, ka aijmirjt, ka ir radits pehz Deewa gihmja un lihdsibas. Swehtdeena atgahdina, ka tam ir nemirjtiga dwehjele un ka ir wehl augstakas un dahrgakas mantas, nekà deeniſchka maije, tihrumi un lopi, apgehrbs un dſihwoflis, jelts un ſudrabs. Strahdajot un krahjot zilweks ſahjt daudjreij ſewi deewinat un ar ſawu ſpehtu un gudribu leelitees; ſwehtdeena tam atgahdina, ka Deews ween, kas debejis walda, wiſu ſwehtibu pee darbeem dod un ka no wina* naht wiſas dahwanas. Darba deenas ruhpes mums leel ſajujt, ka muhju dſihwe ir pilna gruhtumu un behdu. Swehtdeena mums atgahdina, ka ir gaidama labaka un jaulaka dſihwe, kad muhjechigu ſwehtdeenu ſwehtifim debejis ſadraudſiba un mihleſtiba ar Deewu.

Bet ir deemjchehl daudj tahdu zilweku, kam nepeeteef ar ſeſchàm darba deenam; tee atnem tam Kungam ari to weenu deenu nedelà, kas winam peeder. Nereti redſam zilwekus laukà, plawà, meſchà waj mahjà ſtrahdajam tahdus darbus, kas naw pee nepeezeſchameem darbeem ſkaitami. Tee neween paſchi ſewi kalpina un wehrdſina, bet peedſihwos ari, ka pateſi tee wahrdi: „No ſwehtdeenà eemantw, tas pirmdeenà iſput,“ un: „ko Deewam jog, to welus parauj.“ Swehtdeenà ſtrahdadams wehl neweens naw bagats .tizis. Bet gan mehs redſam, ka taiſni tanis ſemes, kur ſwehtdeenu ſtingri ſwehti, tà Anglijà, Skotijà un Seemel-Amerikà, laudis peeder pee wiſu bagatakem. Anglijà ſwehtdeenà wiſur walda pilnigs kluſums. Dſelſzkelu ſtazijàs tifaï agri no rihta eet weens paſaſcheeru wilzeens; mantas nemas neſuhta. Ari wiſas bodes un wiſi paſti ir ſlehgti. Matrà mahja eet wiſa familija Deewa namà un wiſur ſtingri uſ to rangas, ka ari deeneſtneeki war baſniſu apmeklet un ka teem ir kahdas brihwas, kluſas ſtundas. Swehtdeenà ehd toti ween-

fahriçi, pa leelakai dalai tikai aukstus ehdeenus, lai nebuhtu daudj janopuhlejas. Ari Seemel=Amerikâ iwehtdeenu stingri iwehti. Kad Tschikago pilsehtâ pasaules iſstahdes direktorija gribeja pretim eepreekſhejam nolehmunam ari iwehtdeenâs iſstahdi darit publikai peeeetamu, tad daudſi no iſstahditajeem loti pretojâs un iſstahditâs leetas pawijam apſedja. Beſ tam iwehtdeenâs iſstahdi tik maſ apmekleja, ka eenehmumi iſdewumus neſneedſa un direktorija bija peeſpeeſta, iwehtdeenâs iſstahdi ſlehgt.

Ja tew gadaſ buht par deeneſtneeku pee tahda jaim=neeka waj par mahzekli pee tahda amatneeka, fur iweht=deenâ leef ſtrahdat, tad pretojees tahdam praſijumam. Ja taſ neka nelihdſ, tad atſtahj tahdu weetu un meklê zitur darbu un maiſi. Tahdâ atgadijumâ tu nedrihtſti kluſu zeefi un iwehto deenu nizinat; tew jaapleezina beſ bailem, ka gribi Deewam wairaf klaufit nekâ zilwekeem. Pee kla=weeru ſkanotaja Mugges Dresdenê nahf jeſtdeenâs wafarâ kahdaſ graſeenes ſulainiſ ar uſaizinajumu, iwehtdeenâ kla=weeres ſkanot. Wiſſch uſaizinajumu meerigi atraida un ſaka: „Eſ nahſſchu pirmsdeenâ.“ Kad wiſſch eeronâs, gra=ſeene to janem loti nelaiptni. „Eſ neeſmu raduſi,“ ta ſaka, „ka laudiſ, furuſ eſ parihkoju, nenahf tad, kad eſ teem leeku; kapehſ juhſ nenahzât iwehtdeenâ?“ — „Tadehl, ka man bija deeneſtſ pee tahda, kaſ leelaſ un zeenigakſ ir nekâ juhſ, mana ſchehligâ graſa leelmahte.“ — „Tâ — un kaſ taſ ir?“ — Wiſſch dſihwo loti rahlu, un tomehr ir tik tuwu.“ — „Nu?“ — „Taſ ir taſ Kungſ, kaſ ſa=ziſiſ: Tew buhſ iwehto deenu iwehtit! Tam eſ kalpoju katru iwehtdeenu, ari wafar.“ — „Tâ?“ atbildeja gra=ſeene, un rahdija tahdu gihmi, kâ zilwekſ, kam kaſ gluſchi nedſirdetſ ir ſazitſ. Bet ſchee wahrdi bija eeſpeeduſcheeſ ſirdi un uſmodinajuſchi ſnauduſcho ſirdſapſiru. Nahkoſchâ

ſwehtdeenâ flaweeru ſtanotajs redſeja grafeeni baſnižâ fehſham. Kad taſ nahtoſchu reiſ nahza flaweeres ſfanot, ta ſazija, winam rofu ſpeesdama: „Nu eſ ſinu, kapehž juhſ baſnižâ eja.“

Bet ſwehtdeenu tiſ taſ pareiſi ſwehti, kaſ ari Deewa wahrduſ klaufâſ un mahžâſ. Dari to wiſpirimſ mahjâ, Deewu ſlawedamſ un winam pateiſdamſ. Ja eſi ſaimneekſ waj ſaimneeze, tad gahdâ par to, ka tawâ namâ ſwehtdeenâſ nekad netruhtſt rihta un wakara luhgſchanâſ. Tikai taſ namſ buhſ ſwehtigſ, fur Jeſu Kriſtu uſnemſ par weeſi un dwehjeleſ draugu. Ja eſi ſaimes behrimſ, tad neatrauſjees no pahtareem un negaidi, ka tewi ſpeeſch, bet nem ar preefu dalibu, fur ſapulzejaſ ta Kunga wahrdâ! Un tad neeſi kuhtrſ baſnižâſ apmekletojajs! Nedari tâ, kâ daſchi mehdi, kaſ tikai aiſ ſinkahribâſ waj aiſ eeraduma ſwehtku deenâſ ſchad tad parahdaſ ſawâ baſnižâ, bet weentahriſchâſ ſwehtdeenâſ nekad naw redſami. Meaſtahjees no Deewa nama, kamehr un kad ween turp wari noſkuht! Kad žiti uſ tewi ſaka: Deewam jau war ari žitadi kaſpot, naw wajadſigſ nemaj baſnižâ eet, tad atbildi: War gan, bet kaſ winam labpraht kaſpo, taſ ari labpraht eet wina namâ, fur wina godiba mahjo. Kad wini ſaka: Dauſ žilweti eet baſnižâ un tomehr nedſiſiwo pehž Deewa wahrdeem, tad atbildi: Ir gan tahdi, bet „ſwehtigi tee, kaſ Deewa wahrdu dſird un paſargâ.“ Luht. 11, 28.

Ari wiſjâ mahjaſ dſiſiwê ſwehtdeenu buhſ turet ſwehtu. No rihta klaufiteeſ Deewa wahrduſ un pehž puſdeenaſ darit, ko Deewſ ir aiſleedſiſ; no rihta fehdet baſnižâ Deewa luhdſeju ſtarpâ un pehž puſdeenaſ warbuht frogâ dſehraju widû; no rihta dſeedat ſwehtâſ dſeeſmaſ un wehlaſ beſdeewigaſ; no rihta Deewu luhgt un wakarâ lahdet un ſaintot; no rihta nemt rofâ dſeeſmu grahmatu waj biſbeli

un wafarâ fahrtis; no rihta djert ta Kunga biferi un wafarâ paşaules fahribu un preefu biferi, — tas ne muhşham neder fopâ. „Zuhs newarat djert ta Kunga biferi un welnu biferi. Zums newar dalas buht pee ta Kunga galda un pee welnu galda.“ 1. Kor. 10, 21. Apmeklê jawus radus un faininius, pastaigajees pa şaweem laukeem un preezajees par Deewa jauko darbu, laşi fahdu derigu grahmatu waj nodarbojees ar dşeedaşhanu un muşiku, apmeklê şlimneefus jawâ apfaimê un eepreezini noşkumuşchos, wineem ar wahrdeem un darbeem palihdsibu şneegdams un winu aşaras şchahwedams, — ja tà jawu brihwo laiku şwehtdeenâ pawadişi, tad ta tew buhs şaules un preeka deena un tu wareşi, atşpirdsjinats un ştiprinats pee meeşas un pee dwehşeles, pirmdeenâ jawu darbu şahft.

Şlaweeres.

„Ko lai mehş bajnizâ daram? Kadehl pawişam deewfalpoşhanas wajaga?“

„Kadehl, meit?“

„Ja weztehw, kadehl?“

Weztehws brihtinu klufeja. Tad winşch teiza: „Şaki taf, behrns, waj flaweeru şkanotajs şchoriht jau te bijis? Tu taf man şaziji, ka winu gaidot?“

„Ja, manas flaweeres ir noşkanojuşchàs. Şahrliš wafar wafarâ mani luhdsja, şpehlet wina mihtako şonati, un eş ari gribeju to darit, bet — nebija wairs wezais gabals, ne pawişam ne. Eş newareju to noşpehlet lihds beigam un Şahrlim ari nebija eespehşjams, noşklaufitees lihds galam.“

„Nu redşi, mans behrns, muhşu dwehşjele taişni tahda pati, tà tahds instruments.“

Bela wadons.

„Muhju dwehjele kà kahds instruments? Weztehw, to tu ar to gribi teift? Kadeht ichis jahhdinajums?“

„Waj tu man patlaban newaizaji, kadeht mums jaet bajnizà?“

„Ja, tà gan!“

„Nu, uj to es tew atbildu! Es jaku, ka zilweta dwehjele lihdsinajas musikas instrumentam, kura stihgas loti ahtri top slahbanas, un kuras tad wairs naw jastanas; tadeht ir wajadstigs, ka to schad un tad skano.“

„Kà to skano?“

„Ja, mans behrns. Tadeht ka mehš dšihwojam pašaulē tad mehš drih jàpat skanam, kà ichi pašaulē. Wišas stihgas, laipniba, tiziba, atklastiba, pašaušchanas, tífumiskas juhtas, wišas tās eestch mums top slahbanas. Pašcheem nemaj nesinot mehš grimstam arween dšilak un dšilak. Bet kad tad ewangeliuma balšs atškan muhju aušis, tad tuhlin šajuhtam, par zif toneem ešam nošlihdejušchi. Ewangeliums muhs tuhlin pareiši noškano. Bet zif ilgi? Kewis uj wišeem laikeem, pat uj ilgaku laiku ne — deemšcheht ne! Un tapehž, es jaku, jaet bajnizà, jo tur atškan ewangeliuma balšs un jaet pat beestchi. Waj nu tu šaproti, kadeht ir deewkalpoščana un kapehž apuštilis ir šazijis: „Keatraujatees no muhju šwehtajam šapulžem?“

„Ja, miškais weztehw!“

6. Luhdi Deewu!

Waj eši kahdreij par to nopeetui pahrdomajis, kahda augsta teestiba tew ir peestchirta, ka tu drihštsti Deewu luhgt, t. i. ar Deewu šarunatees, un ka winšch ir šolijis, tewi pašlaušit? Pežž tawas Deewa luhgščanas ween war ap-

ġpreest, waj itahwi dsihwà ġafarà ar Deewu. Kas wairs neelġo, ir nomiris, un kas Deewu neluhġi, ir ġarigi miris. Ģa ġilweks no ġrehteem ir atġreeġees un tiġibà uġ Ģeġu Ģristu taiġnots tiġis, tad tas war ari beġ biġbeles un beġ baġnizas muġšġigà dsihwibà nahġt. Ģilweks ġau war aġls buġt, tà fa neġpeġi laġit, warbuġt ari naw mahġiġees laġit, waj ari newar biġbeli ne par kaġdu maġšu dabuġt. Wiġšġ war ari fuġls buġt, tà fa baġnizà nefa nedġird, waj ari tiġ ġlins, fa Deewa namà newar tiġt, ġweġtigs tas tomeġr war fuġt, ġa Deewu luhġi. Ģaundaritaġam pee fruġta ġtaba biġbeles nebija, un Deewa narà tas ari nebuġs ġaġis, beġ wiġšġ to Ģungu luhġia ġazidams: „Ģungš, peeġini mani, kaġ tu nahġi ġawà walġtibà.“ Ģuhlin wiġšġ dabu ġauko aġġoliġġanu: „Ģateġi es tew ġafu: šġodeen tu buġi ar mani paradiġġe.“ Ģad kaġdam deewbiġigam wiġram reiġ waizaja, kas fruġligam ġilwekam eġot wajadġigs, lai tas waretu laimigi dsihwot un ġweġtigi nomirt, tad tas atbildeġa: „Triġs lectas, protii: Deewu luhġt, un atfal: Deewu luhġt, un weġl weenreiġ: Deewu luhġt!“ — Ģadeġt ari Maġrtinġġ Ģuters ġafa: „Ģristiga ġilweka wiġlabafais amats ir Deewu luhġt. Kas to prot, tam paliġġjets wiġas beġdàs, tam Deewa fleġts atġleġga, tas wiġu dabu, kas wajadġigs meeġai un diweġjelei, tas ġargats laiġigi un muġšġigi.“ Ģuhġġġana ir ġweġta ġaite, kas ġilweku ġaweeno ar Deewu, kas ir austa no tiġibas un miġleġtibas. Ģa ir ka trepes uġ debesim, pa fuġam Deewa engeli uġkaġpi un noġaġpi, neġdami muġšu luhġġġanas Deewa preġšġà un atneġdami mums Deewa paġlauġiġġanu. Ģuhġġġana ir štiprs muġris pret wiġam faġrdinaġġanam un breġšmam, eeġreeġinaġġanas, meera un ġpeġta arowts, kas neġad. neiġšġit.

Beġ ir ari taġdi ġilweġi, kas Deewa luhġġġanu tura par newajadġigu, ġa pat par weltigu. Warenaġs Deews

newarot ruhpetees par fatru neeka leetinu un wajadsibu, ar ko zilweki pee wina greechotees. Bet waj muhju Deews naw spehzigš, waj tu gribi noteikt, ko winšch war un newar? Muhju Deews naw wiš aij padebeſcheem tahtu no mums, bet ir arween pee mums flaht, jo eefch wina dſihwojam, kuſtamees un eſam. Tadeht waram jazit ar Dahwidu (65, 3): „Tu paklauji luhgſchanaš, wiſa meeſa naht pee tewiš.“ Bet teem, kaš ſaka, ka Deews jau wiſu ſinot, kaš zilwekeem wajadſigš, kaſpehž tad wehl jaluhdžot, mehš atbildam: „Sina gan, ka mumiš wajaga, pirms wina luhdžam. Bet waj tad tehws tāpat neſina, ka wina behrneem wajaga? Waj winšch tomehr negaida, lai tee naht un wina luhdž, lai ſojuſtu ſawu neſpehžibu un mahžitoš zeeur ſanemtāš dahwanāš?“ Tadehl ari Gutereš ſaka: „Gan Deews, kaš wiſeem kuſtoneem darbu dod, ſina, ka wina radijumeem wajaga, ari bej wina luhgſchanaš; bet tadeht, ka zilwekš naw kuſtoſš, winaſam paſcham jaſin, ka wajaga, un jaatſiſht, ka newiš meeſaš bariba, bet par wiſām leetam wiſiſpehžigā Deewa ſchehlaſtiba ta ir, kaš ſneedž meeſaš un dwehjeleš mantāš, atpeſti no launumeem un dod muhſchigu ſwehtibu. Bet ja zilwekš pret ſcho ſchehlaſtibu iſturaš bej-juhtigi uu angſtprahtigi un negrib luhgt, tad ta winam paleet aliſlehtga, un preekch ta naw apſchehloſchanaš un atpeſtiſchanaš, kaš wināš nekahro, un teem pehž paſauleš preekeem un paſauleš naſtaš naw peſtiſchanaš, bet elle; welni neluhdž, tee tiſai lahd!“

Wiſpehdigi wehl daſchi ſaka, ka paſaule waldot ſtingra kahtiba un noteikti likumi, luhgſchana newarot groſit Deewa eepreekſchejo nolehmuuu. Tā gan domā un runā turki, furi apgalwo, ka likteſš neeſot groſamaš. Kaš tahdaš domāš par pareiſām tura, tam newajadjetu ari ſtrahdat, jo ja Deews buhš naſpreediš dſihwibu uſturet, tad taš

notiks ari bej darba, un ja buhs zitadi nolemts, tad ari strahdaschana neko nelihdjes. Waj tahds apgalwojums nebuhtu gefigs? Pasaule naw nekahds ujwilktis pulkstens, kas weenada gaita tahlat eet: bet pasaule ir ta weeta, kur lihdsas pastahwojscheem dabas likumeem darbojas augstakos spehtos un likumos Deewa wispspehziba un mihlestiba. Tadeht mehš turamees pee Deewa wahrdeem, kad winšch jata 50. Dahw. dj. 16. p.: „Peejauz mani behdu laika, tad es tewi gribu iŕaut, un tew buhs mani godat,“ un 91. Dahw. dj. 15. p.: „Winšch mani peejauz, un es winu paklausijchu; es winam klahst esmu behdas, es winu gribu iŕaut un winu pagodināt.“ Un Deewa Dehšs, muhju Pestitajs, jata: „Pateesi, pateesi, es jums jaku: ko ween juhs tam Tehwam luhgjeet manā wahrda, to winšch jums doš.“ Jahna ew. 16. 23.

Bet ko tad nosihmē luhgt Jezus wahrda? To waram no muhju Pestitaja mahzitees. Waram jazit, ka wisa wina dsihwe bija Deewa luhgščana. Winšch daudjreij ir nahts klusuma gahjis waj nu tufnesi, waj uj augstu kalnu Deewu luhgt. Nekad nebuhs luhdsis, lai mahza, ka war zilwekeem patift, ka war isbehgt winu wajaschanam, ka war tift pee bagatibas un slawas, ne, wisur winšch luhdj spehtu, peepildit ta Tehwa prahtu un staigat ihsteno zetu, winu pagodināt un wina walstibu iŕplatit. Un ja tu Jezus wahrda ko isluhdjees, tad dari to tiziba uj winu un wina apsolischanu un stipra zeriba, ka Jezus Kristus buhs taws aijsbildinatajs pee ta Tehwa. Luhdj par wijam leetam debeščtigas mantas, ari ūwehta preeščsihmiga luhgščana tikai weena, proti zeturtā luhgščana isluhdjamees laizigas mantas. Bet ja tu Deewu luhdj, lai tew palihdj truhkuma, slimiba waj behdas, tad lai tawa luhgščana tapat ūkan, ka Pestitaja wahrdi Getsemanes dahrja: „Tehws, ja tas

war buhi, tað lai man jehis biferis eet garam, tomehr ne mans, bet taws prahts lai noteef.“ Vestitajam ruhgtais zeejchanu un nahwes biferis garam negahja, bet engelis no debesim parahdijäs un winu stiprinaja. Uu ja Deews ari tawu luhgšchanu ta nepaklausis, ka tu to biji wehlejees, welti tu tomehr nebuhši jauzis un flauwejis, winsch tew dos spehtu no augšcheenes, drcšhu un meerigu širdi, stiprafus plezus, spehzigakas rotas, gaischakas azis, ka wareji nejalaušts jawu nastu nejt un Deewa šwehtam prahtam bej furneschanas padotees.

Luhgšchanas jeeds ir aišluhgšchana. Eche pahrwahr zilweks jawu pašmihlibu, eenaidu un štaudibu un rahda ihstenu mihlestibu. Aišluhgšchanā nes lihdižilweku dwehseles ar wijām behdam un wainam Deewa preeščā un luhdi, lai tās atjauno, štiprina un apslazina ar Jezus Kristus ašinim. Aišluhgšchana ir ka jehklas grauds, ko sehjam debesu Tehwa širdi; tur tās aug un nes daudšfahrtingus angfus. Swehtee raksti šahita par daschadām aišluhgšchanam. Abraāms luhdi par Sodomu un Gomoru, Mosus par jawu tantu, Izabs par jaweem dehleem, Pahwoils par jawām draudjem. Ari šwehtā luhgšchana ir aišluhgšchana un pirmais wahrds, ko Vestitajs runā pee krusa staba, štan: „Tehws, peedodi teem, jo tee nesina, ko tee dara.“ Luhdi ari tu Deewu par ziteem, it ihpašchi par jaweem wezakeem, biahleem un mahjam, draugeem un radeem, mahžitajeem un wal dneekeem. Luhdi Deewu ari par jaweem eenaidneekeem! Ša to spehji, tad ta buhs leeziba, ka wineem esi peedewis.

Neesi kuhtrs Deewa luhgšchanā! Neaišbildinees ar to, ka laika naw. Kā plahwejam iškaps trihšchana naw par šawekli, bet tīfai darbu weizina, ta ari Deewa luhdšejam wiši darbi labat šekmejees. Neaišmiršti Deewu luhgt rihtos un wafaros, šwehtdeenās un šwehtkos, preeščh un pehž

ehjchanas. Bet neluhdj ar muti ween, bet ar wiſu ſirdi. Gahdà, ka dwehſele ir kluſa un tewi netrauzè paſaulès troſnis un laizigas domas. Tahda luhgſchana, kur ſirds naw klaht, ir welnam neſts upuris. Uſmeklè tadehl kluſu, weentuligu weetinu un ſataiſees, kahdu djeesmu laſidams, p. p. „Deews ir juhtams klahtu,“ pirms tu Deewa preekſchà nahz ar ſawàm luhgſchanam. Medomà, ka tew Deewu luhdsjot wajaga to darit jaukos wahrdos. Ja tawa ſirds buhs tiziga un paſemiga, tad ari kluſa nopuhta waj ihſs wahrdiſch buhs luhgſchana, ko Deews peenems kà patihſtamu upuri. Beſ tam ij Dahwida djeesmam un ij daſchahdàm luhgſchanas grahmatam tu wari mahzitees, kà zilweks war Deewu luhdsjot wahrdos iſteikt ſawas wajadsibas. Beſ tam nekad neaiſmirſjim, ka mums Deewa luhgſchanà wiſu muhſchu japaleef ſwehtà Gara ſkolneekem. „Das Gars muhſu wahjibai nahk palihgà; jo mehſ neſinam, ko mums buhs luhgt, kò peederaſ, bet taſ Gars patſ muhſ aifſtahw ar neiſruna: jamàm nopuſſchanam.“ Rom. 8, 26.

* *

Das gan nebuhs peedſihwojis, ka wehjainà laikà pee telegrafa ſtabeem dſirdam noſlehpumainu waideſchanu, ſawadas ſehrigas ſſanas, kas nahk no telegrafa drahtem, kà no kahdàm Cola foklem. Bet mehſ neka nemanam no tam preezigàm ſſanam, kas eet ar ſibenu ahtrumu tahſi jo tahſi pa telegrafa drahtem. Waj ſche naw jauka lihdsiba par tiziga zilweka eekſchigo dſihwi? Zilweti tikai redſ muhſu ahrigàs behdas un dſird muhſu waintanas, bet teem naw ne jaſnias no deewiſchigà meera, kas muhſu ſirdi nahk, un no ta preeka, ko ſajuhtam, Deewa wahrdu eepreezinaiſchanu dſirdedami. Tee neka no tam neſin, ka mehſ kluſà luhgſchanà ſarmanajamees ar to debeſu Tehwu, tam wiſu iſſtah-

ftidami, fo wehlamees un zerejam. Gefchfigà dwehfeles
dfihwe paleef apflehpta zilweku azim, kas tikai ahrejo war
nomanit.

* *

Mufstas luhgſchanas ir kà neajas bultas, jobini bej
ajmina, putni bej ſpahrneem, tàs neſpeeſchas zauri, negreeſch,
nelido uſ debefim. Luhgſchanas bej debeſchfigas uguns ir
kà ſaſaluſchas, tikai karſtas luhgſchanas top paklauſitas.

* *

Preeſch wairaf kà 50 gadeem eeſtahjàs kahds 17 gadus
wezs jauneklis H. Williams kahdà leelà Londonas weikalà,
dfihwoja ſtarp ziteem weikala darbineeſteem, ar fureem tam
kopà bija jaguſ leelà iſtabà un furi wahrdos un darbos
bija palaidnigi. Bet jauneklis turejàs deewbijigi un nefad
neaiſmirſa ſawu wakara luhgſchanu. Ziti winu iſſmehja,
bet winſch luhdſa, lai tee atgreestoſ. Deews winu paklauſija;
pehz gada bija pulzejuſchees kahdi 20 jaunekli, furi ifnedelas
ſanahza kopà Deewu luhgt un bihbeli laſit. Tas bija
anglu jauneklu beedribu ſahkums. Dibinatajz bija tà ſweh-
tits, ka winſch preeſch beedribas wareja pirt leelu ehku par
800,000 markam un ſcho ſumu tuhlin ſpehja ſamakſat.

* *

Kofa augli tew nekriht wiſ arween pee pirmàs
kratiſchanas. Krati to, wehl weenreiſ, krati winu otu reiſ!
Un daſchreiſ, kad fokſ ir pilns auglu un ſtipri ſtahw ſemè,
tew winſch ſchurp un turp jakrata, un beidſot tu pat kahjas
pret winu atſpeedi, to ſagrahb un krati ar wiſu ſpehku,
katru muſtuli un dfihſlu ſawilfdams, lai dabutu rofà auglus.
Tà jarihkojas ari Deewu luhdſot. Krati dfihwibas kofu,
kamehr tew ſchehlaſtiba kriht flehpi. Kriſtus toſ mihto, kas
Deewu luhdſot nopuhlejas. Tu newari buht deejgan uſ-
bahſigs. Kaſ taweem lihðzilwekeem, ja tu winus luhgtu,

buhthu warbuhth nepatihfami, tas Kristum patihf. Eita jawâ istabâ, juhs wiſi, fas Kristu neejat atraduſchi; pee ſawas gultas, jawâ darbiſtabâ un meſſejeet to Kungu, kamehr to atrodeet; peeſauzeet winu, kamehr tas tuwu! Lai Deewa Gars juhs ſpeeſch luhgt. Lai winſch juhs ſpeeſch, luhgſchannu turpinat. Sejum ir japaſlauſa. Debeju wahrti tam atdaras, fas neatlaidigi ſlawè, fas neleefas atraiditees. Lai tas Kungs juhs dara ſpehjjigus, luhgt tik nopeetni, fa beidsot warat ſazit: „Tu eſi paſlauſijis manu luhgſchanas balſi; tu eſi noleezis ſawu auſi pee manis, tapeh3 es gribu tewi luhgt, kamehr dſihwojchu. (Sperdſchens.)

* *

Paſiſtama Gales bahrinu nama dibinatajs A. H. Franke ſkaitija, kahdreij naudas truhumam uſnahſot, fas daudſreij atgadijäs, ſwehto luhgſchannu, liſdams ſwaru pee zeturtäs luhgſchanas uſ wahrdinu „muhju“. Tikko winſch bija pa-beidsis luhgt, te tam atneja 100 dalderus. Kahdu zitu reifi wina pahrwaldneeks wafarè winam ſajija: „Kauda ir iſgahjuſi.“ Bet Franke atbildeja preezigi: „Par to es preezajos; ta ir ſihme, fa Deews mums atkal druſku grib dot. No behrnu deenam es katreij dabuju jaunäs furpes, tiklihdſ wezäs bija nopljuhſchas.“ Otrâ rihtâ cenahza 200 dalderu.

Luhds Deewu un ſtrahdâ.

Skotija kahds ſweſchs wihrs nonahza pee kahda no tureenes ſwejneekem un ſahka jobotees ar ſcho meerigo, laimigo ſalas eedſihwotaju par nabaga laiwenekku deewbijibu. Tas preezadamees ar ſawu familiju bija eeſehdees laiwenekka laiwâ, lai tas winu pa ihſako zelu aiſweſtu uſ wina weejnizu. Skoteets jawai laiwai bija dewis ta wahrdu: „Neſuhdatees“. Schee wahrdi no kalna ſpredika bij laiwinas

paſalgalá uſtrahjoti, un ſchee wahrdi ſweſchajam wihrant
dewa cemeſtu ſobotees: „Waj tad winſch par naudu laudis
neapkalpojot? Waj tad winſch meerigi laiwa ſehdot un
warot lantees, lai wilni to ſchuhpo, lai gan buhtu jaſtrahdà?
Waj tad winſch wehtras laikà neſteidsjotees oſtu jaſneegt?
Tà tad winam eſot arween kaut kaſ, par ko ruhpetees.“

„Ja redjat,“ laiweneeks ſazija, „lai laimigi un bej-
ruhpiſi wàretu uſ ſcho wahrdu palautees, pee „Reſuhdatees“
peeder ſchee abi airi.“

Brihnidamees ſweſchineeks redſeja, ka uſ aireem kaut
kaſ bija rakſtits. „Luhdj Deewu“ ſtahweja uſ weena aira,
„Strahdà“ ſtahweja uſ otra aira. Par to nu atkal ſwe-
ſchineeks gribeja ſobotees. Strahdaſchana winam jau gan
patihſot, bet Deewa luhgſchana uſ uhdenſ pateeſi nepeederotees.

Tad ſkoteets iſlika to airi „Luhdj Deewu“ iſ rokam
un aireja tika ar airi, uſ kura ſtahweja rakſtits: „Strahdà!“
Tagad, kà protams, laiwa wairſ negahja uſ preeſichu, bet
greeſàs uſ riiki.

Tagad ſobotajs nomanija ſkoteeſcha domas; winam
bija jaatſihſt, ka diwi airi ir wajadſigi, lai pa dſihwes
juhru tiktu bej behdam un ruhpem, proti ſtrahdaſchana un
Deewa luhgſchana.

Nem ari tu to wehrà! Bej behdam dſihwot ir pa-
lantees uſ Deewa wadiſchana; tad dſihwojam laimigi. Bet
lai to wàretu, ir Deewa luhgſchana un ſtrahdaſchana ne-
peezeeſchama.

* *

Wihltais Deews dara ar luhgſchana tapat, kà melderis
ar labibu; taſ ari to papreeſichu ſkrotè, un kaſ neder, to
winſch atnem. (G. Frommels.)

* *

Swehtà luhgſchana ir wehl atleefas no wiſu tizibas ſchſiru iſpoſtitàs weenibas; ar wahrdinu „muhſu“ tu nem ari zitu draudſchu peederigus un leez wiſu debeſu Tchwam pee ſirds. (E. Frommels.)

* *

Putnam wajaga ſpahru, ja tas grib ſkreet, un ja wiſam to naw, tad tas paleef pee jemes, un jebſchu tas tuhſtojſchreij gribetu lidinatees augſchup. Tà tawai dwehſjelei wajaga ſpahru, ja ta luhgſchana grib pazeltees uf augſchu pee Deewa. Schee ſpahru ir dſihwa tiziba. Ja wiſnas naw, tad tu wari noſkaltit wiſſſaiſtako luhgſchanu, tomehr tu paleez jemes wirſu un neteez pee debeſu durwint. Kas Deewu luhdſot zelus loka, tas lai ſin, ka wiſſch wirs jemes ir ſaweenots ar to draudſi, kas nopuhſchas un zihnas, un ari ar teem, kas debejſs ſlawè un gawilè.

(E. Frommels.)

7. Menizini ſwehto wakarehdeenu!

Kà Deewo wezà deribà Iſraëla behrnus tufſneſi brihniſchſigi ehdinaja ar mannu no debeſim un dſirdinaja ar uhdeni iſ klints, tà ari Peſtitajs tewi dſihwes zelà un ſchàs paſaules tufſneſi grib atſpirdſinat un ſtiprinat ar ſwehto meelaſtu, kurà tu jem maiſes un wiſna kà redſamàm ſihmen ſanem wiſas tàs ſchehlaſtibas dahwanas, kuras wiſſch tew ſagahdajis zaur ſawu zeeſchanu un mirſchanu. Uj ſeho ſchehlaſtibas meelaſtu ſihmejas wiſna wahrdi: „Ja kas manu balſi klaujis un man durwis atwehrs, pee ta es eeefſchu un to wakarehdeenu tureſchu ar wiſu un wiſſch ar mani.“ Schis ſwehtais wakarehdeens ir tawa Peſtitaja wiſleelakais

mihlestibas brihnumš, krištigas draudjes wišdahrgakà pehrle un wišleelafais glihtums. Kà zaur norakštitu un apšeegeletu testamenti tehws šaweem behrneem mantojumu wairaf nodrošcina, nekà ar wahrdeem ween, tà ari Pēštitajs, šwehto wafarehdeenu eestahdidams, apšeegele un apštiprina wišas tās mantas un dahwanas, ko šaweem tizigeem šagahdajis un atštahjis. Wišch šina, ka ešam wahji, šchaubigi un maštizigi, tadehl mums šhini meelastà grehku peedošchanu un muhšchigu šwehtibu dara redšamu un baudamu, kà tehws, kas šaweem behrneem neween šaka, ka tos mihlo, bet šcho mihlestibu wineem rahdidams toš ari apšampj, glauich un škuhpsta. Gan šinams tas ir un paleef nošlehpums, kà Pēštitajs war šadraudšetees un šaweenotees ar grehžineefu, kà wišch war pee ta nahkt un mahjas weetu wina širdi nemt. Bet tu jau neprāš, lai peerahda, ka šaule ir pee debesim: tu šajuhti winas gaišnu un šiltumu un ušnem winas starus. Tu ari nešchaubees par tehwa mihlestibu, ta pahreet tawà širdi un modina pretmihlestibu. Tà ari tiziga zilweka dwehšele neprahtos un ari nešchaubišees par to, ka tas Kungs šwehtà meelastà nahkt pee šaweem tizigeem, bet ta winam, wina mihlestibu un šchehlastibu šajušdama, pateizigi šazis: „Mans Šešu, taws nu ešmu eš, tu eš atkal mans pateef’, — kas war muhš abus iišchfiri?“

Bet neween mihlestibas un šchehlastibas meelastis tas ir, bet ari peeminas meelastis. „To darait mani peeminedami,“ tà Pēštitajs šaka. Un Pahwils rakšta 1. Kor. gr. 11, 26: „To zikkahrt juhs no šchis maišes ehdat un no šchi bikera dšerat, tad pašludinajeet ta Kunga nahwi, teefams tas nahkt.“ Peeminet tew buhs to nakti, kad tas Kungs tapa nodots, peeminet ari wina kruska nahwi un wina augšchamzelschanos, peeminet to, ka nu wišch ir pee mums išdeenas fłahkt lihđš pašaules galam. Un kà šchis meelastis

muhs weeno ar Pestiitaju, tã tas sadraudjẽ ari tos, kas winu bauda. Tee ehd to pajchu maissi, djer no ta pajcha bifera, tee juhtas kã weena tehwa behrni, kã zelotaji, kam tas pats zela mehrkis, kã karotaji, kam jazihnas pehz ta pajcha goda krona. Tur tad juhð kildas un iðkelschanãs, juhð fahrtu un tautibu iðkiras, iðhe naw ne juhds, ne greekis, ne kalps, ne iðwabadneeks, bet wisi ir weens eelshð Kristus Jezus.

Tew nu iðho altara sakramentu buhs baudit wismað weenreij gadã, jo Kristus to ir pawehlejis un peekodinajis. Zeela nepateiziba un apgrehziba ta buhtu, ja tu iðho mee-lastu nizinatu un ilgu laiku bej ta dsihwotu. Ja tewi ari nekãs zits uð to neipeestu, tad ej tomehr pee iðwehta wakar-ehdeena, lai jawu Pestiitaju godatu un slawetu un winam par to pateitnu, ka winsh to no mihslejtibas eestahdijis munns par grehku peedoichanu. Mahrтинsh Luters kãka: „Neweena nebuhs dsiht waj speesti; bet tomehr wajaga to eewehrot, ka tahdi laudis, kas ilgafu laiku atturas un at-raujãs no sakramenta, naw turami par kristigeem zilwefeem. Kristus naw wis to tadchl eezechlis, lai to turetũ par neeku, bet jaweem kristigeem pawehlejis, ka wini to ehd un djer un winu peemin. Kãs ir ihsteni kristigi zilweti un sakramentu tura dahrgu un angstu, tee lai pajchi jẽwi djen un lai flahð ipeejhas.“

Bet pee iðwehta Deewa galda eedams nekãd neaiðmirsti zeenigi jataiðitees, jo tu nahz kã weejis pee ta skunga galda, un uð tewi sihmejas tee wahrði, furus tas skungs Mojum jazija: „Kowelz jawas furpes no kahjam, jo ta weeta, fur tu stahwi, ir iðwehta jeme.“ 2. Moj. 3, 5. Tapehz ari Bahwils raksta 1. Kor. 11, 28. 29: „Bet lai zilweks pats iðmeklejas, un tã lai winsh ehd no iðhis maisses un djer no iðhi bifera. Jo kas nezeenigi ehd un djer, tas ehd un

djer few pašam šodu, neiščkirdams ta Ņunga meesu.“
 Gan ņinams neweens naw zeenigs, buht weeņis pee ta
 Ņunga galda, katram jaņaka ar kapteini Ņapernaumā:
 „Ņungs, es neeņmu zeenigs, ka tu nahz apafsch mana jumta.“
 Bet no ņehlastibas Peštitaņs aizina grehzineekus pee ņawa
 galda, lai teem grehkus peedotu. Tas, kas ar muitineekem
 un grehzineekem ehdis, kas kā ahrīts pee newejeleem nahzis,
 kas leelo grehzineezi naw atstuhmis un nojeedņeekam pee
 frusta peedewis, tas neweena neatstums, kas nahks pee wina
 ar ņalauštu un ņagrauštu ņirdi, ņehlastibas luhgdamis un
 meeru mekledams. Tadehļ aplam domat, ka grehzineeks ne-
 warot pee Deewa galda nahkt; atgreesigam grehzineekam
 arween tur ir ruhmes deesjan. Tas meklēs to Ņungu kā
 Marija Madala, tas išteeps kā ubags jawu rofu pehz ta
 Ņunga ņehlastibas un tizes, ka ņhini meelastā Peštitaņs dod
 jaunu ņpehku un jaunu ņirdi, ka ņhe ir wina ņehlastibas
 un mihleštibas kihla. Kad tas zelos nometees baudis Ņristus
 meesu un aņinis, tad winam tā buhs, it kā tas ņahwetu
 pee debeņu wahrteem un redsetu angsto preesteri Ņesu Ņristu,
 kas winam pretim nahks, to taiņnodams un ņwehtidams.
 Tahds war gawiledams ņazit: „Es preezajos ar leelu preeku
 eeksch ta Ņunga, mana dwehjele lihģmoņas eeksch mana
 Deewa, jo winšč mani apgehrbis ar pestiņšanas drehbem,
 ar taiņnibas ņwahrteem winšč mani apjedņis.“ Eņ. 61, 10.
 Bet nezeenigi ehdis un djeris tas, kas domās, ka winšč
 bagats ar tifumeem un labām ihpaņchibam, kas to daris aiņ
 eeraduma, iņpildidams tikai ahrīgu likumu. Tāpat tas, kas
 netiz, ka Ņesus Ņristus, Deewa Dehla aņinis, muhs ņchlihti
 no wiņeem grehkeem, kas ņcho meelastu padara par grehku
 iņpilwenu un launuma ņegu, neewis no grehkeem atgreesdamees,
 bet tihščā prahtā tahlak grehkodams un tā Deewa ņehla-
 štibu ar kaņjam mihdams, neņanems wis ņwehtibu pee ta

Kunga galda, bet šodu. Blehdigo kalpu tas Kungs līka eemest galejā tumšibā un pār netizigo Izraēla tautu nahza Deewa šods.

Kas zeenigi nahk pee ta Kunga galda, tam švehtais meelasts ir kà kawešchanās uš Dreba kalna, kur grehku nošehlošchanā un pašchpahrbaudišchanā eet wehtra un jemes trihzešchana un uguns ta Kunga preekšchā, bet tad nahk tas Kungs pats klusā, lehnā šehlastibas wehšminā. Sw. meelasts ir kà šahwešchana uš Tabora kalna, kur redjam apšfaidroto Pestitaju un krihtam winam pee kahjam šazidami: „Kungs, šche ir labi, šche taiššim teltis.“ Mehš redjam kà Zehkabs Betelē debeši atwehrtu un engelus uškahpjām un noškahpjām un preezajamees par katru grehzineeku, kas tehwa mahjās atgreešchas. Tā šw. wafarehdeens atgahdina mums pagahtni un aijrahba uš nahkotni, kur Kristus nahks teejat dšihwus un mirušchus. Bet kamehr wiņsch šche wirš jemes nahk pee šawas Žianas šawā meelastā kà lehnprahtigais un šehhligais lehninšch, tamehr mehš eesim winam pretim ar šwehtu preeku un gawilešchanu, šazidami:

„Ateij Immonuels!

Ateij tu Deewa Dehls!

Dšanna!

Mums padodees, mehš šteigšimees,

Pee tawa galda meelotees!“

* *

Kahds deewbijigs wihrs išludžās no Deewa šhās trihs leetas: 1) Lai Deews dotu, ka wina pehdejā bariba šhini muhšchā buhtu švehtais wafarehdeens, 2) wina pehdejās domas Žejus Kristus zeešchana un miršchana, 3) wina pehdejais wahrds Žejus Kristus.

* *

Bajnizas tehws Žiprians štiprinaja mozeklus ar šwehto wafarehdeenu un šazija pehž tam uš wineem: „Nu ešat

deesgan eepreeztinati. Eita tagad Deewa wahrda! Schi bariba juhs ta stiprinās, ka juhs wišas možišas un šahpes Kriitus deht wareseet panešt pazeetigi un ar preeku."

S. Swehtigi ir firdšchikhistee.

Waj eši redsejis pawajarā auglu dahrjā ušplaukušchu šchikhistu, baltu seedu? Tu newari winā deesgan noškatitees un par to preezatees, ka te ijnahšs gards, weseligšs auglis, kas eepreezinās dahrjneeku un aimafjās wina publinus. Bet tur lihdsjās ir tahrpa šagrauštšs jeešs; jerde tam iješta un seedu lapinās zaurumainās. No ta freetnšs auglis ijnahkt newar. Ja wišch aijmetišešs, tad buhs nonihzišs un tahrpains.

Tu laikam beš šchanbam gribēš lihdsinatees šchikhistam seedam, lai waretu nešt gara auglus: mihlestibu, lihgmibu, meeru, pazeetibu, laipnibu, labprahtibu, tizibu, lehnprahtibu, šahtibu (Gal. 5, 22). Tu šini, ka nešchikhistiba ir tahrps, kas šagraušč meesu un apraipa dwehjeli, bet abām, meesai un dwehjelei, buhs buht šchikhistām un neapgahniām.

Gan mehš sinam, ka tīfai weens jemes wirjū ir bijis gluičhi tihrs no wišeem grehšeem; wina firdšs bij šchikhistā un wina wahrdi bešwiltigi. Bet wišch ari mums firdšschikhistibu ir rahdijis kā augstu šašneedšamu mehrki. Tadeht luhgšchana pehž šchikhistas firdšs un atjaunota gara nebuhšs weltiga un dšihšchanās pehž štaidras dwehjeles nepaliks beš panahkumeem. Kas Jesu ir išwehlejis par šawu Peštitaju un leef uš to šawu zeribu, tas šchikhistā jēwi pašchu, tā kā wišch ir šchikhistšs (1. Zahna gr. 3, 3.) Bet šchās zenšchanās mehrkis ir atrodams Peštitaja wahrdošs: „Swehtigi tee firdšschikhistee, jo tee Deewu redšēs.“ Mat. ew. 5, 8.

Lai ičo mehrki šašneegtum, Deewšs ir dewišs šesto banšli, furā neween laulateem, bet ari nelaulateem pawehšl

ſchkiſti un kaunigi dſihwot wahrdoſ un darboſ. Naw ne-
weena grehka, kaſ ta ſamaitatu meeſu un dwehſeli, laupitu
dwehſeles meeru un dſihweſ preeku, eetu ka breeſmigs lahſts
uſ behrnu behrneem, poſtidamſ laulibaſ laimi un tautu
weſelibu, ka grehka pret jeſto bauſli. Tadehlt ari ka hds
dſejneekſ ſtahſta ſekoſchu lihdfibu: Kad ſatanaſ ſapulzinajia
ſawuſ uſtizamoſ kalpuſ un toſ pahrraudſijia, tad daſchi no
teem leelijuſcheeſ ar ſawu waru. Duſmu, mantas-ka hribas,
dſehruma un kuhtribas welni kildojuſcheeſ ſawâ ſtarpâ par
to, kuſch no wineem wiſleelakaiaſ poſtitajaſ. Wet ſatanaſ
pataſ ta iſſchkiheiaſ: „Wiſajakaiaſ ſobinaſ un wiſnahwigala
giſtaſ ir neſchkiſtibas welnam. Winam ir eeſpehjamſ weſt
poſta weſelaſ tautaaſ.“ No wina draud wiſleelakaiaſ breeſmaſ
jaumatnei, jo taſ meeſaaſ dſinekli ir ka pulweſ, kuſa kaunaſ
ka hribas friht ka dſirkſteleſ, neſdamaaſ poſtu un ſamaitaſchanaſ.
Beſ tam jaumatne daudſreij ir akla un neredj kauno ſeku,
kaſ zelaſ iſ ſcha grehka. Wiſbreeſmigakaaſ ſlimibaſ, kuſaaſ
ka ta hpi meeſu ſagrauſch, ta ka zilweſ dſihweſ buhdamaſ
ſahk puht un ſaudè weenu lozekli peh3 otra, nahk no grehka
pret jeſto bauſli.

Tadehlt eſi ſchkiſtiſ un kaunigaſ wiſpirmſ ſawâſ domaaſ.
„Wiſu, kaſ pateeſigaſ, wiſu, kaſ godigaſ, wiſu, kaſ taiſnaſ,
wiſu, kaſ ſchkiſtiſ, wiſu, kaſ mi hligaſ, wiſu, kaſ laba ſlawaaſ,
ja ir ka hds tikumaſ, un ja ko war teikt, — to leekat wehra.“
Wiſl. 4, 8. Taſ domaaſ turpretim, kuſaaſ zilweſeem atk lahjot,
ſewiſchli wezakeem waj ſkolojajeem uſtizot, buhtu jakaunaſ
un janoſarkſt, ir neſchkiſtiſtaſ domaaſ, kaſ dwehſeli aptraipa.
Ja ſchâſ kaunaſ domaaſ neapſpeeſch, tad winaaſ top par
kaunâmaſ ka hribamaſ un eeſahroſchanaſ, kuſaaſ pamoaſtaſ pee
katra atgadijuma. Ka pret netihreem, poſtoſcheem uhdeneem
zel dambjuſ, ta ari ſirdſ jaſarga no kaunâmaſ domamaſ un
eeſahroſchanaſ.

Bet ari wahrdeem jabuht ſchlihteem un kaunigeem. „Nefahdai neleetigai walodai nebuhs iſeet no juhſu nutes; bet tahdai, kas ir laba un deriga preeſch uſtaifſchanas, lai dod ſwehtibu teem, kas to dſird.“ Eweſ. 4, 29. Kà ſabojati waj ſapuwuſchi augli ſmird, tà ſmird ari beſkaunigi wahrdi un negehligas, jehlas dſeeſmas. Kas to nem mutè waj labpraht klaufas, tas ir neſchlihts un nekaunigs wahrdoſ. Keiſars Aurelijs mehdiſa ſazit, ka winſch labat panestu puwuſchas maitas ſmaku, nekà klaufitos beſkaunigos wahrdoſ.

Beidſot ari darboſ jabuht ſchlihtam un kaunigam. Zaſargas no tahdeem ſlepeneem meeſas kahribas darbeem, kas iſſchlehrdè zilweka dſihwibas ſpehkuſ, kas winam leet nihtulot un falſt tà kofam, kam paſchà pawajara laikà wairafàs weetàs ir dſili greejeeni, ij furàm juhzas koka ſula. Schee neſchlihtibas grehti padara meeſu ſlahbanu un gurdenu, wahjina juhtekuſ un atminas ſpehku, gribas prahtu un energiſu. Urween maſaf zilweks war atturetees no kahribam; uſ ikkatra ſola tam ſeko launàs domas un gahſch to gar ſemi. Tas ſaudè preeku uſ darbu; pehz iſſkata un iſtureſchanàs tas lihdiſinas firmgalwim, jo waigi ir nowihtuſchi, azis eekrituſchas un gaita noguruſi. Sche, wehl breeſmigafi nekà pee dſchruma kaites, pateeji tee wahrdi: „Kas grehku dara, tas ir grehka kalps.“ Tahdam zilwekam klahjas kà taurinam, kas tiſ ilgi lido ap degoſchu lampu, kamehr ſadedſinajas. Slimniza, ahrprahtigo nams, iſmiſums un daſchreiſ pat paſchſlepawiba ir neſchlihtibas breeſmigàs ſekas. Vai tu pret ſchàm kahrdinaſchanam waretu ſeknigi zihnitees, gribu tew dot dſihwes zekà lihdiſ daſchus labus padomus, furi war paſargat no behdam un no poſta.

Par wiſàm leetam dſenees pehz ta, ka topi pateeſs, kriſtigs zilweks, ihſts ſkriſtus mahzeſlis, kas newis aif

eeraduma waj leefulibas ūtahjas to pulkā, kas grib Pēstitajam pakal ūtaigat, bet lai ūawu dwehjelī glahbtu un muhūchigo dūihwibu eemantotu. Atododees Deewam ar wiūu ūirdi un prahtu, atwer winam wiūus domu un juhtu kambarus, ka wina ūwehtās azis wiūu redū, tad winsch dos ūawu Garu un ūtiprinās pret wiūam kahrđinaūchanam. Paleez dūihwā ūafarā ar ūawu debesu Tehwu, iūluhđūot no wina ūargaschanu un glahbūchanu no wiūa ūauna, ūpehtu un palihđūibu uū wiūu labu, tad redūūūi, kā Deewa ūpehts eefsch nespehziġeem warens parahdas. Bet kas paleef grehta kalps, kas naw nomodā waj grib zihnitees weenigi ar ūawu ūpehtu, tas ne pret meesas kahrđinaūchanam, nedū ari pret zitam wikinaūchanam nespehs pretim turetees.

Relaūi nefad nekreetnas, netiklas grahmatas! Ir daudū tahdu grahmatu, gan dūejoūu krahjumu, gan romanu, kas tikai kaiūlibas un ūaunas kahrribas modina. Winās ūlehpjas nahwiga iūchuhūka, kuras dūehlums nonahwē tikumibas juhtas. Ja kahda grahmata jaūlehpj no wezaku waj zitu fretnu zilweku azim, tad godigam jauneklīm waj tiklai jaunawai to nebuhs nemt rokā. Sargees ari no tahdām bildem, kas rahda nefaunigūs ūkatus un eededsina ūirdi neūchūihūtu uguni, kas wairs naw dūehūchama.

Tāpat ūargees no ūaunas ūabeedribas, jo ta ūamaitā labus tikumus. Nā eepuwis aūbols ari lihđūās ūahwoūcho weūelo ūabojā, kā lipiga ūlimiba ari ziteem peelihp, tā ūamaitā ari grehtu puweklos un netihrumos grimuūchee newainigas ūirdis. Daūchs labs behrns atūahjīs tehwa mahjas ar ūchūihūtu ūirdi un pahrahzīs no ūweūchuma ar ūamaitatu meesju un dwehjelī. Tadeh! ne uū laukeem, ne pilūehtās nenem dalibu pee tahdeem ūatumu preekeem un tahdām ballem, kur jaunekli noklihūt uū nezekeem un jaunawas ūaudē ūawu newainibu, kur alkohols un traka deġa ūuhtektus uūbudina

un welns smeedamees fahribu upurus jawos walgos jaiſta. Un ja tewi ijimej par to, fa tu neklaufi wilitajumeem un dwehſetu ſlepkawam, ja tewi noſauz par ſwehtuli un atpakaſrahpuli, kaš neprot dſihwi baudit, tad nebehdajees. Kreetni zilweti ſinàs zeenit un atſiht ſirdsſchkihtibu un tikumiſku dſihwi. Bet ja klaufiji pawedejeem, tad tew klahjees tàpat kà Zuhdaſam Zſkarjatam. Kad tas pehz launà darba jawà ijmiijumà nahza pee pawedejeem, tee winu tikai ijimehja, jazidami: „Kaš mums par to behdaš! Naugi tu patš.“

Ir tahdi zilweti un pat daſchi ahrſti, kaš apgalwo, fa atturiga, ſchkihtu dſihwe eſot zilwefam ſtahdiga. Kaš tà runà, ir melkulis un dwehſeles ſlepkawa. Kreetni, apſinigi ahrſti, kaš ari zihnàs pret netiklibu, katram ſažis, fa jaunibai ſchkihtiba un kauniba ir weenigaiš zeliſch, uſturet weſelibu un ſpehku. Keweens wehl nebuhš nojchehlojis, fa tas bijis ſchkihtis un kaunigs wahrdoš un darboš, jo tit tà zilwekš paleet weſelš meeſigi un garigi. Bet uj tahdu zilweku, kaš neſchkihtu dſihwi eeteiz kà weſelibas uſtureſchanaš lihdsjekli waj dabifku wajadſiõu, ſihmejaš Peſtitaja wahrdi: „Tam buhtu labafi, fa tam pakahrto pee kaſla dſirnu akmeni un to noſlihzinatu juhra, wiſdſitakà weetà.“

Zaunetlim gruhtš kahrđinajchanaš laiſš ir jaldatu deeneſtš, fur ir beedri, kaš nekreetnuš wahrduš un weegiſprahtigu dſihwi tur par waronibas un ſpehka ſihmi. Daſchš labš ſche ir fritiſ un jawu ſirdsapſinu aptraipijis ſewiſchki tad, kad alkoholiſ prahtu apreibinaja, ſkaidru pahrlifchjanu un Deewa baſſi ſirdi apſlahpeja. Nem lihđj jaldatu deeneſtà jawu luhgſchanaš grahmatu un Zauno deribu. Deewa wahrdoš un luhgſchanaš ſpehšš-buhš kà muhris pret ſatana bultam. Bet jaunawai daudſreij jaeet ſweſchumà peenemt kaſdu weetu un pelnit deeniſchku maiſi. Tur peeſtahjaš

beeschi ween, it ihpaſchi leelpilſehtàs, pee tahdàm nepeedſihwojoſchàm newainigàm jaunawam ſweſchi zilwefi, gan wiheerſchi gan ſeeweetes, fas ar ſaldeem wahrdeem un jaukeem ſolijumeem jaunawas wilina ſawos neſchſihſtibas tiſkloſ. Ar ſchauſman tàs peedſihwo, fa ir eekluwuſchas netilſibas namà waj pee tahda zilwefa, fas naw labaks par ſatanu. Tadehſ tatrai jaunawai, fas ſchahdu waj tahdu weetu peenem, wajadſetu eepreſch pahrleezinatees, pee ſahdeem zilwefeem ta nonahſ un bej eeteiſchanas newajadſetu weetas peenemt. Lai tahdàm jaunawam ſweſchumà ſneegtu palihdſigu roku, ir dibinajuſees „Jaunawu draudſenu beedriba“, furas noſares jaſtopamas wiſàs kulturàs jemès un furas darbojas ar labeem panahſumeem tiſklab leelpilſehtàs, tà ari zeematos. Ikweenai jaunawai, fas dodas ſweſchumà, wajadſetu apjautatees pèhž ſcho „draudſenu“ adreſem tanis pilſehtàs, fur wina zèrè nofluht un fur grib weetu atraſt. Ari palihduſchàm ſeewam un jaunawam, fas wehſas atkal uſſahſt godigu dſihwi, tàs labpraht ſneedi ſawu glaſbeju roku.

Za wihrs dibina ſawu mahjas dſihwi laulibas ſahrtà dodamees, tad ſchſihſti pawadits jaunibas laiks ir droſchafais pamats turpmakai laimei un labllahjibai. Bet bruhſtei ſchſihſta ſirds ir wiſtrahjchnafà rota un wiſlabafais puhrs. Jaunawa, fas ſawà ſahſu deenà ir zeeniga liſt galwà mirtu wainagu tà ſirdsſchſihſtibas ſihmi, tadehſ fa wina pee altara ſtahjas ſchſihſta un neapghnita, ir jaukafi puſchfota, nekà ar karala fronti un dimantu rotu.

„Kas jaukaks daitai jaunawai dots,
Kà ſchſihſtiba, tiſkliba, fauniba, gods?“

Bet fas buhtu nomaldijees no tiſumibas zela, lai eewehro Dr. Kapſa nopeetnos wahrduſ: „Lai dwehſelei, fas krittui, bej kaweschanàs jaatſihſt ſawa wainà un ar noſcheloſchanu jaeet pee Jeſus. Lai Sinaja pehrtoni ſan tawàs aujis,

dsirdi Sodomas leesmas spraukscham, ujskati grehku pluhdu witrnus, eewehro bagatà wihra waimanas elles motàs, pahrdomà par Jasepa schkistibu, Danijela tifumibu, par Jezus swebhto jaunibu un netrauzeto skaidribu. Bet par wisàm leetam apskati Jezus zeeschanu un nahwi: Wina krujts naw tifat preeka pilna salihdsinajchana, bet ari wisstiprakais spehks pret grehku, un nekàs newar muhsu dabu tà fatrizinat, muhsu garu tà stiprinat, grehka leesmu tà ijdsehst, fà tizibas pilns skats ujskrustà jisto. Ej ar winu no Getsemanes lihds Golgatai, pawodi winu ruhktà schypju zelà, furu gahjis tewis dehl, apskati wina motàs, wina teesachanu, wina faumu, wina jehlo muguru, wina apjplauto gihmi, wina afinaino ehrtsehku fronti, wina zaururbtàs rokas un kahjas, wina ijssteptos lozetkus, to, kas no Deewa atstahks baigà nahwes nakti, wina djeestojchàs azis, wina nahwes bahlo, afinim aplahto mofu tehlu. Ja tu tad wehl wari buht bejjuhtigs, tad tu esi zeetaks nekà afmins. Ne, tad tu Golgatas kalnà schafimni sem wina krujta un swebdiji prom to, kas winu nahwejis, eenihdesi un atmetisi to, kas winu mozijis. Tad tu warefi ar winu augjchamzelttes un wina Gars wina wahrdu turpmaf tewi apskaidros, tà fa tas ari pee tewis parahdisees fà spehks, swebhtu darit to, kas bija pasjudis."

Apustulis Bahwils, kas paganu jemès neschkistibas grehku postu wisur redseja, rakstija:

Bet tee, kas Kristum peeder, jawu meesu ir krujstà fituschi ar kahribam un eekahroschanam. Gal. 5, 24.

So to juhs sinat, fa neweens mauzineeks nedj neschkistis nedabù mantibu Kristus un Deewa walsibà. Ewej. 5, 5.

Waj nesinat, fa juhs meesa ir swebhtà Gara dsihwoflis, kas ir eeksch jums, to juhs no Deewa esat dabujuschi un juhs nepeederat sew pascham? So juhs esat dahrgi at-

pirkti. Tad nu godinajet Deewu şawâ meesâ un şawâ garâ,
kas peeder Deewam. 1. Kor. 6, 19. 20.

Nepeewikatees! Deews nelaujas apşmeetees. To, ko
zilweks sehj, to tas ari plaus. Jo kas sehj uş şawu meesu,
tas no meesas plaus şamaitaşchanu; bet kas sehj uş garu,
tas plaus no gara nuhşchigo dşihwoşchanu. Gal. 6, 7. 8.

Swehtigas ir firdis şchlihtas,
Kas şawu kroni şaubet bihtas,
Bet pastahw şwehto beedribâ.
Swehtâs zihtâs modinateem,
No welna wiltus işfargateem,
Deem debejs gaişma şkatama.
Kad atnahks pehdejs laiks,
Deem spihtbês Kristus waigs
Şchehlâstibâ.
Kâ şawejus, Kungs, şchlihti muhs,
Un dari pats sew lihdsigus!"

* *

Kahdam garidsneekam, kas şawas kreetnâs dabas deht
wispahrigi bija zeenits, jautaja kahdreij şemes walbneeks,
waj eşot teeş, ka wişam eşot klaht kahdas şahles, kurâm
eşot şpehts, aişdşiht launas kahribas. Deewbijigais garids-
neeks atbildeja ar „ja“ un tad turpinaja: „Şahles, kurâm
ir şpehts, aişdşiht neşchlihtâs domas un kahribas, şanz par
deewbijaşchanu un ir tikpat labas, kâ duşmi no şiwš ašnam,
kuras Tobija lika uş oglem.

* *

Kauna şahrtums ir Deewa lihdsibas wafara blaşma
un atpestişchanas rihta blaşma. Wai tam zilwekam, kas
wairs nefaunas! No ta nefa newaram ne şagaidit, ne şeret.

9. Godà tehwn un mahti!

Zeturtais baušlis ir weenigais, kam Deews peelizis kļaut apšolīšanai: Lai tev labi kļājas un tu ilgi dšihwo wirs jemes. Deews grib, lai behrni šawus wezafus godatu un mihletu, teem kalpotu un paklaufitu. Jo wezafi ir Deewa weetneeki pee šaweem behrneem un winu mihlestiba ir stipraka, šwehtaka un deewiškigaka, nekà jebkura zita. Deews pats šawu mihlestibu šalihdsina ar tehwa un mahtes mihlestibu. „It kà tehws apšehlojas par behrneem, tà tas Kungs šehlo tos, kas winu bihtas.“ Dahw. dj. 103, 13. „Waj šeewa war aijmiršt šawu šihdama behrnu, neapšehlodamàs par šawu mešigo dehlu? Un jebšhu wina to aijmirštu, tomehr es tewi neaijmiršišhu.“ Ešaij. 49, 15. — Tadeht ari Mahrtinš Guters šaka: Šhis baušlis šihmejas uš teem, kas ir Deewa weetneeki; tapehš šhis baušlis štahw tuhlin pehš pirmà galdina baušhteem. Jo kà Deews ir jagodà ar bijāšanai un zeenišanai, tàpat ari Deewa weetneeki. Kad tehws runà ar šawu behrnu, to nopeetni rahdams, tad Deews runà zaur winu. Kad winšh joda behrnu grehšus waj nepaklaufibu, tad Deews joda zaur winu. Kad winšh ir nomodà par šaweju dwehseles labkļāšchanos, tad Deews pat ruhpejas un ir nomodà zaur winu. Tà Deews dala to godu, kas winam ween peenahšas, ar tehwu un mahti. Tadeht naw leelafas waldibas wirs jemes par wezafu waldibu: ari waldneekem un fungeem ir šaws gods, wineem galwà ir šelta kronis un rokà šelta šzepeteris, bet winu gods naw lihšigs tam godam, kurušh ja-parahda tehwan un mahtei.“

Naw behrnam uš to ween jaraugas, ka Deews pats pawehlejis tehwu un mahti godat; behrnu jau wina širds uš to škubinàs. No ka tad ešh šanehmis tik daudš mihle-

stibas, ruhpibas un gahdibas, kā no jāveem wezateem? Ari tam behrnam, kas māj skolās ieglihtibas baudijis, māj weeglu deeuu wezatu namā redsejis un māj mantojuma šanehmis, buhs jāleezina, ka wezati wina firdij stahw. wis-tuwaf un tee wina wisleelafee labdari. Deewbijigais Sih-raks šaka (7, 27. 28): „No wijas firds godā jāwu tehwu un neaismirsti jāwas mahtes jahpes. Peemini, ka tu no wineem eji djemdinats, un kā tu wineem atmakšaji, ko tee tew darijuschī?” To gan war weegli issazit: Mans tehws ir mani audsinajis un man behrnibā maiši pelnijis. Bet zif dandj tur puhlinu un darba, šweedru un luhgšchanu klahť jāleef, komehr no maja behrnina išaudsina jāmekli. Waj neatminees, kā tehws daščreij zaurām naktim strahdaja, šalihzis un noguris, lai tew dšihwē zeku lihdsinatū un tewi uš augšehn weštu? Waj eji aismiršis, kā winsch tewi školā wadija, daščreij patš tawu maišes fuliti nejdams, un kā winsch tew atkal pretim brauza waj gahja, kad behrnus školā atlaida? Waj tew nenahť prahtā, kā winsch ari weh-lafos gados širniņu dalibn nehma pee taweem preekeem un behdam, par tewi domadams un ruhpedamees un par tewi jāwas rofas Deewa luhgšchanā šalikdams? Tu nemaj zilweks neesi, ja to eedomajotees tew firds netop šilta un azis neesogas pateizibas ajara.

Un kas war isteift mahtes paščajšleedsigo mihlestibu! Uš jāwām rokam wina tewi auklejuši, ar mihlestibu kopuši un ehdinajuši, guldinajuši un modinajuši. Zif daščhu labu bešmeega nakti wina now pāwadijuši pee tawa šchuhpula, tewi ceaijadama un meerinadama. Nekas winai nebija gruhti jawa behrna deht, jāwu dšihwibu ta buhtu atdewuši, behrnu šargadama un ušturedama. Un waj mahte nebija ta, kas tew mahzija šalikt rozinas šwehtā luhgšchanā, kas stahštija par debešu Dehwa uštizibu un Ješus Kristus mih-

lestibu, kas školā wadot tevi gēhrba un mahjās pahrnahkot tevi šagaidija? Dāšču labu kumošu wina šew atrahwa, lai tevi pameelotu. To neweens behrns newar atmakšat; wezaki ari ta nemaš neprasa, wini to darijuschi no šwehtas mihlestibas, tā to Deews winu širdis lizis. Bet aismirst to tu nedrihsti, bet pateizigā širdi to paturi wišu muhšču un rahdi tahdu pateizibu un pretmihlestibu wahrdos un darbos ar godbijibu un zeeniščanu.

Ir behrni, kas wezaks godā tikai tif ilgi, kamehr tee no wineem wehl war ko šagaidit un dabuht, palihdšibn waj mantojumu, mahju, namu waj naudu. Ja wezaki ir tapušči wezi un nešpehzigī, ja tee ir nabagi un semā kahrta, tad par wineem wairs nebehdā, winus atstahj un aismirst, pat nizina un apšmej. Tee ir bejdeewigi behrni, uš kureem šihmejas šw. rakstu wahrdi: „Ažs, kas tehwu apšmej nū leedšas mahteī klaušit, to išknašs kraukli pee upeš un jaunee ehrgli to ehdis.“ Sal. šak. w. 30, 17. Daišni tad, kad wezaki ir nešpehzigī, kad winu galwinas ir baltas, rokas trihzoščas, kahjas nešpehzigas un wezums waj šlimiba tos moza, tu wari wineem rahdit šawu behrna mihlestibu pehz Šihrata wahrdeem 3, 12—13: „Mihlais behrns, glabā šawu tehwu wezumā un neapbehdini to, kamehr tas dšihwo. Un pazetees, kad winam paplahns prahts un pats špehštā buhdans nenizini winu.“ Un muhšu pašihštamais dšejneeks Juris Meifens šaka:

Tehw' un mahti wezumā
 Ehđini un dširbi,
 Dem tos šawā pajumtā,
 Glabā šawā širdi.

Tewi kopa nakt' un deen'
 Winu mihlās rokas;
 Dari teem nu labu ween,
 Remdē šalpeš, mokas.

Reij kahds firſts jahdams ſatika kahdu uſzihtigu un preezigu ſemkopi pee lauka darbeem un eeſahka ar winu ſarunatees. Pehz dascheem jautajumeem tas dabuja ſinat, ka tihrumſ neeſot wina ihpaſchums, bet ka winſch kà algadſis ſtrahdajot par 15 graſcheem deenas algas. Firſts newareja japraſt, kà eſot eeſpehjamſ iſtift ar 15 graſcheem par deenu un buht tur klaht wehl tiſ preezigam. Bet kreetnais wihrſ ſtrahdneeka drehbèſ atbildeja: „Buhtu ſiſtiti, ja man tiſ daudj wajadſetu. Man japeeteek ar treſchdalu: ar weenu treſchdalu eſ ſamaſjaju ſawuſ parahduſ un atlikuſcho treſchdalu eſ noguldu uſ augteem.“ Ta bija firſtam jauna mihtla. Bet preezigais ſemkopis turpinaja: „Eſ ſawu peknu dalu ar ſaweem nabadſigeem wezakeem, kaſ wairſ newar ſtrahdat, un ar ſaweem behrneem, kam taſ wehl jamaſzaſ. Teem eſ atmaſjaju par to mihleſtibu, ko wini man parahdijuſchi manà behrnibà, un no ſcheem eſ zeru, ka wini weenreiſ mani manàſ wezuma deenàſ neatſtaſhſ.“ Firſts preezajàſ par ſcha wihra kreetnibu, gahdaja par wina dehleem, un ta ſwehtiba, furu winam dewa wezaki uſ ſawas mirſchanaſ gultaſ, parahdijàſ wezumà, kad wina pateizigee behrni to ar mihleſtibu kopa.

Rekauneeſ nefad no ſaweem wezakeem, faut wini ari buhtu ſemas kahrtaſ un tu buhtu tiziſ augſtà ſtahwofli. Warbuht ka Deewa ſwehtiba, furu wezaki preeſch tewiſ iſluhdſjàſ, un winu kreetnà preeſchſihme un ſtingrà audſinaſchana ir palihdſejuſchàſ tew tiſt uſ preeſchu un uſ augſchu. Baj tu neſini, ka tehwa ſwehtiba zeſ behrneem ſtiptuſ namuſ, bet mahteſ lahſti toſ noplehſch lihdj paſcheem pamateem? Jahſepſ bija Egipteſ ſemè tiziſ par leelu, eevehrojamu wihru, un tomehr winſch nekaunaſ par ſawu tehwu, kaſ bija weenkahrſchſ wihrſ. Kad Jekhàbſ nahze uſ Egipti, tad Jahſepſ eejuhdſja ſawoſ ratoſ un gahja

šawam tehwan preti uj Goseni, un winu eerandsijis tas metàs ap wina faklu un raudaja ilgi. Wehlaſ tas šawu tehwu un šawus brahšus šahdija pat Egiptes karalin preeſchà.

Bet par wišàm leetam nekad nenizini wezakus un nedari wineem pahri, lai Deewa šodiba un lahsis pār tewi nenahš. Žit breešnigi redšet, ka dašchreiš wezam tehwan waj mahtei ir gan wairaf peeangušchu behrnu, bet neweena gahdneeka waj atšpada nešpehka deenàs. Pee teejam jaect un jaapšuhdš besdeewigee behrni, kas ašmiršujchi šawu peenahšumu. Atgadas pat, ka behrni šit šawus wezakus. To pat greeki, kas bija pagani, nedarija. Kad greeku litumu dewejam Salonam waizaja, kadehš neešot dewis litumus pret šchahdeem behrneem, kas šit šawus wezakus, tas atbildeja: „Tadehš ka domaju, ka tik laumu behrnu nemaš naw.“ Waj man atgahdinat pašihštamo šahštu par to dehlu, kas šawu wezo tehwu pee mateem wilka iš ištabas? Pee šleegšchna širmgalwis šauza: „Newelž mani wairs tahlaf, mans dehšs, jo taišni lihds šchaj weetai es ari šawu tehwu wilku!“ Kas tehwu šit, dod dehšlam špeeki rokà. „Kas tehwu atšahš, tas ir kà Deewa šaimotajš, un kas mahti apbehdina, tas ir nolahdets no ta Kunga.“ Sir. 3, 16.

Kas šawus wezakus mišlo un zeeni, tam newar truht dašchadas šwehtibas pee meešas un dwehjeles, to mišlo Deews un zilweki. Ja tu plašchakà mehrà gribi eemantot lihdszilweku mihleštibu, tad tew eepreešch mahžà un gimene mihleštiba jaemanto no tehwa un mahtes. Ja to neeši mahziješs, tad šwešchumà wairs nemahziješs. To wareši tika mahzitees, wezakus godajot, wineem kalpojot un pašlaujot. Ja nebuhši zeenišs to mihleštibas, kas tew dewušchi dšihwibu, tad ari plašchà pašaulē neeemantofī zitu zilweku uštizibas un mihleštibas. Bet beš zilweku mihleštibas tu

newari justees laimigs. Par wijām leetām tew wajaga Deewa mihlestības un laipnības, jo bej tās tu newari tapt švehtigs. Bet kā tu to špehtu eemantot, ja tu Deewa weetneekus, šawus wezakus, nizinatu un kaitinatu un tā Deewa doto baušli pārkahtu? Jo kas šawus wezakus nemihlē, ko tas redj, kā tas mihlēs Deewu, ko tas naw redsejis. Tadeht godā tehwu un mahti, jo šchis ir pirmais baušlis, kam ir apšolisšana, lai tew labi klahjas un tu ilgi dšihwo wirs šemes.

* *

Natram ir tikai weena mahte un tikai weenu tas war šaudet, un neweena mihlestība naw tahda, kā mahtes mihlestība, kura nefad neprasa, bet arween upurē, kura ar maseem ir ntaja un ar leeleem leela. Tadeht ari leelais Deews, gribedams isteikt šawu eepreezināšanas pilno mihlestību uš zilweeem, šaka: „It kā tahdu, ko mahte eepreezina, tāpat es juhs eepreezināšhu.“ (E. Frommels.)

* *

Šau šche ir redšams, ka wezaku šwehtība zel behrneem namus. Pa apšlehptem zekeem nahk wezaku šwehtība; faut ari winu šen wairs naw, tad tomehr ir tā, it kā winu gars un winu luhgšanas tā dahrgs mantojums, kā neredšama manta buhtu apšlehpti behrna namā un ihpašhumā.

(E. Frommels.)

Šhla behrna mihlestība.

Šinā wehl lihdi šchim laifam pašahw kahds bargs litums, pehz kura teef nozirštas rokas tam, kuru peefer pee naudas šagšanas ij walšts šajes. Reij kahds namdaris ispelnijās šew šchahdu šodu. Wina meita apnehmās winu

iſglaht. Ta frita keiſaram pee kaſjam un gauſchi luhdja: „Augſtais keiſar, pehz liſuma manam mihtam tehwan tiks nozirſtas roſas, te winas ir!“ Pee ſcheem wahrdeem wina iſſteepa ſawas roſas preti keiſaram un turpinaja: „Ja, ſchis roſas peeder manam tehwan, bet winas ir wehl loti wahjas, lai gahdatu apgehribu un uſturn muhſu leelajai dſimtai. Pawehli nozirſt winas, bet tikai atſtahj mana tehwa roſas, ar furaſm wiſch uſtur muhſu weztehwa, mahri, manus brahtus un mani paſchu.“ Keiſars bija lihdi aſaram jatrizinats, redſedams tahdu behrna mihleſtibu un apſchelloja wainigo. Waj tu ari ta mihle ſawus wezafus, ka ſchis tumjchais pagau behrens?

10. Beedrojees ar godigeem zilweeem!

„Swehtigs ir tas zilweks, kas neſtaiga beſdeewigo runas, nedj itahw uſ grehzineeku zela, nedj ſchich mehditaju beedriba.“ Dahw. dj. 1, 1. Schinis wahrdos dſeeſmineeks beedina no draudſibas ar launeem, beſdeewigeem zilweeem. Ari tu dſihwe ſaſtapſi zilwekus, kas Deewu jaimos, wina ſwehtos wahrduſ nizinas, ſewi un ſawu gudribu deewinas un aplanâ brihwiba wijas bauſlibas ſehtas noahrdis un ſawam meeſas prahtam waku laus, neewehrodami ne Deewa liſuma ne tehwa tehwa tikuma. Schahdi wiltigi draugi tuwojas ſewiſchki jauneem zilweeem, kas wehl naw noſtiprinajuſchees ſawos uſſkatos, ar ſaldeem, liſchfigeem un wilinoſcheem wahrdeem, gribedami tos nowehrſt no ſchaurâ zela. Dajchs labs jauneklis, dajcha laba jaunawa ir zaur wiltigeem drangeem un launeem fahrdinatajeem ſaudejuſchi ſawu tijibu, ſirdſchſchſtibu un labo ſirdſapſinu. Nâ tſchuhſta

fruhmoš gluhn uš ſawu upuri, to nahwigeem ſobeem eewainodama, tã ſchee draugi meſſe newainigas dwehſeles, lai tãš wilktu poſtã nu paſuſhana. Kã ſirneklis tihkluš uš wiſãm puſem welk, lai waretu nuſchu, kaš ſchinis tihkloš ſapinaš, iſſuhkt, tã ſchee kaſrdinataji grih eewilkt ſawoš tihkloš newainigoš un beſwiltigoš. Draugi, kam gan uš luhpam meduš, bet ſirdi ſchultš, kaš titai pee pilnaš blodãš un garda kumoſa tewi ſlawe, bet truhtumã no tewiš at-
 raujaš; draugi, kaš tewi uš grehtu ſkubina un ſawãš ne-
 tihrumu pekkẽš lihdi rauj, tee naw draugi bet dwehjeleš maitataji. Behdi no wineem kã no nahwiga mehra; tee tewi tãpat ſamaitãš, kã tãhrpš ſkaiſtu ſeedu. Tadehl Pah-
 wilaſ rakſta 2. Kor. 6, 14—15.: „Kewelzeet ſweichu juhgu ar netizigeem, jo kaſhda dala ir taiſniba ar netaiſnibu? kaſhda beedriba ir gaiſmai ar tumſibu? Kã ſaſkan Kriſtuš ar Belialu? jeb kaſhda dala ir tizigam ar netizigu?“
 Launaš beedribãš ſamaitã labuš tiikumuš. Kad tu kaſhdu zilweku redſi, kaš Deewu neluhdi, baſnizã un pee ſwehta Deewa galda neeet, bet gan meejaš kaſhribãš un grehtu zeloš ſtaiga, tad nebeedrojeeš ar to. Ja ar taſhdu draudſejeeš, tad drihſi ween tawa tiziba un deewbijãſhana eeš maſumã, mihleſtiba uš Deewu atdiſiſi un ſirdſapſina eeſnaudiſeeš. Labãš eeraſhaš tem pamaſam palikš par naſtu, launaš tur-
 pretim mihlaš; tu ſahkſi ſchaubiteeš, tu ſtraipaleſi, kritiſi, warbuht pawiaſam boja eefi. Ja tu peenem kaſhdu weetu waj deeneſtu, tad rangeeš weenmehru uš to, ka teezi godigu, kriſtigu kauſchu ſabeedribã un deewbijiga mahja. Neſtateeš uš algãš leelumu ween, bet ari uš to, kaſhdeš gaſã tani mahja walda, kura diſhwoſi. Kreetni, labi zilweki muhš welk uš augſchu, launi beſdibenã.

Bet par wiſãm leetam meſſe uſtizamu draugu waj draudſeni. Sirakš rakſta 6, 14: „Uſtizamš draugš ir

stiprās patvēhrums, un kas tāhdu atrod, tas atrod leelu mantu." Tahdi draugi bija Dahvids un Jonatans, jo tee abi dereja derību preekšā ta Kunga un tas Kungs bija starp teem. Luters, kas Melanhtonā bija atradis ūstizamu, kreetnu draugu, slawē draudšibas šwehtibu šchahdeem wahrdeem: „Ūstizigs un labs draugs ir wislabakā manta wišā dšihwē, neween ifdeenišcku un meešigu breejnu un wajadsibu dehl, kurās draugs draugam war šneegt eepreezināšchanu un palihdšibu, bet ari garigu kahrđinašchanu dehl. Jo lai gan tawa širds no šwehtā Gara top eepreezinata un stiprinata, tad tas tew tomehr ir par leelu palihdšibu un eepreezināšchanu, ka tew ir ūstizigs draugs, ar kuru wari runat par izibu un dširdet wina eepreezināšchanu. Es turu to par mafaku nelaimi, pašaudet wišu mantu, nekā palikt beš ūstiziga drauga.“

Kur ihsta draudšiba buhs diwu zilweku starpā, tur buhs ari wakširdiba un ūstiziba, patešiba un mišlestiba, tur nešis kopigi wišās nastas, dalis preekus un behdas. Draugs nebihjees ari draugam škarbu un nopeetnu wahrdu teikt, ja redjēs, ka tas ūš nezeleem nomaldijees. Ja ihstenās draudšibas seeds un kronis ir tas, ar draugu un preekšā drauga Deewu luhgt, tad draudšiba ar šawu šwehtibu šneedjas eekšā muhšchibā. Tahda draudšiba bija jannibā diweem bajnizas tehweem, Basilijam Leelajam un Nazianzas Gregoram. Schee abi apmekleja 4. gadu-šimtena widū Atenu augstškolu un tur weenas otram palihdšēja pilšehtas kahrđinašchanās ūsturet širdsapšinu šchkihstu. Gregors par šcho draudšibu tā raksta: „Mehs bijām kà weena dwehjele diwās meešās. Mehš pašinām pilšehtā tikai diwas eelas, weenu ūš bajnizu un winas kalpeem, otru ūš atklahtām školam un šinatnu školotajeem; muhju weenigais mehrkis bija tas, par křistigeem šauktees un buht!“

Uftizigs, labš draugs ir Deewa dahwana. Işluhdjees ari tu ſcho dahrgumu no ſchehligà Deewa, ſazidams ar djeefmas wahrdeem :

„Dod man, Deewin, tahbu draugu,
Uj fo waru palautees,
Ŗam, kad nelaimi eeraugu,
Droſchi waru tizetees,
Ŗam war išteift ſawu waibu
Un no ka tāpat eš gaidu
Rehdàs labu padomu,
Ŗaitēs labu palihgu.“

* *

Ŗatra zilweka ſirds ir ſtihgas, kaš ſkan, tiklihdj kà tàs aiſteef. Ŗa daudſkahrt zilweki, ar gadeem kopà dſi-woodami, weens otram paleef pilnigi ſweſchi, ir ſihme, ka ſirds ſtihgas naw eekufſtinatas. Kad tawà ſirdi mihleſtibas un lihdjzeetibas ſkanas modiſees, tad ari tuwaka kruhtis lihdjſigas ſtihgas ſkanēs, kà pee kahda muſikas instrumenta wirſtoni ſkan, tiklihdj apakſchtoni dſirdami.

II. Eſi uftizigs ſawai draudſei!

Ŗad 79. gadà pehz Ŗr. dſ. ugunſwehmeja kalns Weſnušs Italijà ſem ſawa karſtā ſchidruma un pelnu leetus aprata Pompeju pilſehtu, tad ari daudj zilweki toreij bojā gahja. Pee pilſehtas atrakſchanas otrada zilwekus tahdà ſtahwokli, kahdà winus nelaimē pahrſteiguſi. Daſchus atrada dſilās welwēs, kurās wini bija meklejuſchi patwehrumu. Zitūs iſrafa uſ eelam, tee laikam wehl bija mehginajuſchi behgt. Bet kur tad atrada waktſjaldatu? Ŗtahwam pee pilſehtas wahrteem, ar eerozi rofà, taiſni tur, kur wirſneekš to bija noſtahdijis. Kad nu pehrkonš ruhza, ſibeni ſchaudijās,

feme trihzeja un juhra wikvoja, kad tarsta ņchfidruma straume tezeja femē no ugunšwehmeja falna, tad tomehr wahtšjalbats palika ņawā weetā meerigi ņtahwam, kur wianu wehl atrada pehz gandrihš 18 gadu-ņimteneem.

Waj ta naw ņpehziga leeziba par uņtizibu un peenahfuma iņpildiņchanu? Tawš wirņneeks un peņtiņchanas wadons Jeņus Kristus ari tewi kā ņawu kara wihru ir noņtahdijis ņawā weetā un ņaka uņ tewi: „Eņi uņtizigs lihdi nahwei, tad es tewim doņchu to dņihwibas kroni.“ Ja, eņi uņtizigs ņawai draudņei, ņawai tizibai! Neaisleedi to nekad. Gan mihta tew buhs tawa meeņigā mahte, kaš tewi ar miņleņtibu un ruhpibu audņinajuņi, kopuņi un wadijuņi. Bet lai wehl mihtaka un dahrgaka ir tew tawa garigā mahte, tawa draudņe, jo wina tew ņneeguņi wiņaugņtakāš mantas, tewi ņwehtā kriņtibā Deewam kā mihtu behrnu peeweņdama, ņwehtā wakarehdeenā tew grehtu peedoņchanu un dwehņeles meeru ņneegdama un ņwehtos Deewwahrdos un ņkaiņtāš garigāš dņeeņmāš tew zefu uņ debeņu Tehwa mahjam rahdidama. Eņwehtiņchanas deenā tu ņchai draudņei eņi uņtizibu jolijis; turi to un nelaujees nowehrņtees no ņawas draudņes. Lai Deews tewi ņchehligi paņargā, ka par tewi tawai garigai mahtei, tawai draudņei, naw ar noņkumņchanu un noņchehloņchanu jaņaka, kā Deews wezajā deribā leezinaja par ņawu atkrituņcho Iņraēla tautu: „Behrnus es ejnu uņaudņinajis un iņwilzis, bet tee no manis atkaphuņchees.“ Eņaijas gr. 1, 2. Tew ir rokā dots ņkaidrais Deewa wahrdos un muhju jaufāš baņnizas dņeeņmas. Tew ņwehtee ņakramenti top tā ņneegti, kā muhju Peņtitajis ir pawehlejis un eestahdijis. Wiņas ņchāš dahrgāš mantas ir tehwu tehwi gruhtā zihnā, mantu, brihwibu un dņihwibu upuredami, iņkaruņuņchi un mums ņaweem behrneem un mantineekeem atņtahjuņchi. Neleetiņ taš, kaš winaš atņtahj waj nizina. Kad keijars

Kahrlis V. Augsburgas walsts jaīmā no ewangeliuma tizigeem waldneefeeem pagehreja, lai tee atmetot ewangeliuma iiffaidroščhanu un ūludinaščhanu, tad weens no wineem droščhi un atklasti ūzija: „Labak es ūche juħju keiřariřkas majestates preekščā gribu zekos nomestees un ūew lift galwu nozirst, nekā aistleegt ūawu Deewu un wira ewangeliumu.“ Neefi ari tu remdens un weenaldfigs tizibas leetās, remdenos Deews grib iippfaut no ūawas mutes. Neřaki wis, kā to daščhi dara, ka ūaidra, pateeřa mahziba neeřot no tiř leela ūwara, kā dřihwe un darbi; tā tad neeřot ari no tiř leela ūwara, pee kaħdas tizibas peederot. Bet waj mahziba un dřihwe, atřihščhana un darbi neřtaħw zeeščā ūakara? Ja mahziba buħř pareiřa, tad ari dřihwe taħda buħř; bet ja mahziba buħř aplama, tad ari dřihwe buħř pilna maldiščanās. Ja tu gribi ūagaidit labuř augkuř, tad laiřam gan tiħru ūeħtu ūemē kaiřiři, bet nemaiřiři wis neřahles klast. Un ja tu gribi gaiřmā un pateeřibā ūtaigat, tad ari tew ūapaleef pee tās mahzibas, kas ir pilna gaiřmas un pateeřibas. Tadeħt ari ūahwiřs Timoteju pamahza, rakřtidams 2. Tim. gr. 3, 14: „Bet tu paleez eeřiħ ta, ko tu eři mahziķees un kas tewim ir uřtizets,“ un mehř luhđjam dķeedadami:

„Lai tawā ūemē neweeščas
Retiřkas, iweščas mahzibas,
Ka tewi ūaidri atřihřtam,
Peħz taweem waħrdeem dřihwojam.“

Kenizini un negahni zitas draudřes un tizibas, ar to neķa nepanaħřři, bet zitu řirdis tiķai řaruħgtinaři; bet neaiřleedĵ ari ūawu tizibu, apleezini to droščhi Deewa un zilweķu preekščā. Preezaiķees ar katru puřiti, kas ūeed ūweščā daħřřā, bet nenoaħrđi ūawa daħřřa ūeħtu; jo tur ween tu wari ūpeħzigi augt un augkuř neřt, kur eři ūau beħriřbā eeřtaħdiřs, ūlaginats un apkopts. Raħđi uřtizibu uř ūawu

draudsi wahrdoos un darboos. Neesi weenaldfigs pret tizibas brahtu behdam un wajadsibam, bet eewehro Bahwila wahrduos Gal. 6, 10: „Tapehz nu, kamehr mums laiks, lai labu daram wifseem, bet wiswairaf tizibas beedreem.“ Atdari ari tu firdi un rofu, kad jagahda par akleem un kurlmehmeem, spitaligeem un ahrprahtigeem, nabageem un kropkeem, kad japalihdi zitam ewangeliuma draudjem zelt bajnizas un skolas, ufturet mahzitajus un skolotajus. Ewangeliuma draudse nefad naw bijusi bagata, tai weenmehr ir bijis jadsihwo no draudjes lozeklu mihlestibas dahwanam. Bet sache mihlestibas upuri ir ufturejuschi draudsi dsihwu un stipru, wairojuschi winas mihlestibu un tizibu.

Bet par wijam leetam dari godu sawai draudjei, deewbijigi un kristigi dsihwodams pehz Bahwila wahrdeem Ewej. 4, 1. 2: „Staigajeet pehz tas aizinaschanas, ar fo ejat aizinati, ar wifu pasemibu un laipnibu un lehptrahtibu, zits zitu panefdami mihlestiba.“ Taws gods buhs draudjes gods, taws kauns draudjes kauns. Neaijmirsti nefad, ka no ikweena, kam daudi ir dots, daudi meklës, un kam daudi ir uftizets, no ta wairaf prasis. Esi weenmehr un katra weeta uftizigs pawalstneeks, godigs strahdneeks, kreetus zilweks, ihstens Kristus mahzeklis. Apmekle uszihligi sawu Deewa namu, mekle rakstos muhshigu dsihwojchanu, eepreezinajees un stiprinajees ar sawas draudjes garigam dsiejmam un pastahwi Deewa luhgshana. Lai tas Kungs tewi peepilda ar tahdu mihlestibu un uftizibu pret sawu garigo mahiti, sawu ewangeliuma Lutera draudsi, ka tu weenmehr par wihu domadams wari jazit un leezinat ar Dahwida dsiejmas wahrdeem (137, 5. 6): „Ja es tewi aijmirstu, Sernsaleme, tad lai mana laba rofa top aijmirsta. Mana mehle lai peelihp pee mana shoda, ja es tewi nepeemiu, ja es nepazeku Jerusalemi par sawu wisleelako preeku.“

* *

Pasaule papreekšā ištehti fristigūs zilwekūs un pehz tam titai fristigu mahzibu. Ja fristigi zilweki nesam neder, tad pasaulei netihk tahlak meklet un pehtit. — Šcho patesību mums deretu labi eewehrot. Mehš nedrihstam aismiršt, ka katrs fristigs zilweks ir sehjums no muhju Deewa leelōs bibliotekas, kas no šarakstītāja taps isdots pahrlabots. Ja gribam, lai ziti, šchos sehjumus lasidami, top westi pee wiņu isdeweja un šazeretāja, pee debesu Tehwa, tad mums buhs par to gahdat, ka muhju fristiga tiziba nepastahw wahrdos ween, bet par wišam leetam parahdas darbos un preekššihmē. Šehhligais Samareetis nabagam zilwekam, kas bija kritis šlepkawu rokās, nedewa wis iškaidrojumu par to, zik breešmu pilns zetšch no Jerusalemes uš Jeriku, nestahstija wis wiņam, zik žetširdigs un nešehhligs bijis preesters un lewits, bet wiņu wispirms šasehjis, to noweda mahjas weetā un gahdaja par wiņa išwešelošchanos. Ar šcho mihlestibas darbu wiņšch eewainotam ir teizis šprediki bej wahrdeem. Gadas, ka ari tawi darbi un tawa dšihwe ir dšihws, aišgrahhjošchš špredikis bej wahrdeem un tu pats lihdsinees grahmatai, kuru lajot pat netizigi zilweki warēs redset tizibas špehku un deewišchku dšihwibu. Tad peepildišees ari pee tewis Pestitaja wahrdi: „Lai juhšu gaišma špihd laušču preekšā, ka tee eeranga juhšu labos darbos un godā juhšu Tehwu, kas ir debesis.“ (Mat. 5, 16.)

* *

Pasihtamais Bremenēs mahzitajs Otto Funde raksta par kahdu masu draudšiti Wahzija, kur no teesas pušes apleezinats, ka wiņa 50 gadu laikā neweens zilweks naw nošeedšees, tā ka buhtu bijis jašoda waj nu ar kriminalšodu, waj no polizijas pušes. Tapat tur nebija šchini laikā ne

ahrlaulibas behrnu, ne mantas apfihlaschanas, ne prahwas, ne laulibas schkirchanas. Waj ta naw preekischfihmiga draudse? Waj wina neapfaunè zitas kristigas draudses, kas waretu tapat issjargatees no rupjeem grehkeem un no tihschas Deewa baujchtu pahrkahpschanas? Kad lasam laifrakstos sijnorumus par jahdsibam un silepkawibam, dedsinaschanam un wiltigam leezibam, tad mums teescham janopuhshchas un jajautà, waj tee wehl ir krietigi, kas tahdus besdeewigus darbus dara, kam naw wairs firdi ne dsirksteles no Deewa bijaschanas un tuwaku mihlestibas. Un tomehr krietigeem wajadsjetu buht pasaules gaischumam un semes sahlij. Ko lai netizigee saka, tahdus darbus pee krietigeem redsedami? Waj wineem tee war buht par preekischfihmi, kuru darbi nebuht nejaskan ar winu mahzibu, kas dsihwo' la pagani, lai gan kristigo wahrdu nes? Ko lihdsi sweze, ja to sem puhra leef un ne us lukturi? Ko lihdsi ewangeliums, ja wina gaismai firdi aisslehdj un wina balsij neklausa? Tadehl mums, atgahdinotees pirmas kristigas draudses weenprahstibas, mihlestibas un deewbijaschanas, jaluhdsi un jajaka:

„Ujmostees, gars, no senam deenam,
 Tu gars, kas pirmeem leezineeleem bij;
 Dob Kristus laudim, dob ikweenam.
 Ka wif ir tam Kungam leez'neeki.“

* *

Kas jawu tizibas dahrgumu un swehtumu sahj jaimot, us mehditaju un besdeewju sehdefleem sehdedams, lihdsinajas zilwekam, kas jawu bihbeli saplehjis, bet ar atlikuscham lapam wehl mehgina Deewa namam uguni peelikt.

12. Zetsch us muhschigu jaunibu.

Kas gan negribetu weenmehr jauns buht, kam gan nepatiktos lihdsi firmam wezumam palikt spirgtam, preezigam,

zeribas pilnam? Gan zilweks newar aiskawet, ka mati top firmi, meejas spehti masinajas un frunkas uš gihmja parahas. Bet tas war usturet spirgtu garu un preezigu prahtu. Bet ka lai to panahf?

Wahds wihrs spreesch jawâ dshiwes aprakstâ par sewi tâ: „Manas wezuma deenas ir tadehl tif šaulainas un preeka pilnas, ka es jaunibâ šawu firdi ejmu šargajis no netihreem plankumeem. Kuhtribu un laika ijschkehrdibu es nepasinu; dseršchanas netikumam neejmu padewees un schini pašaulê naw neweenas jaunawas firds, kas mani waretu apjuhdsjet.“ Schinis wahrdos redsam šakaru starp ichkihstu jaunibu un preeku pilnu dshiwes wakarû. Ta ir augsta, dahrga manta, ja naw jakaunas par šawu jaunibu un ja tew zilweku preeščhâ ir laba firdsapšina. Gewehro to, mihlais jaunekli, mihlâ jaunawa! Gan daschi mehds teift: „jaunatnei naw tikuma,“ un: „jaunatnei jaistrakojas,“ bet tahdus likumus ir welus ijgudrojis. Tu jau wari, šche pašaulê buhdams, preezatees; Deews ucmaš negrib, ka tu, wina behrns, kam tif leels mantojums gaidams, staigâ ar šakshbuschu jeju un noslumuschu firdi. Salamans šaka: „Preezatees, jaunekli, jawâ jaunibâ, un lai tawa firds tur labu prahtu šawâs jaunibas deenâs.“ Sal. šaf. w. 12, 9. Bet nekad nenododees grehzigeem preekeem un šaunâm kaišlibam, kas šamaitâ meesu un dwehšeli un zilweku preeščhâ laikâ dara wezu un gurdenu. Ja gribi preezatees, tad nekad neašmirsti, ka tifai tam preeki buhs par atšpirdšinaschanu, kas buhs apšiniigi un ušzihtigi šawu peenahkumu darijis un waiga šweedros strahdajis. Tapat rangees uš to, ka tawi preeki ir weentahrschi, nepahršpihleti un nez wainigi, tâ ka tur ari taws Bestitajs waretu flaht buht. Memeklê preekus dejâs, dseršchanâ, meejas kahribâs waj karšchu spehlê. Meklê tos Deewa jaukâ dabâ, lašot labas,

derigas grahmatas, kopjot musiku un djeedafchanu, waj ja-teefotees ar draugeem un godigeem zilwekeem. Ari taws amats un darbs un tawi augstee, zehlee mehrki, pehz kureem tu dsihwê djenees, buhs tew preeka un jaunibas awots.

Un tomehr wijs tas nesphej dot muhschigu jaunibu, tadehl ka tas isnihzigs un nepastahwigs. Tikai tad tew buhs muhschiga jauniba, ja tu pehz ta dsihsees, ka ari us tewi simejas praweescha Esaijas wahrdi (40, 31): „Kas us to Kungu palaujas, dabus jaunu spehku; tee skrees us augschu ar spahrneem ka ehrgli, tee tezès un nepeekufis, tee staigàs un nenogurs.“ Kas Deewu ir atradis, tam ir muhschiga jauniba. „Preeksh tawa waiga ir lihgsmoschanaàs pilniba, un preeks un jaukums pee tawas labàs rokas muhschigi.“ Dahw. dj. 16, 11. Siche wari smeltees dsihwibu, spehku, preeku, jo ta Kunga deenas nebeidjas un wina spehks nemasinajas. Kas tiziba us Jesu Kristu ir dabujis grehku peedošchann, tas ir saweenots ar Deewu, no Deewa mihlots, tas siina, ka nekàs winu newar schkirt no Deewa mihlestibas, ka winsch ka Deewa behrns ir ari Deewa mantineeks, kam daliba pee wina dsihwibas pilnibas un wina godibas. Par tahdu zilweku Deews jau wezaja deriba saka: „Es ar tewi sadereschos us muhschibu“ (Dseja 2, 19) un Pestitajis grib ar sawu debesu Tehwu pee ta nahkt un mahjas weetu pee ta darit. Kas scho atdsimschanu un jauno dsihwibu eeksch sewis sajutis un peedsihwozjis, tas wairs neilgosees pehz muhschigas jaunibas, tam wina jau ir, tas stipra tiziba un droshà zeriba pazelsees us augschu ka ar ehrgla spahrneem, tas tezès un nepeekufis, tas staigàs un nenogurs. Deewa mihlestiba zilweks atjau-nojas, paschmihliba un pasaules mihlestiba tas ahtri no-wezo. Ta zilweka dsihwe, tas tikai sewi un pasaules leetas mekle laimi un preeku, tikai par sawu labumu un sawas

meeſas kopſchanu domadams, ahtri ween iſſihtſt fà upe, ſas ſchirta uo awota. Waj tahtu jameklè tahdi, ſas gan ahriſi wehl ſeedoſchi un weſeli, bet ſirdi jau nowihtuſchi un pilni dſihweſ apnifuma, jauni firmgalwoji un firmgalweſ, tapehſ ka tee paſaulè dſihwo beſ Deewa un zaur to beſ pateejaſ mihleſtibas, zeribas un beſ paleefameem idealeem. Bet ſas uſ to Kungu zerè, dabu jaunu ſpehku. Lai gan meeja wiht, ſirdi ir jaunibas ſpirgtums un ſpehts, ſas nekad nebeidjaſ.

Bet kur ir tahdi zilweki ar muhſchigu jaunibu? Mineſchu tikai diwus iſ ſwehteem rakſteem. Tur ir Mojuſ, Deewa kalpſ, kura azis nebija palikuſchas tumſchas ur kura ſpehts nebija ſudis, lai gan taſ bija 120 gaduſ wezſ, kad wiſch nomira. Ar ſawàm wezàm azim ſchis Deewa wihrſ wehl redſeja no Nebuſ kalna apſolito Kanaäna ſemi, tad taſ ſawas azis aiſdarija, ſinadams, ka muhſchiba ſkatiſ ta Kunga godibu.

Dirſ tahdſ wihrſ ir Bahwilſ. Gruhtumu un zeejchanu pilnſ ir bijis wina muhſchſ, tomehr taſ nekad naw bijis noſtumis waj iſſamifiſ. Aiſrahdidams uſ Jeſuſ dſihwibu, ſas parahdaſ muhſu mirſtigàſ meejaſ, un runadams par to, ka Kriſtuſ mahzekliſ top apſkaidrotſ Deewa gihmi, taſ ſaka: „Zebſchu muhſu ahriſigaiſ zilwekſ nihzin nihſt, tomehr taſ eekſchigaiſ jo deenas jo wairaf atjaunojaſ.“ 2. Kor. 4, 16. Tà runà wihrſ, kam kruhtis muhſchiga jauniba.

* *

Beidſot nowehlu tew, jaunaiſ zelineek, no tewiſ atwadoteeſ un tew draudſigi rofu ſpeeſchot, Deewa ſwehtibu un palihdſibu dſihweſ zihnàſ un kahrđinaſchanàſ. Schaurſ zeku tu tagad paſiſhti un zela mehrkiſ no tahleeneſ pretini mirdſ. Staiga ween droſchi tahtaf, nenomaldi dameeſ ne pa labo, ne pa freijo rofu. Lawſ Beſtitajaſ, ſas ir ſolijeſ

šawejeem ikdeenās klaht buht, tewi wadis, šargās, stiprinās un eepreezinās, tā ka uš tewi neween šhini dšihwē, bet ari muhščibā šihmesees tee wahrdi: „Kas ta Kunga namā ir šahditi, tee šako muhšu Deewa pagalmos.“ Un kad zaur Deewa šehlastibu buhšim tikušchi debešu Tehwa namā un ušwahretaju pulkā, tad šahwešim kà uš augsta kalna, un atškatidamees uš šawu dšihwi un parahdito Deewa mihleštibu un uštizibu, brihuidamees un pateikdami leezinašim ar Bahwila wahrdeem (Rom. 11, 33, 36): „Ak Deewa bagatibas un gudribas un atšihščanas dšitums! Šik neišmanamas ir wina teežas un neišdibinajami wina zeki! Šo no wina un zaur wina un uš wina ir wišas leetas. Winam lai ir gods muhščigi! Amen.“

Katram buhs wehl atminā pehdejās Parijes pašaulē ištahdes Eifela tornis, kas bija taišits aprihnojama augstumā. Šhini torni atradās ari telefona šahle. Šhini leelā, tšhetrištuhrainā ištabā wareja wišapfahrt pee šeenam redšet daudš zilweku, kas šawus elkonus uš šamta pahrwilktu dehli atšpeedušchi, telefona wadamās drahtes pee aušim tureja. Klušu zeešdami wiši klausijās ar brihniščanos, ja pat ar leelu preeku. Telefona drahtes šahweja šakarā ar tahtu mušikas ehku, iš furas warena orkestra mušika un jauka dšeedaščana tapa pa telefona drahtem wadita lihds minetai šahlei un tur wišcem klausitajeem škaidri bija dširdama. Kas uš mihlšteem krehsleem šahles widu sehdeja, tas šinams neka nedširdeja, un kas ar telefona dabu nebij eepašinees, tam bija jadpmā, ka šawā preeščhā redš wešelu baru ahrprahtigu. Waj šhis atgadijums kà kahdā škaidrā lihdsibā nerahda un neleezina, ka weenā un tai pašhā pašaulē, weenā un tai pašhā laikā, ja pat weenā un tai pašhā namā zilweki dšihwo, no kureem weeni muhščibas škanas

dsird, otri turpretim ne? Nam tad nu ir taisniba? Wari to pats pee sewis ismehginat. Aistahj meesas fahribu un pasaules preeku mihsstus jehdektus un stahjees ar atwehrtam aušim šakarâ ar winapasaules telefonu, ar Deewa wahrdu. Tad ari tu jaukâs muhschibas škanas dsirdeši. Un jo wairaf wišas zitas škanas ap tewi norims, jo wairaf tu šawu usmanibu nu wehribu peegreesiji šchai neredšamai pasaulei, jo škaidraf tu wišu šapratiji. Teesas hafjunes nopeetnais šauzeens no grehkeem atgreestees, bet ari ta labâ gana mihligâ, wilinoschâ balsš un uswahretaju šlawas dseefmas godibas krehšla preekšchâ, wišs tas tawâ dwehjelê buhs dsirdams. Draudos un apsolišchanâs škanes tew pretim tawa pašcha wahrds, tewi šatrizinadams un dsili širdi aiskustinadams. Un ta ir musika, kas tewi špehj atšaukot. Tu winu nekad wairs newari aismiršt. Tu nu tizi, ka ir zita, neredšama pasaule un štaigâ winai pretim ar ilgošchanos un preezigu zeribu.

* *

Preekšch kahda laika redseju bildi, kur bija tehlotâ kapehtâ ar šagrutuwšchu, pa pušei no smiltim aijpuhstu šehtu. Ari weenkahrjchee, weentuligee kapi pa dalai no smiltim apklahti. Titai weens krusšs pazehlâs pār smilšchu kopinam un kâ mehms leezineeks rahdija us augšchu. Aij weentuligâs, weenkahrjchâs kapehtas bija redšama besgaligâ, plaiščâ juhra.

Man ičo bildi apštatot modâs nopeetnas un šehrigas juhtas. Waj pasaule ar šawâm kahrđinaschanam un wilinâšchanam, ruhpem un zihnam, nelihđsinajas plaiščai, wilitigai, breešmu pilnai juhrai? Un waj zilwefa širds naw lihđšiga šchai weentuligai kapehtai juhmalâ? Šit daudž zilwefam jaaprof no šawâm zeribam, šawzem šapneem nu

zenteeneem, idealeem un preekeem! Nà imiltis no juhraš pušes šchurp dšihtas apšedš kapu fopinas, tà ari pašaules dšihwè žilwekam širdi daudškahrt jaaprof tas, kas bija mihtšch un dahrgs, un laiks pamašam apšedš šahpigàs weetas un ištihdšina wišas rehtas. Tikai tiziba širdi nemiršt, to newar nekahda wara ne ištihžinat, ne apšegt. Ta muhs wešt uš augšchu pee ta Debešu Tehwa, kas ir muhšu patwehrumš un štuprumš ištihžibà, ta rahda mums kà frusts uš kapa to Tehwa namu, kur mums ir weeta šataištita kà droštja ošta pehž wišam pašaules wehtram un bangam.

* *

Nas uš augšteem kalneem šahwejis, tas šina, žif tur jauks, brihništšigs un tahštš štats. Wišs ištatas žitadi, ne kà tur apakštchà eelejà. War pahreddset ar weenu azu ušmeteenu upes un ešerus, meštus un plawas, zeemus un pilšehtas. Naw wairs kaweklu, kas aprobeštcho štatu. Wišs štaidrs un pahreddšams.

Un ja tu štahwi uš tizibas augštumeem, tad ari tawš garigais štats tahlu šneedšas.

Tu šaproti šawas dšihwes noštmi un mehrki, tu šajuhti, žif neeziga un maja šchi pašaule, šalihdšinot ar teem debešu mahjokleem, furus no tahleenes redš tawas gara azis. Tu tur apakštchà eelejà warbuht dašchu labu reiži jantaji, kapehž tew Deems šchahdas waj tahdas pahrbauštšchanas ušleef, kapehž minštch tewi pa tahdeem kalnaineem, šchaurcem zelem wed. Ko tu šinaji no teem augšteem kalneem, no kureem tew nahš palihdšiba? Ko tu šinaji no tàs upes lihšumeem, kas kà šudraba pawedeens steepjas žaur wišu tawu dšihwi, tewi ar šaweem dšihwibas ušdeneem atšpirdšinadama un štprinadama? Waj tu apakštchà wareži manit, ka tawš

zelsch nebeigjees wis besdibena malâ, waj stahwas flints
preekščâ, kur neteezi wairs ne šola uš preekšču?

Žew nebija ne jaušmas no tām jahlainâm ganibam
un no teem škaidreem, pašlehptem awoteem, kur tas klungs
tawu dwehšeli gribeja atšpirdšinat. Tad tu no tizibas aug-
štumeem wišu to redši un tawas behdas pahwehščas
preekšâ, tawa išjamiščana teiščanâ un šlaweščanâ. Un
fâ buhs mums wehl tad, kad nahks ta štunda, no kuras
Beštitašs šazijis: „Un tani deenâ juhs manim neneeka ne-
jautāseet.“ Tad buhšim laimigi, ka wišu šinam, un wišu
šaprašdami pašemibâ winu peeluhgšim un wairs neneeka
nejautāšim. Tad nebuhšim wairs nekad tunščajâ eelejâ,
bet arween uš gaišcheem augštumeem.

* *

Ušškati putnus, kas šehšč uš teewa jara, kuršč lošas
šem jawas nastas, un tomehr putnišč nebaitojas. Winšč
šin, ka nekritis, jo tam ir špahrni, ar kureem katru azu-
mirkli tas war lidotees uš augšču. Ari kristigam zilwekam
ir špahrni, ar kureem winšč katru azumirkli garu war
pazelt turp, no kureenes ari wisleelakās behdas parahdas
fâ mašs punktš, un kur tas katru brihdi atrod to meern,
šo pašauļe newar ne dot, ne nemt.

* *

Šatrs labpraht gribetu palikt jaunš. Bet wiši jau-
nibas un škaištuma lihdsekli, wišas šmintes un pomades,
ari wišas wannas neka daudz nelihdj. Tas glušči tāpat,
fâ kad leef uššpodrinat wezu pulkstenu, winšč išskatas drustu
labaks, bet ja ritenišchi eekščâ paleef šaruhšejušchi, tad nekas
naw panahks. Weenigi mihleštiba dod jaunibas špehku.

Kas jawu firdi wezumâ paplaschina, tà ka winam, fà kofam,
ar fatru gadu wairojas gada rinki, tas paleef jauns un
spirgts. (E. Frommels.)

* *

Kas uf to Kungu weenmehr zerès,
Tee dabüs jaunu spirtumu ;
Par Kristus mahzeleem tee derès
Uu apwills swehtu glihtumu.
Nà ehrgli tee uf augšchu zelsees
Pret debesim, tur gaijma pluhst,
Šhe staigajot tee spehtu smelsees,
Nad dšihwes štiprās štutes luhst.

Tee sawu dwehšeli ikdeenās
Pee dšihwā uhdens špiršfina.
Naut daškreij grehšs pee wineem seenās,
Tee pastahw kahrđinajšanā,
Jo Debešs tehws par wineem gahdā
Un wina aģš tos wišur redš,
Teem wišur šchawro zelu rahda
Un toš ar šchelaštibu sedš.

Teem firdi meers ; fā juhrās dšelmē
Dus pehrle, drošchi glabata.
Pat gruhšā zihwā, behdu šwelme
Naw dahrga manta laupita.
Do gars uf augšchu preezigs dobās
No jemes twaikeem, putekkeem ;
Top nasta weegla, štiprumš rodās,
Jo tiziba to peeschkir teem.

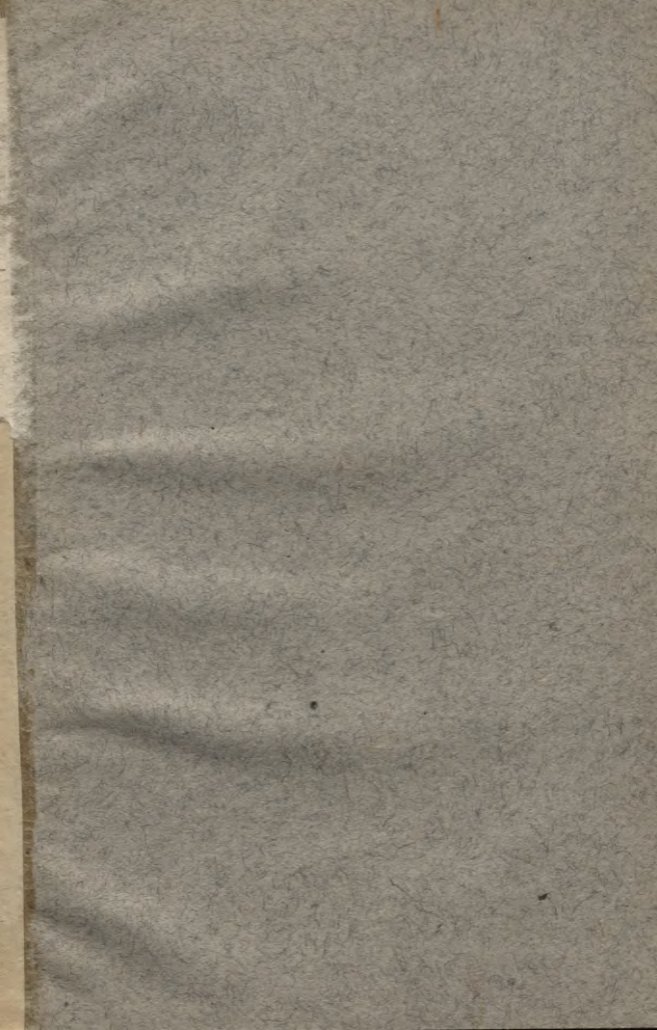
Un firdiš leejmo mihleštiba,
No Jezus Kristus eedota,
Kas dšenas štiprā uštizibā,
Nā firdš ar firdi weenota.
Ta sajeen wahtis, dšeedē šaites,
Nad aši behdu ehrlšchki dšel ;
Ta walā raiša ruhpu šaites
Un akminus no zeta wet.

Kaut gadi naht un aikal beibšas,
Kā straumei uhdens projam šreen,
Kaut šķaistums, šķiprums projam šķeibšas,
Un wezums tuwat naht arween:
Teem muhšchigs šeedons širdi šmaida,
Tee jāko Deewa pagalmos,
Un jaunību no ta šew gaida,
Kāš mahjo debešs augstumos.

9846 salts

45

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0310030880